

Evaluering
Nasjonal lederutdanning for styrere i
barnehager (30 studiepoeng)
– kull 2011-2012
HiOA-Konsortiet, Ledelse LØST

Anikke Hagen

CC-BY-SA Høgskolen i Oslo og Akershus

HiOA Rapport 2013 nr 14

ISSN 1892-9648

ISBN 978-82-93208-51-8

Opplag trykkes etter behov, aldri utsolgt

HiOA,
Læringscenter og bibliotek,
Skriftserien
St. Olavs plass 4,
0130 Oslo,
Telefon (47) 64 84 90 00

Postadresse:
Postboks 4, St. Olavs plass
0130 Oslo

Adresse hjemmeside: <http://www.hioa.no/Om-HiOA/Nettbokhandel>
For elektronisk bestilling klikk Bestille bøker

Trykket hos Allkopi
Trykket på Multilaser 80 g hvit

Innhold

Sammendrag	5
Del 1	7
1.0 Bakgrunn for undersøkelsen	7
1.1 Rapportens oppbygning	7
2.0 Innholdet i studiet - utforming av studieplan HiOA- konsortiet LØST	8
2.1 Barnehagen i endring - perspektiver	10
2.2 Læreplanteori	12
2.3 Ekstern evaluering – Oxford research- hva viser den?	13
2.4 Problemstillinger	14
3.0 Metode	15
3.1 Validitet (begrepsvaliditet) og reliabilitet	16
3.2 Utvalg	17
3.3 Begrepsavklaring	18
3.4 Dataanalyse	18
Del 2:	20
4.0 Resultater	20
4. 1 Forventinger til studiet	20
4.1. 2 Hva kjennetegner studentgruppa ved HiOA- konsortiet LØST?.....	20
4.1.3 Forventinger til studiet og vurderinger av studiets innhold før studiestart	21
4. 2 Innledning: Sammendrag evaluering emne 1, 2 og 3.....	22
4.3 Sammendrag evaluering emne 1. Lederrollen med fokus på barns utvikling og læring.....	22
4. 3. 1 Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/ læringsutbytteformuleringer i emne 1?	23
4.3.2 hvilken grad mener studenten at valgte arbeidsmåter og organisering i emne1 fremmer deres læring?.....	24
4.3.3 Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på studiet i emne1?.....	25
4.3.4 Hvordan vurderer studentene forholdet til egen arbeidsplass?.....	26
4.4 Sammendrag evaluering emne 2: Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring	27
4.4.1 Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/ læringsutbyttebeskrivelsene i emne 2?	27
4.4.2 I hvilken grad mener studenten at valgte arbeidsmåter og organisering i emne2 fremmer deres læring?	28
4.4.3 Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på studiet i emne2?.....	29
4.4.4 I hvilken grad vurderer studentene studie som relevant for egen yrkesrolle?	30
4.5 Sammendrag evaluering av emne 3, Lederrollen med fokus på styring og administrasjon	31
4.5.1 Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/ læringsutbytteformuleringer i emne 3?	31

4.5.2 I hvilken grad mener studenten at valgte arbeidsmåter og organisering i emne 3 fremmer deres læring?	32
4.5.3 Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på i emne 3?	33
4.5.4 I hvilken grad vurderer studentene emne 3 som relevant for egen yrkesrolle?	33
5.0 Evaluering av studiet, etter endt studium	34
5.1 Hvilke faglige emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevant?	34
5.1.2 Arbeidskravene i de tre emne – relevans og læringsutbytte?	36
5.1.3 Avsluttende vurdering / eksamen	38
5.1.4 Hvilke temaer vurderes som lite relevante og skal ut, og hvilke temaer ønsker deltakeren mere av?	39
5.1.5 Sammenhengen mellom de tre emnene i studiet	40
5.1.6 Utfordringer og arbeidsmengde i de tre emnene	41
5.2 Oppsummering; Hvilke faglige emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevante?	43
5.3 Hvordan har deltagerne opplevd kombinasjon deltidsstudent og styrere?	44
5.3.2 Jeg har fått god oppfølging fra barnehageeier/ min overordnede	45
5.3.3 Fri fra arbeidsgiver til selvstudium	45
5.3.4 Hvor mye tid har du brukt i gjennomsnitt pr. uke på studiet i tillegg til samlingene?	46
5.4 Oppsummering: Hvordan har deltageren opplevd kombinasjon deltidsstudent og styrere?	48
5.5 I hvilken grad deltakeren på studiet mener at studiet har vært relevant for styrerrollen?	49
5.6 Oppsummering: I hvilken grad deltakeren på studiet mener at studiet har vært relevant for styrerrollen?	52
5.7 Hvilken grad de vil anbefale tilsvarende utdanningen for andre styrere?	53
5.7.1 Master studiet – er det ønsket av studentene?	53
5.7.2 Oppsummering: I hvilken grad de vil anbefale tilsvarende utdanningen for andre styrere? ..	55
6.0 Oppsummering og drøfting	55
6.1 Hvilke emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevant? ..	55
6.2 I hvilken grad har arbeidsmetoder og vurderingsformer bidratt til praksisnærhet og i hvilken grad har studiet evnet å knytte teori og praksis sammen?	58
6.2.1 Arbeidskravene i de tre emnene - praksisnærhet og relevans	58
6.2.2 Teori og praksis	59
6.3 I hvilken grad deltakerne har opplevd studiet som relevant for deres yrkesrolle?	61
Litteraturliste:	62
<i>Vedlegg 1: Tabeller studentenes forventninger til studiet</i>	<i>62</i>
<i>Vedlegg 2: Tabeller evaluering emne 1</i>	<i>62</i>
<i>Vedlegg 3: Tabeller evaluering emne 2</i>	<i>62</i>
<i>Vedlegg 4: Tabeller evaluering emne 3</i>	<i>62</i>

Sammendrag

Rapporten viser resultater fra intern evaluering av studiet *Nasjonal lederutdanning for styrere i barnehager* (30 studiepoeng), kull 2011 – 2012 ved HiOA -Konsortiet, Ledelse LØST.

Studiet har vært organisert i tre emner à 10 studiepoeng;

- Emne 1, *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling*
- Emne 2, *Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring*
- Emne 3, *Lederrollen med fokus på styring og administrasjon*

Denne rapporten bygger på fire kvantitative spørreundersøkelser, første tilsendt studentene før studiestart, og et spørreskjema etter avsluttet etter emne 1 og 2, samt et spørreskjema for evaluering av emne 3 og helheten av studiet.

Resultanten presenteres i del 2 av rapporten, der gis det et sammendrag av resultatene fra evalueringene av hvert av de tre emnene i studiet og resultatene fra studentenes evaluering av studiet i sin helhet.

Evalueringen har hatt som et overordnet mål å belyse i hvilken grad studentene vurderer opplæringsprogrammet som relevant for deres yrkesutøvelse. Videre har vi ønsket å se på i hvilken grad deltakerne mener de har hatt læringsutbytte av å delta på studiet, og hvilke faktorer som har fremmet læringen. Vi har også spurt om deres motivasjon og deres forhold til eget arbeidssted. Disse spørsmålene har vært gjennomgående for evalueringen av hvert av de tre emnene i opplæringsprogrammet.

I evalueringen av studiet etter endt studie har vi i tillegg til hovedproblemstilling belyst hvilke emner i opplæringsprogrammet studentene mener har vært mest relevante, og deres opplevelse av krav og arbeidsmengde i studiet. Til slutt har vi ønsket å få vite hva de mener om at studiet kan innpasses i en mastergrad i ledelse.

Resultatene fra hvert av emnene viser at emne 2, *Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring*, er det emnet studentene vurderer som mest relevant i forhold til yrkesrollen. Dette vises i resultatene både i deres vurdering av emnes fagliginnhold og arbeidsmåter, samt læring av ny kunnskap og praksisnærhet.

Emne 3, *Lederrollen med fokus på styring og administrasjon* har noe dårligere evalueringer enn emne 2. De faktorene som studenten er minst tilfredse med i emne 3, er at faginnholdet har vært vanskelig og at emnet har vært svært krevende.

Emne 1, *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling* er det emne som gis samlet dårligst evalueringer, men det er bare en liten forskjell fra emne 3. Der resultatene skiller mest fra de to andre emnene er at studenten mener at faginnholdet i liten grad er relevant for et opplæringsprogram for styrere. Resultatene viser at studentene i stor grad mener at faginnholdet er kjent fra grunnutdanningen og dermed ikke nødvendig å vektlegge i et opplæringsprogram for styrere.

I evalueringen av studiet som en helhet vurderer studenten studiet som relativt bra, både med hensyn til relevans og praksisnærhet. Det er i første rekke arbeid knyttet til vurderingskravene som har bidratt til praksisnærhet. Studentene ønsker også at videreutdanning for styrere skal være på masternivå, men svært få ønsker selv å ta en full mastergrad.

Del 1

1.0 Bakgrunn for undersøkelsen

Utdanningsdirektoratets utlyste en anbudskonkurranse for lederutdanning for styrere i barnehagen i februar 2011. Studies omfang skulle være 30 studiepoeng og kunne innpasses på masternivå. *Nasjonal Lederutdanning for styrere i barnehagen* ble igangsatt høsten 2011. Etablering av studiet har bakgrunn i Utdanningsdirektoratet mål om å styrke kvaliteten i barnehagene.

I Stortingsmelding 41: *Kvalitet i barnehagen* påpekes behovet for økt lederkompetanse i barnehagen. Videre fremhever NOKUT i evalueringen av førskolelærerutdanningene i Norge følgende: ”Utdanningen må forberede studenten bedre på rollen som pedagogisk leder og personalleder. Grunnleggende kompetanse for administrative oppgaver og samarbeid med andre etater må inngå i utdanningen. Styrerkompetanse og mer omfattende personallederkompetanse og kunnskap om samarbeidet og samarbeidsformene med barnehageeier, kommunale etater, fylkeskommunen, barnevernet med mer er tilleggskompetanse og bør legges til etter- og videreutdanning eller til masternivå” (NOKUT 2010, s. 90).

Høsten 2011 var det fem tilbydere/utdanningsinstitusjoner som hadde fått tilsagn og starte opp studiet. I tillegg til HIOA- konsortiet LØST er disse, Universitet i Bergen (UiB), Universitet i Agder (UiA), Norges Handelshøgskole, Handelshøgskolen BI og Dronnings Mauds Minne Høgskole, alle med ulike samarbeidspartnere.

Samarbeidet mellom Høgskolen i Oslo og Akershus(HiOA), Høgskolen i Hedmark (HiHm), Karlstads universitet (Kau), og stiftelsen IMTEC (International Movement Towards Educational Change) er konstituert i Konsortiet Ledelse LØST. HiOA har lederansvar for opplæringsprogrammet og i denne rapporten vil jeg omtale dette studieprogrammet som HiOA- konsortiet LØST sitt studieprogram.

1.1 Rapportens oppbygning

I del 1 av rapportene vil vi presentere Utdanningsdirektoratet føringer til innhold og struktur for nasjonal lederopplæring for styrere. Deretter presenterer vi noen refleksjoner for bakgrunn for etablering av lederutdanning for styrere ved HiOA samt en kort prestasjon av læreplan perspektiv. Videre viser rapporten til Oxford Research(2013) eksterne evalueringa av de fem opplæringsprogrammene. Tilslutt i del 1 presenteres rapportens mål og problemstillinger.

I Del 2 i rapporten presenteres resultatene. Først gis et sammendrag av evalueringene for hvert av emnene i studiet. Disse resultatene er tidligere presterte for studenter, lærere og leder av på studiet. Deretter i kapittel 5 presenteres resultater fra evaluering av studiet som en helhet. Vi avslutter rapporten med et sammendrag der vi diskuterer egne resultater i lys av lærerplantperspektiver og den eksterne evalueringen fra Oxford Research.

2.0 Innholdet i studiet - utforming av studieplan HiOA-konsortiet LØST

I Utdanningsdirektoratets utlysning av anbudskonkurranse for Nasjonal Lederutdanning for styrere i barnehagen i februar 2011 står det;

«God ledelse av den enkelte barnehage er en forutsetning for å kunne sikre og utvikle likeverdig og høy kvalitet i alle barnehager. Styrer har ansvar for å lede hele barnehagens virksomhet og har en viktig rolle for oppfølging av det pedagogiske arbeidet, foreldresamarbeid og oppfølging av personalet. Utviklingen mot større barnehager krever økt kunnskap om administrasjon og ledelse» (Utdanningsdirektoratet: Sak 2010/3588; Konkurransesgrunnlaget, s. 1).

I Utdanningsdirektoratets utlysning lå det både strukturelle og faglige føringer til tilbydere for innholdet og organiseringen av studiet.

Strukturelle føringer. Omfanget skulle være på 30 studiepoeng(stp) og kunne innpasse i masterutdanning i ledelse. Utdanningsdirektoratet sto for opptak av studentene (bruk av UBAS). Kriterier for opptak var at søkerne må ha utdanning som førskolelærer eller annen høyskoleutdanning som gir barnefaglig og pedagogisk kompetanse. I tillegg må søkere være tilsatt som styrer/daglig leder i barnehage og ha faglig ansvar, administrativt ansvar og personalansvar i barnehage. Søkere måtte også ha godkjenning av barnehageeier for opptak på studiet. I tillegg lå det føringer at tilbydere skulle bestå av både privat og offentlig institusjoner, dvs at offentlige institusjoner kunne ikke stå for tilbudet alene.

Faglige føringer: I grunnlagsdokumentet beskrives følgende fire hovedområder for kompetanse som ledelse skal ses i forhold til:

1. Barns læring og utvikling
2. Styring og administrasjon
3. Samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet
4. Utvikling og endring. (Utdanningsdirektoratet: Sak 2010/3588 vedlegg 2 s. 1)

I tillegg beskrives et eget hovedområde som handler om *den enkelte leders forhold til seg selv og til lederrollen*. (ibid,s.1). Det fremheves i utlysingen at alle områdene skal dekkes i opplæringen, men kompetanseområdet «Barns utvikling og læring» skal vektlegges sterkest (ibid). Videre i konkurransegrunnlaget beskrives alle områder på svært detaljerte nivå. Det vises til at handlingskompetanse er viktig både for lederfunksjonen og for endring i barnehagen. Opplæringsprogrammet skal være praksisnært å evne og omsette teori til praktisk handling. (ibid) I konkurransegrunnlaget redegjøres det for hvordan kompetanse-begrepet skal forstås. Det vises til OECDs offisielle definisjon av kompetansebegrepet:

"A competence is defined as the ability to meet demands or carry out a task successfully, and consists of both cognitive and non-cognitive dimensions" (Definition and Selection of Competencies (DeSeCo): Theoretical and Conceptual Foundations. Strategy Paper. DEELS/NED/CD (2002)8 of 07-Oct-2002). (Utdanningsdirektoratet: Sak 2010/3588 konkurransebilaget, s. 16).

Videre står det

«Denne definisjonen innebærer at det ikke er tilstrekkelig med den formelle kompetansen. Kompetansen må manifestere seg, den må gi grunnlag for og støtte opp om oppgave-utførelsen» (ibid s. 16).

På denne bakgrunn står det at målene for studiet skal deles inn i kunnskap, holdning og ferdighets mål. Med dette mener de at kompetanse må vise seg i handling, det vil si at studenten etter endt utdanning skal ha økt sin handlingskompetanse innen ledelse.

På bakgrunn av disse føringene utarbeidet HiOA – konsortiet LØST et tilbud på anbudskonkurransen og studieplanen. HiOA - konsortiet LØST skriver i sitt tilbud på anbudskonkurransen at deres forståelse av oppdragsgivers syn på kompetanse er definert som «evnen til å møte krav eller utføre en oppgave vellykket, og består av både kognitive og ikke-kognitive ferdigheter». (HiOA-2011; revidert tilbudet s. 8)

Videre står det:

«Det er styrers lederrolle, og ikke den enkelte styrer, som rommer samtlige kompetansekrav. I en kompetansesammenheng er både ferdigheter i ledelse og kunnskap om ledelse viktige dimensjoner». «Kompetanseutvikling for barnehagestyrere forutsetter dermed kunnskap og ferdigheter i hvordan ens personlighet, ens styrker og svakheter, best kan tilpasses den formelle lederrollen» (ibid s 8).

Videre viser konkurransegrunnlaget til at styrerne i barnehagen som har gjennomgått opplærings-programmet skal ha tilegnet seg kunnskaper, ferdigheter og holdninger slik at de kan:

- «- utvikle barnehagen som organisasjon
- legge til rette for barns utvikling og læring
- reflektere over egen rolle som leder» (ibid s. 13)

HiOA- konsortiet LØST har utfra sin forståelse av oppdraget valgt å dele studie i tre hovedemner på 10 studiepoeng hver, og studiet går over tre semestre. De tre emnene er:

- 1) Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling (10 studiepoeng).
- 2) Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring (10 studiepoeng).
- 3) Lederrollen med fokus på styring og administrasjon (10 studiepoeng).

Videre viser studieplanen til at den deler ledelse inn i faglig-pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse. Studieplanens utforming har fulgt det nasjonale kvalitetsrammeverket krav om læringsutbyttebeskrivelser, det vil si at studieplanen skal beskrive studentens forventet læringsutbytte på slutten av utdanningen. Kompetanse-områdene sorterer etter kategoriene kunnskap, ferdighet og generelle kompetanse. (Bologna-prosessen-Nordisk ministerråd). Studiet har en avsluttende eksamen med to komponenter, muntlig eksamen og hjemmeeksamen (barnehageutviklingsprosjektet), i tillegg har hvert emne et arbeidskrav som må være godkjent for at deltakeren kan ta avsluttende eksamen.

I Utdanningsdirektoratets konkurransegrunnlag lå det anbefalinger om at studiet skulle evalueres både internt og eksternt, noe også HiOA- konsortiet LØST selv hadde ønske om. Dette er bakgrunnen til at denne interne evaluering ble gjennomført. Den interne evalueringa har bestått av en underviseevaluering av innholdet på hver samling og kvantitative spørreundersøkelser etter hvert emne. I tillegg en evaluering av helheten av studiet. Denne rapporten bygger på disse kvantitative evalueringene.

2.1 Barnehagen i endring - perspektiver

Med bakgrunn i en gjennomført barnehagereform og tilnærmet full barnehagedekninger er barnehagens samfunnsrolle, organisering og innhold i endring. Endrede krav til kvalitet, økt fokus på læringsaspektet og nye organiseringsformer for barnehagedrift, medfører også endrede krav til ledelse. I følge Helgøy I, Homme A og Ludvigsen K (2010), er barnehagen en profesjonell kunnskapsorganisasjon med uklart innhold og diffuse arbeidsdelingskriterier.

I tillegg er hele 2/3 av personalet uten formell utdanning. Med stort innslag av ufaglærte blir styrere både veiledere og kontrollører av assistentenes praksis, i tillegg til det pedagogiske og administrativt ansvar (ibid). Tidligere undersøkelser som Aasen (1999) hevder at ledelsesstrukturen i barnehager bygger på uformell arbeidsdeling, basert på likhetsideal som har vært preget av arbeidslag og jobbotasjon. Med nye organiseringsformer som store barnehageenheter og organisering i baser viser Helgøy I, Homme A og Ludvigsen K (2010) i sitt materiale til at ny organisering utfordrer det tradisjonelle likhetsidealet og medfører større behov for samarbeid og koordinering i barnehagens som helhet. Videre viser Helgøy I, Homme A og Ludvigsen K (2010) undersøkelse at styrerne fremhever at det er viktig for ledere

«å ta del i typiske praktiske arbeidsoppgaver for å fremme felleskapet og oppjustere verdien av det praktiske arbeidet» (Helgøy I, Homme A og Ludvigsen K s.50).

Styrerne er også opptatt av personalet utvikler ny kompetanse ved at viktige arbeidsoppgaver bør fordeles. (Helgøy I, Homme A og Ludvigsen K (2010)).

NOKUT- rapporten (2010) viser også til at endrede forutsetninger i barnehagen medfører både endrede krav og nye oppgaver for barnehagen og ledelse av den.

Videre fremhever NOKUT i evalueringen av førskolelærerutdanningene i Norge følgende:

”Utdanningen må forberede studenten bedre på rollen som pedagogisk leder og personalleder. Grunnleggende kompetanse for administrative oppgaver og samarbeid med andre etater må inngå i utdanningen. Styrerkompetanse og mer omfattende personallederkompetanse og kunnskap om samarbeidet og samarbeidsformene med barnehageeier, kommunale etater, fylkeskommunen, barnevernet med mer er tilleggskompetanse og bør legges til etter- og videreutdanning eller til masternivå” (NOKUT 2010, s 90).

Et opplæringsprogram for styrere har derfor en stor utfordring i å kunne imøtekomme det kunnskapsbehov som er etterspurt. Utdanningsdirektoratets mål med studiet har vært at utdanningsprogrammet for styrere skulle bidra til å møte utfordringene som barnehagene etter innføring av barnehagereformen står overfor.

«Etter opplæringen skal styrer ha fått sterkere identitet som leder, og mer mot og kraft til å ta lederskap» (Utdanningsdirektoratet: Sak 2010/3588, Konkurranses grunnlaget, vedlegg 2 side 1).

Et viktig spørsmål er derfor om de faglige -og strukturelle forholdene som ligger til grunn for opplæringsprogrammet er i tråd med fagområdet (styrere) kunnskapsbehov og derigjennom vil kunne bidra til at styrere styrker sin profesjonalitet. I hvilken grad vil føringer til innhold og struktur ivaretas i studieplanene for opplæringen og i hvordan vurderer deltakeren på studiet innhold og struktur i studiet. For å belyse dette vil vi bruke noen begreper fra læreplanteori.

2.2 Læreplanteori

Det finnes ulike litteratur og teorier som tematiserer den vanskelige overgangen fra utvikling av lærerplan til opplevd / erfart lærerplan (Gundem 2008). I boka *Perspektiv på lærerplaner* viser Gundem til at en enhver lærerplan har fremkommet på bakgrunn av politiske og- eller faglige prosesser og beslutninger på ulike nivåer(Gundem 2008). Hvilke kunnskapsområder og ferdighetstrening som bør vektlegges i et opplæringsprogram for styrer i barnehagen og hvordan dette blir iverksatt vil derfor være gjenstand for diskusjon og det kan være ulike oppfatninger om hva som er mest relevant. Videre viser Gundem (2008) til at det er hensiktsmessig å snakke om;

«lærerplanfeltets områder, betslutningsnivå, fremtredelsesformer og lærerplanen som ulike tekster.(ibid, s. 22.)

Vi vil i denne sammenheng se på lærerplanens fremtredelsesformer. I følge Goodland i Gundem (2008) har en lærerplan ulike fremtredelsesformer eller «ansikter». Dette kan forstå ut fra at en lærerplan alltid vil være gjenstand for ulike tolkninger, både med hensyn til innhold, valgt fagstoff og arbeidsmåter. Den vil derfor framstå på ulikt vis for de involverte (ibid). Gundem (2008) viser til Goodlands fem nivåer for lærerplans fremtredelsesformer. Første nivå er *ideens – den ideologiske* fremtredelsesformen. På dette nivået er intensjonen og ideene for opplæringen (Ibid). For utdanningsprogrammet for styrere kan vi si at dette nivået er Utdanningsdirektoratet faglige og strukturelle føringer for opplæringsprogrammet, som framkom i konkurransegrunnlaget i «anbudet». Det neste nivået er *den formelle* lærerplan, det vil si den vedtatte studieplanen (ibid). Den *formelle* studieplanen for styrerutdanning HiOA- konsortiets LØST er utarbeidet i et samarbeid mellom samarbeidspartner i HiOA – konsortiet LØST. Det fjerde nivået er den *oppfattet og iverksatte læreplan*, det vil si selve gjennomføringen av opplæringsprogrammet ved HiOA (ibid). I dette inngår leder av studiet, forelesere og veileders tolking av den vedtatte studieplanen, blant annet hvilket innhold og arbeidsmetoder som blir vektlagt. Til sist, den *erfarte studieplan, som er* studentens på

styruerutdanningens opplevelse og læring fra opplæringsprogrammet (ibid). Videre viser Gudem (2008) til at lærernes tolking av lærerplanen sammen med den enkelte students erfaring og kunnskapsbase innen fagområdet samt deres sosiale og kulturelle bakgrunn har betydning for hvordan den erfarte lærerplan oppfattes (ibid). Relevansen for å bruke lærerplanteori i vår sammenheng er som et analyseverktøy for å drøfte i hvilken grad det er samsvar mellom det politiske - ideologiske nivået-, det vi si Utdanningsdirektoratet krav til innhold og mål i opplæringsprogrammet, HIOA – konsortiet LØST sin tolking av disse kravene og derigjennom valg av mål, innhold, arbeidsmåter og evaluering og til slutt studentens egen vurdering av programmet.

2.3 Ekstern evaluering – Oxford research- hva viser den?

På oppdrag fra Utdanningsdirektoratet er det fortatt en ekstern evaluering av de fem ulike Nasjonale studieprogrammene for «*Lederutdanning for styrere i barnehagen*» av Oxford Research AS. Denne viser at det er stor variasjon i de ulike programmene, blant annet i forhold til «forståelse av barnehagens oppgaver, rolle og ledelse av barnehager» (Oxford Research AS (2013) s. 8).

Oxford Research AS(2013) evaluering hevder at HiOA- konsortiet LØST sin studieplan;

«søker både å imøtekomme Utdanningsdirektoratets krav og fokuserer på hverdagslige problemstillinger»(s. 32).

Videre viser den til at studieplanen kan tolkes som at HiOA- konsortiet LØST mener at barnehagen skal ses som en del av utdanningsløpet og ikke primært som en omsorgsinstitusjon. Videre viser rapporten til at Dronning Mauds Minne forståelse av barnehagens mandat bygger på barnehagens kjerneoppgaver som er *barns utvikling og læring*. De sier også at det er det vanskelig å tyde hvilken forståelsesramme for barnehagens mandat som ligger til grunn for opplæringsprogrammet i Handelshøgskolen BI og at Universitet i Agder vektlegger ledelse av barnehager i en samfunnsmessig kontekst(Oxford Research AS 2013).

På bakgrunn Utdanningsdirektoratets krav om vektlegging av emne «barns læring og utvikling», har HiOA- konsortiet LØST i sitt studieprogram vektlagt dette emnet Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling) med 10 stp og lagt det som første emne i studiet. I følge Oxfords Research AS sin evaluering har dette temaet gitt HiOA- konsortiet LØST store

utfordringer og emnet har fått til dels dårlig evaluering i deres materiale. Dette emne er også blitt gitt ulikt tyngde av tilbyderne (Oxford Research AS 2013).

Rapporten fremhever også utfordringene som ligger i kravet fra Utdanningsdirektoratets om at tilbydere måtte være et samarbeid mellom flere institusjoner, både private og offentlige. Rapporten viser til at iverksetterne (leder av studiet, lærere og veiledere) ved HiOA- konsortiet LØST har hatt ulik faglig forståelse og tolkning av innhold (ibid). Noe som kan ha påvirket implementeringen av utdanningsprogrammet og med det hvordan den *erfarte studieplanen* har blitt oppfattet. Dette viser at veien fra en lærerplanleggers ide – det ideologiske nivå til iverksatt og erfart læreplannivå kan frembringe ulike forståelsesrammer.

Oxford Research AS sin rapport mener også at HiOA -konsortiet LØST 's studieplan har for mange og generelle læringsutbyttebeskrivelser/ læringsmål. De skriver at dette kan ha gjort det vanskelig for studentene å få oversikt og innsikt i hva de skal lære og med det sammenhengen i studiet (ibid). Men til tross for stor variasjon i de ulike studiestedenes innhold og organisering av studiet viser deres evaluering at hovedtendensen er at studentene er godt fornøyd ved alle studiestedene. Hovedtendensen i deres materiale er at alle utdanningsprogrammene har fått svært gode evalueringer, men at HiOA- konsortiet LØST og Dronning Mauds Minne er de to programmene som får dårligst evalueringer på de fleste parametere (ibid). At de to opplæringsprogrammene til de to institusjonene som har bred barnehagefaglig kompetanse er de som kommer dårligst ut er interessant. De andre tilbydere har i større grad vektlagt ledelse som er generelle kompetanse enn disse to som har gitt pedagogisk -og faglig ledelse mer tyngde og vært mer lojale til føringer i kravspesifikasjonene til Utdanningsdirektoratet (ibid).

2.4 Problemstillinger

Evalueringen har hatt som et overordnet mål å belyse *i hvilken grad studentene vurderer opplæringsprogrammet som relevant for deres yrkesutøvelse*. Videre har vi ønsket å se på i hvilken grad deltakerne mener de har hatt læringsutbytte av å delta på studiet og hvilke faktorer som har fremmet læringen. Vi har også spurt om motivasjon og deres forhold til eget arbeidssted. Disse spørsmålene har vært gjennomgående for evalueringen av de hvert av de tre emnene i opplæringsprogrammet.

Evalueringen av hvert emne har hatt følgende underproblemstillinger:

- Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/ læringsutbytteformuleringer i hvert emne?
- I hvilken grad mener studenten arbeidsmåter og organisering av studiet fremmer deres læring?
- Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på studiet?
- Hvordan vurderer studentene forholdet til egen arbeidsplass?

I evalueringen av studiet som en helhet har vi også hatt spørsmål som belyser hvilke emner i opplæringsprogrammet studenten mener har vært mest relevante og deres opplevelse av krav og arbeidsmengde i studiet. Til sitt har vi også ønsket å få vite hva de mener om at studiet kan innpasse i en mastergrad i ledelse. Vi har formulert følgende problemstillinger som vi berører i evalueringen av studiet som en helhet.

- Hvilke emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevant for styrerrollen?
- Hvordan har deltageren opplevd kombinasjon deltidsstudent og styrere og hvor mye tid rapporterer studenten at de har brukt på studiet?
- I hvilken grad studentene vil anbefale tilsvarende studie for andre styrere.
- I hvilken grad mener deltakere utdanning for styrer bør være på masternivå?

3.0 Metode

Det er i hovedsak benyttet prekodet skjemaer, det vil si at spørsmålene har faste svarkategorier. I tillegg har surveyen også benyttet semistrukturerte spørsmål (lukkede svar kategorier kombinert med åpen svarkategori) og åpne spørsmål. Utarbeidelsen av spørreskjemaet er gjort på grunnlag av samtale med emneleder, programleder og lærer/veileder på studiet. I tillegg har vi hatt en gjennomgang av studieplanen, programplaner, studentoppgaver og undervisevalueringene. Deretter ble skjemaet skrevet inn i dataprogrammet QuestBack og sent ut til studenten på studiet. Målet med evalueringen har vært å få kunnskap om i hvilken grad studentene mener de har hatt læringsutbytte av å delta på studiet og hvilke faktorer som har fremmet læringen. Videre ønsket vi å få kjennskap til students vurdering av studiets relevans for deres yrkesutøvelse. Johannesen m. fl (2011) viser til at evaluering er;

«å samle inn opplysninger på en systematisk måte, for å undersøke om prosjektet(forsøket) skapte endring, om det hadde noen virkning og om hvordan virkningen eventuelt ble».

(Johannessen A., Tuft P. A og Christoffersen L. (2011) s. 80). Studentens subjektive læringsutbytte og læringen er knyttet opp mot studiets mål, læringsutbytte-beskrivelser og arbeidsmetoder. Spørsmålene i skjemaet søker å få kunnskap om students vurdering av egen læring, hvilke faktorer som fremmer læring og hvilke faktorer som har vært til hinder for læring.

3.1 Validitet (begrepsvaliditet) og reliabilitet

Kan vi si at spørsmålene i surveyen gir svar på de fenomenene vi ønsker å belyse? I hvilken grad kan subjektiv opplevelse av læring og læringsutbytte knyttet opp mot målbeskrivelser i en studieplan, gi indikasjoner / svar på om studiet har bidratt til økt læring og vært relevant for deltakers yrkesutøvelse? Spørsmålene i surveyen har i stor grad har vært det som metodelitteratur benevner som holdningsspørsmål. Johannssen mfl. viser til at;

«Holdningsspørsmål er å kartlegge holdninger, meninger og ikke minst vurderinger av ulike fenomen» videre skriver Johannssen mfl. At «For at slike spørsmål skal fungere må respondenten ha kunnskap om det aktuelle temaet som det spørres om, at temaet er relevant og om det faktisk har en mening om det» (Johannessen A., Tuft P. A og Christoffersen L. (2011) s. 270).

I vår undersøkelse kjenner respondentene godt til det aktuelle temaet, og i den henseende vil vi kunne si at respondenten har et godt grunnlag for svarene de gir. Videre anbefales det, at når man spør om holdninger og vurderinger trenger man mange spørsmål (indeks) på samme fenomen for å styrke begrepsvaliditeten(Johannessen A., Tuft P. A og Christoffersen L.). Noe vi har søkt å gjøre i våre surveyer. Vi har også med utgangspunkt i problemstillingene valgt å skille mellom teoretisk og operasjonelle definisjoner.

Teoretiske definisjoner

Læringsutbyttebeskrivelser. Studieplanenes beskrivelser av hvilke kunnskaper, generell kompetanse og ferdigheter som forventes at studenten skal kunne etter gjennomført studiet.

Læring: at mennesker utvikler eller konstruerer forståelse på ulike områder og øker sin kompetanse til å gjøre ting som de ønsker eller trenger å gjøre.

Opplevelser: subjektiv forståelser og erfaringer

Relevans: om faglig innhold, organisering og arbeidsmetoder å fungere optimalt i forhold til målene i studiet.

Operasjonelle definisjoner

Læringsutbyttebeskrivelser: Hvordan respondenten selv har tolket studieplanens oppsatte mål for kunnskap, generell kompetanse og ferdigheter.

Læring: hvordan respondenten selv beskriver i skjemaet sine subjektive opplevelse av økt læring.

Opplevelser: hvordan respondenten selv beskriver i skjemaet sine erfaringer, oppfatninger og vurderinger

Relevans: hvordan respondenten selv beskriver i skjemaet hvordan hun/ han vurderer om faglig innhold, organisering og arbeidsmetoder fungerer optimalt i forhold til målene med studiet.

Ved å se på sammenhengen mellom de teoretiske og de operasjonelle definisjonene, kan en vurdere validiteten. I spørreskjemaet har respondenten hatt mulighet til å utdype sine svar og vi har flere spørsmål som på samme fenomen/ tema. Vi vurderer validiteten i skjemaet som akseptabel. Det som taler i mot undersøkelsens validitet er at studieplanene har mange læringsutbyttebeskrivelser som igjen er delt i områdene kunnskap, ferdighet og generelle kompetanse. Dette kan ha bidratt til at det har vært vanskelig å skille de ulike læringsutbyttebeskrivelsene fra hverandre når man svarer på spørsmålene. Data er basert på studentens egen rapportering, ikke eksamensresultater eller andre objektive indikatorer. Påliteligheten i denne type selvrapporing har klare svakheter, men mye metodelitteratur viser til at selvrapporing som et mål for læringsutbytte er akseptabelt. (Kuh, Pace og Vesper 1997 i Johannessen A, Tuft, P. A og Christoffersen L 2010). Vi anser derfor også reliabiliteten i undersøkelsen for å være akseptabel. Videre vurderer vi svarkategoriene som nøyaktige og arbeidet med bearbeiding har vært god.

3.2 Utvalg

Utvalget utgjør alle studenter som på det tidspunktet spørreskjemaene ble sendt ut var registrert som studenter på studiet ved HiOA- konsortiet LØST. Ved oppstart av studiet hLØSTen 2011, da det første spørreskjemaet ble sendt ut, var det 74 registrerte studenter. Denne utsendingen hadde en svarprosent på 65 prosent. Ved neste utsending av spørreskjemaene i desember 2011, som var evaluering av emne 1, var det 64 registrerte studenter, her fikk vi en

svarprosent på 65. Det tredje spørreskjemaet evaluering av emne 2, ble sent ut i desember 2012. Dette fikk en svarprosent på 82. Emne 3 og evaluering av studiet som en helhet ble sendt ut samtidig. På det tidspunktet var det 54 registrerte studenter, 45 svarte på dette skjema som tilsvarer en svarprosent på 83. Selv spørreskjemaet med den laveste svarprosenten vurderer vi som relativt god svarprosent da denne er på 65 prosent. Derfor mener vi det er grunnlag for å si at resultatene kan sies å være representative for denne gruppen av studenter.

3.3 Begrepsavklaring

Barnehagen har tradisjonelt brukt benevnelsen styrer for den som har hatt både faglig, administrativt - og personalansvar i barnehagen. Med endring i både eierstruktur og organisasjonsstrukturer for barnehager er også andre titler brukt. I denne rapporten er det Direktoratet definisjon på styrere som er lagt til grunn;

«med styrer menes den som har både faglig ansvar, administrativt ansvar og personalansvar i barnehagen. Betegnelsen styrer/enhetsleder brukes i kommunale barnehager, mens flere private barnehager bruker tittelen daglig leder»
(konkurransesgrunnlaget s.2).

3.4 Dataanalyse

Spørsmålene i skjemaene er både formulert som påstander som informantene må ta stilling til og spørsmål. I de fleste spørsmålene er det anvendt en skala med seks svarkategorier, der 1 har vært høyeste verdi og 6 laveste. Resultatene fra disse spørsmålene er i hovedsak på nominal -og ordinalnivå og det er gjort en frekvensfordeling, det vil si at det er talt opp for mange enheter det er på hver variabel ulike verdier, samt hvor stor andel i prosent (Univariat analyse, teller opp hvor mange enheter som har markert de forskjellige svarene).

Prestasjon av resultater

Tabellene som viser resultatene gjengir fordeling på verdiene i sin helhet, men når vi omtaler data fra disse spørsmålene i rapporten har vi valgt å slå sammen til en skala med tre nivåer. Vi har valgt å bruke følgende benevnelser der vi har spørsmålsformuleringer;

-verdi 1-2 =høy/ svært bra/mye

-verdi 3-4 =noe/middels

-verdi 5- 6=liten til ingen

For spørsmålene som er formulert slik at informantene skal ta stilling til en påstand har vi brukt følgende benevnelser når vi kommenterer tabellene i rapporten.

verdi 1 og 2 = helt enig til enig

verdi 3 og 4 =noe enig/ delvis enig

verdi 5 og 6 =uenig til helt uenig

Tabellene presenteres både med tall og prosent der hele verdiskalaen fremkommer. Der det er relevant å vise til sentraltendens tas gjennomsnittsverdi og standardavvik med i de tabellene.

Del 2:

4.0 Resultater

Resultatene i denne rapporten bygger på evaluering av hvert emne og evaluering av helheten av studiet. I tillegg et spørreskjema før oppstart av studiet, der vi ønsket å få vite noe om studentens forventinger til studiet.

Vi vil først presentere resultater fra spørsmålene om studentens forventinger til studiet, deretter et sammendrag av resultatene fra evalueringen av emne 1, 2 og 3. I kapittel 5 vil vi gi en mer utfyllende beskrivelse av resultatene av evalueringen av studiet etter avsluttet studiet. Til slutt i del 2, en oppsummering og refleksjon rundt resultatene (kapittel 6).

4.1 Forventinger til studiet

Spørreskjema tilsendt alle studentene som var tatt opp på studiet - HIOA- konsortiet LØST før studiestart er grunnlaget for data som presenteres her. Det var 74 studenter som ble tatt opp på studiet og av disse har 61 svart på spørreskjemaet «forventinger til studiet». Dette tilsvarer en svarprosent på 82.

4.1.2 Hva kjennetegner studentgruppa ved HiOA- konsortiet LØST?

Det var 92 % kvinner og 8 % menn ved oppstart av studiet (tabell 1). Det er relativt likt antall deltaker som er styrer i privat og offentlig barnehage og de har alle relativt få års erfaring som styrere. 81, 8 % har vært i sin nåværende lederstilling i 5 år eller mindre (tabell 2 og 3). Halvparten av disse igjen, har vært mindre enn 2 år (tabell 3). Dette viser at studenten ved HiOA - konsortiet LØST skiller seg ut med en kortere karriere som styrere enn deltagere samlet ved de fem opplæringsprogrammene. Oxfords Research AS rapport viser at gjennomsnitt studenten som har 7, 5 års erfaring som styrer (Oxford Research s. 61, tabell 12). 61 % av deltakeren på HiOA- konsortiet LØST er styrer i barnehage med 15 eller færre ansatte (tabell: 4). Gjennomsnittstudenten samlet for de fem opplæringsprogrammene er leder i barnehager med ca. 18 ansatte. Dvs at den typiske HIOA- konsortiet LØST studenten har kortere fartstid som styrer og er styrere i en litt mindre barnehage enn gjennomsnittstudenten på de fem opplæringsprogrammene. Studiet har hatt et frafall på 27 %, fra 74 studenter ved oppstart og til 54 registrerte ved tidspunktet for endelig eksamen.

4.1.3 Forventinger til studiet og vurderinger av studiets innhold før studiestart

Studenten ble spurt både om de hadde satt seg inn i studiet mål, innhold og arbeidsmåter og om deres forventinger til læring før de startet på opplæringsprogrammet.

Svarene viser at nesten alle studentene svarer at de har *satt seg godt eller svært godt* inn i studiet innhold (tabell 6). Som nevnt i innledningen skiller studieplanen mellom ledelse inn i faglig-pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse? Studenten ble derfor spurt om hvilke av disse lederfunksjonene de hadde størst forventinger til ny læring? Spørsmålet til var «*I hvilken grad forventer du at deltakelse på studiet vil gi deg økt kunnskap om, faglig-pedagogisk ledelse, personalledelse og administrativ ledelse?*».

Resultatene viser at studentene hadde klart mest forventinger til at studiet ville gi de økt innsikt i personalledelse og faglig-pedagogisk ledelse, hele 80- 83 % svarere store forventninger til disse to ledelsesformer. Minst forventninger har de til administrativt ledelse, bare 63 % har store forventinger til dette emne (tabell 7, 8 og 9). Videre ønsket vi å få vite hvilke av studiets hovedemner 1) Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling, 2) Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring eller 3) Lederrollen med fokus på styring og administrasjon studenten mente var viktigst å tilegne seg ny kunnskap om i forhold til styrerfunksjonen. De ble bedt om å angi dette på en firetrinns skala. Hele 93 % svarene «*svært viktig*» på emne; *lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring* (emne 2). Ingen ser denne ledelse som lite- ikke viktig (tabell 11). Deretter kommer *Lederrollen med fokus på styring og administrasjon* (emne3) der ca. 47 % av studentene har svart «*svært viktig*», her er det tilsvarende mange som mener det er «*viktig*». (tabell 12) *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling* (emne1) er dert færrest av respondenter som har angitt som *svært viktig*, bare 38 %, men på dette spørsmålet er det 55 % som ser dette emne som *viktig* (tabell 10). De ble også bedt om å rangere disse emnene i forhold til hverandre og disse resultatene viser samme mønster. Emne 2, *Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring* rangeres som viktigst av hele 76.7 % (tabell 14). Deretter har 13, 3 % svarte emne 3, *Lederrollen med fokus på styring og administrasjon* (tabell 15). Emne 1, *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling*, er det kun 10 % som angir som viktigst av de tre emnene. (tabell 13). At studentene har minst forventinger til lederrollen med *fokus på barns læring og utvikling* kan forstås som om dette er det emnet de mener de har god kunnskap om i forhold til de andre emnene. Sett i lys av føringer i Utdanningsdirektoratets konkurransegrunnlag viser dette at

studentens vurdering av hva de synes er viktigst for styrer funksjonen i barnehagen før oppstart på opplæringsprogrammet, er i utakt med Utdanningsdirektoratet. Respondentene viser til at behovet for økt kunnskap innen personalledelse, veiledning og utvikling og endringsarbeid er det emnet et flertall mener de viktigst med ny kunnskapstilegnelse.

4. 2 Innledning: Sammendrag evaluering emne 1, 2 og 3

Evaluering av emne 1, 2 og 3 har ønsket å belyse i hvilken grad studiet har evnet å oppnå studieplanens mål og hvilke faktorer som informantene mener har vært viktig i deres læringsprosess. I tillegg har vi ønsket å få vite noe om deltagerens motivasjon og om deltakelse på studiet har medført endringer i egen barnehagen. Oppbyggingen av spørsmålene i de tre evalueringen er tilnærmet like, men rettet mot de læringsmål og læringsutbyttebeskrivelser som ligger i hvert emne. Problemstillinger som vi ønsket å belyse i emneevalueringene er:

- Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/læringsutbytteformuleringer i emne 1?
- I hvilken grad mener studenten at valgte arbeidsmåter og organisering av emne1 fremmer deres læring?
- Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på studiet?
- I hvilken grad deltakelse på studiet har medført endringer i egen barnehage?

Et overordnet spørsmål for evalueringen av studiet i sin helhet er;

- *I hvilken grad vurderer studentene studiet som relevant for egen yrkesrolle?*

4.3 Sammendrag evaluering emne 1. Lederrollen med fokus på barns utvikling og læring

Evaluering av emne 1 bygger på spørreskjema tilsendt alle studenter 2011 etter avsluttet emne 1, dette var 69 informanter. Skjemaet ble sendt til studentenes arbeids e-postadresser. Det ble sendt ut to purringer. Det er 45 informanter som har svart på spørreskjemaet, dette tilsvarer en svarprosent på 65 %. Resultatene som presenteres i rapporten er på grunnlag av de 45 informantene som har besvart spørreskjemaet.

Studieplanen viser at emne 1 skal vektlegge;

«Emne I omfatter lederrollens utfordringer i forhold til å utvikle barnehagen som læringsarena for barn, videre utfordringer i arbeidet med å bygge barnehagen som en lærende organisasjon. Barnehagen bør være en læringsarena for barn og bidra til sosial utjevning, læring, utvikling og inkludering på tvers av kjønn og sosial bakgrunn» (studieplan s. 10).

Videre beskriver studieplanene hvilket læringsutbytte studenten skal ha tilegnet seg innen de tre områdene kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse. Studenten har blitt spurt om hvordan de vurderer eget læringsutbytte opp mot disse læringsutbyttebeskrivelser.

4. 3. 1 Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/ læringsutbytteformuleringer i emne 1?

Resultatene viser relativt lave skår på læringsutbytte knyttet til læringsutbyttebeskrivelser både innen kunnskap og ferdigheter i emne 1, men studenten vurderer ny læring inne generell kompetanse som relativt god. Av læringsutbyttebeskrivelsene inne kunnskap er det «*Jeg har tilegnet meg relevant kunnskap om barnehagens utfordringer knyttet til barns læring og utvikling*» og «*Jeg har tilegnet meg inngående forståelse for egen lederrolle*» som skårer høyest, men på begge disse to spørsmålene er det kun ca. 20 % som mener at de har fått svært mye ny kunnskap. Innen de samme temaene er det like mange som svarer at de ikke har fått ny kunnskap (ca. 22 %). De andre læringsutbyttebeskrivelsene innen kunnskap har alle lavere skår. (tabell 16, 17,18 og 19).

Resultatene der studenten vurderer læringsutbytte knyttet til nye ferdigheter viser også lave verdier. Temaet som omhandler å *kunne analysere barnehagens situasjon* er det 24 % av respondentene som svarer at de har tilegnet seg nye ferdigheter i. 13 % har tilegnet seg *svært gode* ferdigheter i å analysere hva som er relevant dokumentasjon og i å analysere enkeltbarns utviklingsprosesser. I temaet «*å analysere enkeltbarns utviklingsprosesser*» er det hele 31 % som mener at de ikke har tilegnet seg nye ferdigheter eller lite nye ferdigheter. Det er også kun 7 % som mener de har tilegnet seg *svært gode* ferdigheter i å anvende relevante kartleggingsverktøy. Innen dette emne er 33 % (verdi 5 og 6) som mener at de ikke har tilegnet seg nye ferdigheter. På alle spørsmålene knyttet til ny ferdigheter er verdiene *lært noe nytt* som har størst svarprosent og spenner fra 45 % til 60 % på alle fire spørsmålene (tabell 20, 21, 22 og 23).

Læringsutbyttebeskrivelsene som er knyttet til generell kompetanse vurderer studentene større grad av ny læring. Læringsutbyttebeskrivelsene omhandler; å beherske lederrollen i barnehagen, kommunisere med foreldre og barn, anvende barnehagelov med forskrift/rammeplan for barnehagen og innsikt i aktuelle NOU-rapporter og andre utredninger som omhandler barn og oppvekstpolitikk. Av disse læringsutbyttebeskrivelsene er det temaet «*Jeg kan anvende barnehagelov med forskrift/rammeplan for barnehagen*» som flest er enig i at de har tilegnet seg svært god kompetanse om, hele 62 %. Deretter kommer «*Jeg kan kommunisere med foreldre og barn*» 55 % sier de har tilegnet seg mye ny kompetanse, dette emne er det også 20 % som sier at de ikke har tilegnet seg eller svært liten ny kompetanse. Emne «*Jeg kan beherske lederrollen i barnehagen*», er det 40 % som har fått ny kompetanse i og «*Jeg har innsikt i aktuelle NOU-rapporter og andre utredninger som omhandler barn og oppvekstpolitikk*» 37 % angir de to høyeste verdier. (tabell: 24, 25, 26 og 27)

Studentene vurdering av helhetlig læringsutbytte i løpet av emne 1 viser samme mønster i svarene som resultatene for læring innen kunnskap og ferdigheter. Ca 20 % mener de har fått stort læringsutbytte, ca. 60 % er middels fornøyd og 20 % angir svært lite læringsutbytte i emne 1 (tabell 28).

4.3.2 hvilken grad mener studenten at valgte arbeidsmåter og organisering i emne1 fremmer deres læring?

Vi ønsket å få kunnskap om studentens egenvurdering av i hvilken grad arbeidsmåtene i emne 1 har fremmet deres evne til å tilegne seg ny kunnskap. Videre har evalueringen søkt å belyse studentenes tilfredshet med studiets arbeidsmåter og organisering. Spørsmål som omhandler tilfredshet var blant annet; om det har vært god variasjonen i arbeidsmetoder i løpet av emne 1, at forelesinger er lagt ut på Fronter, om hvor relevant de mente pensum var og antall dager med tilrettelagt undervisning.

Resultatene viser at *obligatoriske frammøte på samlingen* ses på av respondentene som svært viktig for læring, hele 77,8 % mener dette er viktig for læringsutbytte.(tabell 29) Deretter angir studenten at «arbeid med arbeidskrav» og «å lese faglitteratur» (60 %, 46,7) som viktig, etterfulgt av forelesninger som færrest har svart at gir stort læringsutbytte (37 %) (tabell 30, 31, 32 og 34). I emne 1 var det lagt opp til medstudentrespons. Denne arbeidsmetoden ble i liten grad fulgt opp og det er også den arbeidsformen som svært få angir som nyttig for ny læring, kun 7 % av respondentene mener at dette har vært nyttig for læring (tabell 40a og 40b).

Studenten er i stor grad fornøyd med tilretteleggingen av undervisningen og at det har vært god variasjon i arbeidsmetoder i emne 1. De er spesielt godt fornøyd med at forelesningene legges ut på Fronter. Det er stor spredning i studentenes vurderer av pensumets relevans. 16 % mener pensumet ikke er relevant, middels relevant angis av 53 % og 40 % mener pensumet er svært relevant (tabell 33, 34b og 39).

Hvis vi ser på disse svarene i lys av svarene på spørsmål 14 der vi spurte hvor stor andel av pensumet de har lest, viser svarene fra dette spørsmålet at kun 3 respondenter har lest hele pensumet og 20 respondenter har lest mindre enn halvparten av pensum. Dette vil si at ca. halvparten av de som mener noe om at pensum er relevant eller ikke relevant har kun lest halve pensum eller færre sider (tabell 43).

Arbeidskravet

Vurderingsgrunnet i emne 1, er et arbeidskrav som vurderes til «godkjent» eller «ikke godkjent». Studentene har vurdert i hvilken grad arbeidskravet er relevant som et ledd i arbeidet med barnehageutviklingsprosjektet (som er del 1 av avsluttende vurdering) og om arbeidet med arbeidskravet har bidratt til faglig - og personlig utvikling. Tilsammen 82 % mener arbeidskravet har vært nyttig for å komme i gang med utviklingsoppgaven. I underkant av halvparten av studentene svarer at arbeidskravet har gitt stor faglig -og personlig utvikling. 60 % mener at arbeid med arbeidskravet var viktig for ny læring (tabell 30, 35- 37).

4.3.3 Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på studiet i emne1?

I spørsmålene som vi har brukt for å belyse studentens motivasjon i emne 1 er, om studenten har benyttet seg av veiledning, hvor aktivt de har brukt Fronter, om de har gitt eller mottatt respons til/fra medstudenter på skriftlige studieoppgaver, sett den streamet forelesning som ligger på Fronter, om de har vært aktive og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger og om hvor stor andel av pensum de har lest. Samlet sett viser resultatene at studenten selv mener de er aktive studenter. Ca. 2/3 mener de har vært aktive og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger. 80 % har benyttet seg av veiledning fra faglærer. I tillegg har hele 77 % sett den streamet forelesning på Fronter. Der resultatene viser lavere studentaktivitet er om de har «lest pensum» og om de «har gitt eller mottatt respons til/fra medstudenter på skriftlige studieoppgaver». Kun 1/5 har gitt eller mottatt respons til/fra

medstudenter på skriftlige studieoppgaver og kun 3 personer har lest hele pensum (tabell 38-43).

16 (35, 6 %) av studenten har vurdert å slutte på studiet. Respondentene som hadde vurdert å slutte ble bedt om å angi de viktigste årsakene til at de hadde vurdert å slutte. De to svarkategoriene «arbeidsmengden var større enn jeg forventet» og «opplevde studiet som lite relevant» er de som er blitt angitt flest ganger (tabell 44a og b). Noen færre av studenten 13 % angir at de synes det er vanskelig å kombinere rollene student og styrer i barnehagen ca. like mange synes ikke det (tabell 45). Ser vi dette sammen med at det i løpet av 1. semester også hadde sluttet 6 studenter og 16 har vurdert å slutte er det relativt høye tall.

4.3.4 Hvordan vurderer studentene forholdet til egen arbeidsplass?

Studiets mål er at det skal være praksisnært og relevant for egen yrkespraksis. For å belyse dette har vi spurt om deltagelse på studiet har ført til endringer i egen barnehage og kommunikasjon med egen leder og medarbeidere knyttet til arbeidsoppgaver på studiet. Spørsmål som omfatter studentens vurdering av forholdet til eget arbeidssted er; om de har hatt god kommunikasjon med sin leder/ barnehageeier underveis i studiet, og om de har informert arbeidsgiver og medarbeider om arbeidskravet. I tillegg et spørsmål om de har gjort endringer i sin barnehage på bakgrunn av tilegnelse av ny kunnskap i løpet av emne 1.

Resultatene viser at litt over halvparten av studentene svarere at de har god kommunikasjon med sin arbeidsgiver. 13 prosent angir de laveste verdiene på kommunikasjon med barnehageeier og 33 prosent plasser seg i de to midterste svarkategoriene (Tabell 46).

Arbeidskravet i emne 1 og utviklingsprosjektet skal knyttes til studentens arbeidsplass, studenten ble derfor spurt om de har informert sine medarbeidere og sin arbeidsgiver om arbeidskravet, noe også nesten alle hadde gjort. (95-96 %)(tabell 47a og b). Spørsmålet «*har det blitt gjort endringer i barnehage på bakgrunn av at du har tilegnet seg ny kunnskap i løpet av emne 1*» viser at ¼ av studenten har gjort endringer, og det er hele 2/3 som sier de har at gjort mindre endringer i egen barnehage (tabell 48).

4.4 Sammendrag evaluering emne 2: Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring

Innledning

Evaluering av emne 2 bygger på spørreskjema tilsendt alle studenter 1.0.6 2012, dette var 61 studenter. Emne 2 forgikk i andre semester av utdanningsløpets tre semestre. Skjemaet ble sendt til studentenes arbeids e-postadresser. Det ble sendt ut to purringer. Det er 50 informanter som har svart på spørreskjemaet, dette tilsvarer en svarprosent på 82 %. Resultatene som presenteres i rapporten er på grunnlag av de 50 informantene som har besvart spørreskjemaet. Studieplanene viser til at emne 2 skal omhandle;

«Emnet gir en oversikt over lederrollen med hensyn på organisasjonsbygging, samarbeid med foreldre og eget personale. Videre gir det innsikt i lederrollens praktiske verktøy for endring, så som veiledning, rekruttering og kompetanseutvikling. Emnet skal også gi økt kunnskap om barnehageutvikling i et samfunn i stadig endring, videre hvordan dette omfatter egne ledelsesutfordringer, samt ferdigheter i å kunne forbedre egen lederatferd (HIO-studieplan s. 16).

4.4.1 Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/ læringsutbyttebeskrivelsene i emne 2?

Studentene ble spurt om hvordan de vurderte sitt læringsutbytte sett i lys av studieplanens oppsatte læringsutbyttebeskrivelser/ mål. Disse er delt inn i kunnskap, ferdighet og generell kompetanse. Læringsutbyttebeskrivelser i emne 2 er knyttet til emnene, lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring.

På læringsmålene for kunnskap angir respondenten svært godt læringsutbytte. Svarene varierer fra 50 % til 88 %. (tabell 49- 53) Disse læringsutbyttebeskrivelsene omhandler kunnskap om egen adferd, ledelses- og organisasjonsteori, ledelsestemaer som ledelsesfunksjoner, lederroller, lederstil, makt, ansvar, ansvarlighet og lojalitet, og endringsledelse. Av disse læringsutbyttebeskrivelsene er det «*jeg har tilegnet meg inngående kunnskap om egen lederadferd*» som nesten alle (88 %) mener at de har tilegnet seg svært mye ny kunnskap om (tabell 51). Det læringsmålet som har lavest skår er; «*Jeg har tilegnet meg kunnskap i*

grunnleggende forståelse for organisasjonsbygging, derav betydningen av rekruttering» der ca. halvparten mener de har tilegnet seg mye ny kunnskap (tabell 50).

Generell kompetanse har syv læringsutbyttebeskrivelser som alle beskriver handlingskompetanse. Læringsutbyttebeskrivelsen omhandler, evnen til å kommunisere med personale og eiere, beherske kritikk og kommunikasjon omkring egen kompetanse og utviklingsbehov, innsikt i egen lederadferd trygghet i lederrollen og ledelse som samhandling og praksisfellesskap. Her også angir studentene svært mye ny læring på alle læringsutbyttebeskrivelsene (68- 88 %) (tabell 59- 65). Emnet *«Jeg kan reflektere over og har innsikt i egen lederadferd»* er det hele 88 % som har svart, svært mye ny læring (tabell 62). Det var fire læringsutbyttebeskrivelser innen ferdigheter og det er disse læringsutbyttebeskrivelsene studentene mener de har oppnådd minst læring i, i emne 2. (tabell 54- 57). Disse læringsmålene omhandler ferdigheter i å bruke grunnleggende arbeidsformer og verktøy innenfor veiledning, ferdigheter i å analysere og forholde seg kritisk til egen lederadferd, ferdigheter i å vurdere medarbeideres kompetanse og kompetanseutviklingsbehov og ferdigheter i å beherske konflikthåndtering. Læringsmålet, *konflikthåndtering og veiledning av medarbeidere* er det færrest som mener å ha tilegnet seg ny kunnskap i, bare 24 %. (tabell 57). Det læringsmålet som får høyest skår er *«Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere og forholde seg kritisk til egen lederadferd»*, 68 % sier de har fått nye ferdigheter innen dette temaet. De andre læringsmålene innen ferdigheter har jevnt over lavere skår, sammenliknet med læringsmål for generell kompetanse og kunnskap. Det er litt overraskende at svarene om vurdering av ny læring innen *generell kompetanse og ferdigheter* viser ulike resultat. Da handlingskompetanse og ferdigheter er nært knyttet til hverandre. Om årsaken til at ferdigheter får så pass mye dårligere skår, kan være at det å omsette kunnskap til praktisk handling krever mer tid og trening enn hva det er lagt opp til i et semester. Et forslag for å imøtekomme dette, er å ha arbeidsoppgaver i disse temaene som krever praktisk utprøving med obligatorisk veiledning.

4.4.2 I hvilken grad mener studenten at valgte arbeidsmåter og organisering i emne2 fremmer deres læring?

Vi ønsket å få kunnskap om studentens mening om arbeidsmåtene i emne 2 har fremmet deres evne til å tilegne seg ny kunnskap. Videre har evalueringen søkt å belyse studentenes tilfredshet med studiets arbeidsmåter og organisering. Spørsmål som omhandler tilfredshet var blant annet; om det har vært god variasjonen i arbeidsmetoder i løpet av emne 2, at

forelesinger er lagt ut på Fronter, om hvor relevant de mener pensum er og antall dager med tilrettelagt undervisning.

I emne 2 er det *deltakelse på samlinger og å delta på forelesninger* de to faktorene som flest anser som svært viktig for egen læring. Etterfulgt av *å lese faglitteratur og arbeid i basisgrupper/ arbeidsgrupper*. (tabell 67, 68, 70 og 71)

Arbeid med arbeidskravet er det også godt over halvparten av studentene som svarer at gir god læring, men lagt færre studenter mener veiledning på arbeidskravet i samme grad har bidratt til læring (tabell 72 og 73). Et flertall av studentene svarer også at arbeid med arbeidskravet har gitt de både økt selvinnsikt og faglig og personlig utvikling. (tabell 73, 74 og 75).

Bruk av Fronter er den arbeidsformen som færrest mener bidrar til læring og kun 1/3 av studentene svarer at de er mer aktive på Fronter i emne 2 enn de var i emne 1 (tabell 69).

Studenten er enig i at et arbeidskrav pr. emne er nok. De fleste er også tilfreds med antall dager med tilrettelagt undervisning. Av de som ikke er tilfreds med antall dager, ønsker de fleste flere dager med tilrettelagt undervisning (tabell 78 og 79).

4.4.3 Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på studiet i emne2?

Resultatene som belyser studentenes arbeidsmengde, egeninnsats og motivasjon viser at et flertall av studentene betrakter seg som aktive og motiverte studenter også i emne 2 (tabell 84). Et flertall har lest mer enn halve pensum, og tilsvarende antall mener de deltar aktivt i diskusjoner og har også søkt veiledning på arbeidskravet.(tabell 80, 81a, 81b og 84).

Nesten halvparten av studenten har vurdert å slutte på studiet og dette er i første rekke fordi de opplever at studiet er mer krevende enn de hadde forestilt seg (tabell 83a og 83b). Som resultatene viste for emne 1 er det også i emne 2 flere av informantene som understreker at det er vanskelig å få tiden til å strekke til. I det siste åpne spørsmålet der studenten kunne komme med egne ytringer sier en student et slik;

«Jeg opplever det som svært vanskelig å ta et såpass omfattende studie, samtidig som jeg er leder. Mye er relevant for barnehagen, og vil gagne barnehagen på sikt, men det er til tider vanskelig å prioritere nok tid til studier».

Dette kan tyde på at det er nødvending med mer informasjon om akademiske krav og arbeidsbelastning. Ved opptak til studiet bør det informeres tydeligere om arbeidsbelastning og hva som kreves av akademiske forkunnskaper for masterstudie. I tillegg til dette, er et

forslag at det gis frikjøp fra styrejobben utover dagene med undervisning, for deltakelse på studiet. En student sier det slik;

«Det må gis eks. 20% fri for å jobbe med studiet. Alt som skjer på jobben mens jeg er på studiet må taes igjen...».

4.4.4 I hvilken grad vurderer studentene studie som relevant for egen yrkesrolle?

Studiets mål er at det skal være praksisnært og relevant for egen yrkespraksis. For å belyse dette har vi spurt om deltagelse på studiet har ført til endringer i egen barnehage og kommunikasjon med egen leder og medarbeidere knyttet til arbeidsoppgaver på studiet.

Deltakelse på studiet har ført til at hele 2/ 3 av studentene har gjort endringer på egen arbeidsplass som følge av ny kunnskap i emne 2(tabell 85).

Halvparten av studentene har god kommunikasjon med sin leder og noen flere med sine medarbeidere vedrørende arbeidskravet og forankring av dette på egen arbeidsplass(tabell 86a, 86b og 87).

Vi mener derfor at evalueringen viser at emne 2 har evnet å være relevant og praksisnært. Videre mener vi at arbeidet med arbeidskravet (både i emne 1 og 2) også underbygger dette, da det er et flertall som mener at de både har fått faglig - og personlig utvikling og økt selvinnsikt ved at de har jobbet med arbeidskravet. Samlet viser evalueringen av emne 2 at studentene oppgir stor grad av læring. Hele 74 % av informantene er helt enige i påstanden *«Når jeg tenker på hva jeg har lært i emne 2 som en helhet er jeg svært fornøyd»* og bare 4 av informantene er helt uenige (tabell 66).

De er også fornøyd med organisering og tilrettelegging av studiet. Faglig innhold og pensum oppleves også i stor grad som relevant. En student sier det slik;

«Alt i alt fantastisk matnyttig studie. Gleder meg til samlingene»

Det er kun 2- 6 informanter som er svært misfornøyd. Dette angår de fleste områdene som de er bedt om å si sin mening om. I tillegg viser resultatene at både pensum, fagemner og arbeidsmåter i stor grad oppleves som relevante av studentene. Disse resultatene mener vi, kan indikere at innhold og arbeidsmetoder i emne 2, langt på vei har lyktes med å tilrettelegge for et studium som oppleves som formålstjenlig og nyttig av studentene.

4.5 Sammendrag evaluering av emne 3, Lederrollen med fokus på styring og administrasjon

Evaluering av emne 3 er på grunnlag av spørreskjema tilsendt alle studenter på utdanning pr 15.12. 2012 etter avsluttet emne 3, som er studiet siste semester. Dette var 54 informanter. Skjemaet ble sendt til studentenes arbeids e-postadresser. Det ble sendt ut to purringer. Siste purring ble sendt 10. januar 2013. Det er 47 informanter som har svart på spørreskjemaet, dette tilsvarer en svarprosent på 87 %. Resultatene som presenteres i rapporten er på grunnlag av disse 47 informantene som har besvart spørreskjemaet.

I studieplanen står det at emne 3 skal inneholde;

«Emnet omfatter kunnskap om barnehagens formål og funksjon i et moderne samfunn, lovgrunnlaget for barnehagen og kjennskap til barn, foreldre og personalet sine juridiske rettigheter. Videre tar emnet opp saksbehandling og regelanvendelse på sentrale områder innenfor private og offentlige barnehager. Emnet vil sette søkelys på prinsipper for forvaltning og styring av offentlige virksomheter, og ferdigheter i bruk av verktøy for økonomistyring og personalforvaltning.» (studieplan s. 20).

Evaluering av emne 3 har ønsket å belyse i hvilken grad studentene mener å ha tilegnet seg ny kunnskap sett opp mot studieplanens læringsutbyttebeskrivelser for emne 3 og hvilke faktorer som informantene mener har vært viktig i deres læringsprosess. I tillegg har vi ønsket å få vite noe om deltagerens motivasjon og i hvilken grad emne 3 oppleves som relevant for styrefunksjonen.

4.5.1 Hvordan vurderer studentene eget læringsutbytte i forhold til målene/ læringsutbytteformuleringer i emne 3?

Studentene ble spurt om hvordan de vurderte sitt læringsutbytte sett i lys av studieplanens oppsatte læringsutbyttebeskrivelser/ mål innen emne 3. Læringsutbyttebeskrivelser i emne 3 er knyttet til lederrollen med fokus på styring og administrasjon. Disse målene er delt inn i kunnskap, ferdighet og generell kompetanse. I tillegg til å vurdere de ulike læringsutbyttebeskrivelsene, har de blitt bedt om å vurdere sitt helhetlige læringsutbytte innen emne 3.

Læringsutbyttebeskrivelsene knyttet både til kunnskap, ferdighet og generell kompetanse er studentene delvis fornøyd med. På de fleste læringsutbyttebeskrivelsene har fra

1/3 til halvparten av studentens vurdert sitt læringsutbytte som svært god (tabell 90- 99) (tabell 100- 103)(tabell 104- 106).

Emne 3, har svært mange og detaljerte læringsutbyttebeskrivelser spesielt innen kategorien «kunnskap». Her finner vi også den minste variasjon i gjennomsnittverdiene. Dette kan ha gjort det vanskelig for studenten å skille mellom de ulike målene. Men tema «budsjettering» skiller seg ut med klart lavere prosentandel som viser til læring innen dette temaet. Læringsutbyttebeskrivelsene som omhandler budsjettering både innen kunnskap og ferdighets mål har lavest skår på læringsutbytte, kun 8 % har fått mer kunnskap og kun 2 % større ferdigheter, og 45 % mener de har lært svært lite til igjen ny læring innen dette temaet (tabell 93 og tabell 100).

Resultatene viser noe høyere verdier når studenten vurderer sitt læringsutbytte for emne 3 i sin helhet. 40.4 % av studentene svarer at de er *svært fornøyd* med sitt læringsutbytte som en helhet i emne 3. Kun 12.7 % av respondentene er *svært lite* fornøyd med helhetlig læringsutbytte i emne 3 (tabell 107).

4.5.2 I hvilken grad mener studenten at valgte arbeidsmåter og organisering i emne 3 fremmer deres læring?

Emne 3 har hatt tilnærmet lik organisering og bruk av arbeidsmetoder som de to andre emnene, men i emne 3 har arbeid med barnehageutviklingsprosjektet hatt større plass enn i de andre to semestrene, i og med at dette skulle ferdigstilles. Ut fra de variablene som undersøkelsen har sett på, er det arbeid med barnehageutviklingsprosjektet som er den faktoren som i størst grad er vurdert som viktigst av studentene for deres læring og utvikling.

Deretter kommer deltakelse på samlinger som ca. 2/3 av informantene anser som svært viktig for egen læring og faglig utvikling (tabell 112). Etterfulgt av arbeid i basisgrupper/ arbeidsgrupper, delta på forelesninger og å lese faglitteratur (ca. halvparten)(tabell 109,110 og 111).

Arbeid med arbeidskravet er det er det litt mindre enn halvparten av informantene som svarer at gir god læring i emne 3. Veiledning fra faglærer både knyttet til arbeidskrav og barnehageutviklingsprosjektet er det er det ca. 1/3 som mener har gitt stor grad av læring (tabell 113). Sett i lys av informantens svar på om arbeid med arbeidskravet ikke har gitt stort læringsutbytte, er det noe overraskende at et flertall av informantene mener at arbeid med arbeidskravet har gitt de både økt selvinnsikt og faglig -og personlig utvikling (tabell 116,117, 118). I emne 3 er det kun 1/3 som mener det har vært god variasjon i arbeidsmetoder (tabell

120). Et flertall av informantene er enige i at antall dager med tilrettelagt undervisning er tilstrekkelig. De er også helt enige at et arbeidskrav som vurderingsgrunnlag i emne 3 er tilstrekkelig (tabell 119). Bruk av Fronter er den arbeidsformen som færrest mener bidrar til læring (tabell 122).

4.5.3 Hvordan vurderer studentene egen motivasjon og deltakelse på i emne 3?

Resultatene som viser studentenes arbeidsmengde, egeninnsats og motivasjon peker i retning av at mange synes det er svært krevende å ta studie i tillegg til full jobb. Kun en liten andel av studentene har lest hele pensum, men noe over halvparten av informantene har lest mer enn halve pensum (tabell 123). Svært få er aktive på Fronter. Videre viser resultatene at et flertall av informantene betrakter seg som aktive og motiverte studenter og mener selv de har deltatt aktivt i diskusjoner i gruppearbeid og på forelesninger (tabell 124).

Evalueringen viser også at ca. 1/3 av informantene har vurdert å slutte på studiet i løpet av emne 3. Av de som har vurdert å slutte er årsaken de oppgir, at det var mer krevende enn de hadde forventet (tabell 126 a /b og 127). Resultatene for emne 1 og 2 viste samme tendens.

Resultatene som omhandler studentens kommunikasjon med egen leder, viser at litt under halvparten av informantene har hatt god kommunikasjonen med leder/ barnehageeier og 1/3 har svart at de har dårlig kommunikasjon med leder i løpet av emne 3 (tabell 128). Forholdet til egen arbeidsplass og til egen leder mener vi også kan ha betydning for motivasjonen for studiet.

4.5.4 I hvilken grad vurderer studentene emne 3 som relevant for egen yrkesrolle?

Studiets mål har vært at det skal være praksisnært og relevant for egen yrkespraksis og integrere teori og praksis. Vi mener at resultatene fra evalueringen viser at emne 3 samlet, lagt på vei har evnet å tilrettelegge for praksisnærhet. Resultatene viser at halvparten av informantene har gjort endringer på sin arbeidsplass, og nesten alle har prøvd ut noen av verktøyene/ metoder for ledelse som de har blitt presentert for i emne 3 (tabell 129 og tabell 130). I tillegg har et flertall av informantene svart at arbeid med barnehageutviklingsprosjektet har vært nyttig for egen barnehage. Derimot er det bare 1/3 av studentene som synes at pensumet i emne 3 er relevant og spennende fagstoff (tabell 124).

Samlet mener vi at resultatene kan indikerer at også emne 3 delvis har lyktes med å tilrettelegge for et studium som opplevelses som formålstjenlig og nyttig for deltakerne, til tross for misnøye med pensum og relativt lave skår på læringsutbytte.

5.0 Evaluering av studiet, etter endt studium

Innledning

Utdanningsdirektoratet mål med studiet var at studie skal styrke styrers evne til å møte utfordringer i barnehagen etter innføring av barnehagereformen. Utdanningsdirektoratet føringer for studie viste til at studiet skulle være praksisnært og at teori og praksis skulle ses i sammenheng. I vedlegg 2 heter det, «*Etter opplæringen skal styrer ha fått sterkere identitet som leder, og mer mot og kraft til å ta lederskap*» (Utdanningsdirektoratet sak: 2010/3588. vedlegg 2, s. 1).

Et overordnet spørsmål for evalueringen av studiet har derfor vært;

- *I hvilken grad deltakerne har opplevd studiet som relevant for deres yrkesrolle.*

I tillegg har vi hatt følgende underproblemstillinger.

- Hvilke faglige emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevant?
- Hvordan har deltageren opplevd kombinasjon deltidsstudent og styrere?
- Hvilken grad de vil anbefale tilsvarende utdanningen for andre styrere?

Spørsmål knyttet til evaluering av studiet i sin helhet ble sendt ut sammen med evaluering av emne 3. (jfr. s. 17)

5.1 Hvilke faglige emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevant?

Vi ønsket å få vite hvordan studenten vurderte de tre emne i studiet etter endt utdanning. De ble bedt om å vurdere hvert emnes relevans og gi en rangering av disse.

Resultanten viser at også etter endt utdanning vurderer studentene emne 2; *Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring*» som det mest relevant emne i studiet for styrerfunksjonen. Hele 97. 8 % av respondenten mener dette (tabell 132). Kun en respondent er uenige. Til sammenlikning er det 63 % som

mener at emne 3, *Lederrollen med fokus på styring og administrasjon*, hadde stor relevans for styrefunksjonen (tabell 133). Emne 1, *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling* er det kun 17.4 % av respondenten som er *helt enig* i at dette emnet er mest relevant for styrefunksjonene. Hele 26 % av respondentene mener dette emne er lite relevant for styrefunksjonen (tabell 131).

Tabell 131: Hvilken av de tre emneområdene mener du har vært mest relevant for styrerfunksjonen? Emne 1: Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling	46	Prosent
1. svært relevant	3	6,5 %
2	5	10,9 %
3	15	32,6 %
4	11	23,9 %
5	6	13,0 %
6. svært lite relevant	6	13,0 %

Tabell 132: Hvilken av de tre emneområdene mener du har vært mest relevant for styrerfunksjonen? Emne 2: Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring	45	Prosent
1. svært relevant	32	71,1 %
2	12	26,7 %
3	1	2,2 %
4	0	0,0 %
5	0	0,0 %
6. svært lite relevant	0	0,0 %

Tabell 133: Hvilken av de tre emneområdene mener du har vært mest relevant for styrerfunksjonen? Emne 3: Lederrollen med fokus på styring og administrasjon	46	Prosent
1. svært relevant	10	21,7 %
2	19	41,3 %
3	8	17,4 %
4	6	13,0 %
5	3	6,5 %
6. svært lite relevant	0	0,0 %

5.1.2 Arbeidskravene i de tre emne – relevans og læringsutbytte?

I tillegg til studentens vurdering av hvilke emne som har vært mest relevant, kan også deres vurdering av læringsutbytte av arbeidskravet være indikator på om hvor relevant og nyttig emnet har vært. Vi har derfor bedt informantene om å vurdere eget læringsutbytte på de tre ulike arbeidskravene. Alle tre arbeidskrav har vært knyttet til barnehageutviklingsprosjektet, men med ulike oppgaver.

«Barnehageutviklingsprosjektets formål er å ta tak i en arbeidssituasjon som oppleves som utfordrende, formuler mål og planlegg et konkret utviklingsprosjekt som bidrar til denne måloppnåelsen».(Fronter)

Best rangering får arbeidskravet i emne 2. Hele 89.5 % av respondenten mener at de har hatt *stort læringsutbytte* av å arbeide med dette arbeidskravet (tabell 134). Arbeidskravet i emne 2 hadde som overordnet mål å fokusere på ledelse av eget utviklingsprosjektet i egen barnehage.

Arbeidskravet i emne 3, der oppgaven var; *Lag et forslag til strategikart og målekort i et balansert målstyringssystem i din barnehage eller utviklingsprosjekt*, er det 65, 3 % som oppgir at de har hatt *stort læringsutbytte* av å arbeide med (tabell 136). Arbeidskravet for emne 1 var knyttet til å formulere en problemstilling for utviklingsprosjektet, samt redegjøre for bakgrunnen for valg av utviklingsprosjekt. Dette arbeidskravet var er det færrest respondenter 56. 8 % som har oppgitt *stort læringsutbytte* av å arbeide med (tabell 134). Det er omtrent like mange respondenter, henholdsvis 7 og 8 informanter som sier de har hatt svært liten læring knyttet til arbeidskrav i emne 1 og emne 3. Disse tallene viser at selv de

arbeidskravene som har lavest tilfredstillelse med hensyn til opplevd læring av respondentene er det godt over halvparten av dem som mener arbeid med arbeidskravene har gitt stort læringsutbytte.

Tabell 134: Hvordan vurderer du læringsutbyttet av arbeidskravene? Arbeidskravet i emne 1	47	Prosent
1. Stort læringsutbytte	8	17,0 %
2	14	29,8 %
3	14	29,8 %
4	3	6,4 %
5	5	10,6 %
6 Ingen læringsutbytte	3	6,4 %

Tabell 135: Hvordan vurderer du læringsutbyttet av arbeidskravene? Arbeidskravet i emne 2	47	Prosent
1. Stort læringsutbytte	19	40,4 %
2	23	48,9 %
3	4	8,5 %
4	0	0,0 %
5	0	0,0 %
6 Ingen læringsutbytte	1	2,1 %

Tabell 136: Hvordan vurderer du læringsutbyttet av arbeidskravene? Arbeidskravet i emne 3	47	Prosent
1. Stort læringsutbytte	12	25,5 %
2	14	29,8 %
3	12	25,5 %
4	2	4,3 %
5	5	10,6 %
6 Ingen læringsutbytte	2	4,3 %

Rangeringen av læringsutbytte på arbeidskrav følger samme mønster som vurderingen av hvilke emne som oppleves som mest eller minst relevant for yrkesrollen. Dvs at emne 2 *Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring*, er vurdert både som det mest relevante emne i sin helhet og det emne som har hatt arbeidskrav som oppleves som best for læringsutbytte.

Bare for emne 1 viser resultatene en forskjellighet i antall respondenter som mener arbeidskravet er gitt godt læringsutbytte og de som mener at dette emne har god relevans for styrerrollen.

5.1.3 Avsluttende vurdering / eksamen

Vurderingsformer i studiet omfatter skriftlige arbeidskrav (prosjektnotat), muntlig eksamen og hjemmeeksamen -barnehageutviklingsprosjektet. Avsluttende vurdering gjennomføres i emne 3 og består av to komponenter:

Individuell skriftlig eksamen (barnehageutviklingsprosjektet) og individuell muntlig eksamen som tar utgangspunkt i den individuelle skriftlige eksamen. Studenten har arbeidet med barnehageutviklingsprosjektet gjennom utdanningens tre semestre.

Informantene ble spurt om i hvilken grad de synes, barnehageutviklingsprosjektet har gitt læring. 63,8 % angir at dette arbeidet har gitt stort læringsutbytte. Kun fire respondenter sier at det ikke har gitt noe læring (tabell 137). Videre viser resultatene at ca. halvparten av studenten også synes barnehageutviklingsprosjektet har vært nyttig for egen barnehage (tabell 138).

Tabell:137 Barnehageutviklingsprosjektet er del 1 av din eksamen. I hvilken grad mener du denne eksamensformen har gitt deg læringsutbytte?	47	Prosent
1 stort læringsutbytte	18	38,3 %
2	12	25,5 %
3	12	25,5 %
4	1	2,1 %
5	3	6,4 %
6 ingen læringsutbytte	1	2,1 %

Tabell:138 I hvilken grad mener du at barnehageutviklingsprosjektet har vært nyttig for din(e) barnehage?	47	
1 svært nyttig	15	31,9 %
2	18	38,3 %
3	8	17,0 %
4	4	8,5 %
5	2	4,3 %
6 ikke nyttig	0	0,0 %
Annet	0	0,0 %

5.1.4 Hvilke temaer vurderes som lite relevante og skal ut, og hvilke temaer ønsker deltakeren mere av?

I spørsmål 43 og 44 kunne studentene skrive ned hvilke fagemner de ønsket mer av og hvilke fagemner de mente var mindre relevante.

Hvilke temaer ønsker deltakeren skal styrkes?

På spørsmålet (43) om hvilke temaer de ønsket mer fokus på er det 31 respondenter som har svart. Av disse 31 er det mange ulike temaer som nevnes med de fleste er knyttet til ledelse, ledelse- ledelses trening og hele «emne 2» er det som nevnes flest ganger av informantene. En student skriver;

«Emne 2 var spekket med flotte forelesninger og tema, som jeg gjerne skulle hørt mer om og brukt mer tid på. Noen av emnene som gikk direkte på lederrollen skulle vært behandlet gjennom alle 3 semestre, med ulike innfallsvinkler i forhold til emnet».

Praktisk ledelse og trening i ledelse nevnes også på ulikt vis.

«Praktisk ledelse, ledelsesstiler» - «Mer fokus på praktisk ledelse»- og «Det burde vært satt av tid til ledertrening».

Temaer knyttet endringsarbeid og fornyingsarbeid oppgis og av en del respondenter.

En respondent ønsker mer vektlegging av barnehagens samfunnsmandat og styrere sitt ansvar knyttet til det.

«Savner at studiet kunne favne mer om samfunnsmandat, politiske føringer, dagsaktuell problematikk. Pausene har vært mye brukt til å utveksle erfaringer fra hverdagen vår. Mer refleksjon rundt driftsformer, organisering, gruppestørrelser, førskolelærere kontra barne - og ungdomsarbeidere. Hvor vil Norge med sine barnehager? Styreverollen i dette bildet?»

Hvilke faglige temaer vurderes som mindre relevante?

I spørsmål 44 har 24 respondenter svart. Av disse har hele 12 respondenter oppgitt emne 1 som de ønsker at skal gis mindre fokus. Det nevnes at teamene innen emne 1 var kjent og at ledelse perspektivet ikke kom godt nok fram.

En respondent sier det slik;

«Delemne 1 har ikke hatt mye relevans. Med tanke på at et av kravene for å delta på studiet var at man var utdannet førskolelærer, så har vi hatt dette emnet i den utdanningen».

Utover at det ønskes mindre fokus på teamene i emne 1 nevnes en rekke ulike temaer.

Emne 3 blir også fremhevet som for vanskelig av flere, noe spesifiserer hva det er de ikke ønsker i emne 3 andre har kun skrevet emne 3.

«Emne 3 var svært vanskelig å knytte til min praksis i egen barnehage. Det ble for tungt og teoretisk, og det var vanskelig å knytte sammenheng til min hverdag som leder i barnehagen. Opplevde delvis at svært mange av studentene ikke sitter så tett på utvikling av eget budsjett at mye av det som ble behandlet ble for fjernt. De få som sitter med hele budsjett alene, ville kanskje hatt mer av dette, og gjerne mer konkret. Jeg hører til i sistnevnte gruppe»

Hvis vi ser resultatene fra disse to spørsmålene (43 og 44) under ett, kommer det også fram her at emne 1 er det som oppleves som minst relevant og emne 2 som det mest relevante av informantene. Dette er i tråd med hva resultatene fra spørsmålene der vi ba de rangere hvilke av emnene som de mente var mest relevante. (tabell 131-134).

5.1.5 Sammenhengen mellom de tre emnene i studiet

Studenten er ikke helt fornøyd med sammenhengen mellom de tre emnene i studiet. Bare 35.2 % mener det er en god sammenheng mellom emnene, mens 19.1 % mener at det ikke har vært god sammenheng mellom de tre emne (tabell 139). Studieplanene mål har vært at barnehageutviklingsprosjektet og arbeidskravene skulle være med å sammenbinde de tre

emnene. Vi mener at vår evaluering ikke kan underbygge at det er realisert. Den eksterne evalueringen fra Oxford Research AS viser også til at en medvirkende faktor til dette kan være, at undervisning og veiledning i utdanningsprogrammet gis av flere aktører fra ulike institusjoner med sine faglige forståelser (Oxford Research AS 2013). Det kan derfor se ut til at selv om programmet har hatt en leder gjennom alle tre emnene som skulle bidra til sammenbinding av innhold og progresjonen i studiet, har ikke dette lyktes helt.

Tabell 139:	47	Prosent
Jeg synes det har vært god sammenheng mellom de tre emnene i studiet		
1.helt enige	3	6,4 %
2	14	29,8 %
3	17	36,2 %
4	4	8,5 %
5	8	17,0 %
6 Helt uenige	1	2,1 %

5.1.6 Utfordringer og arbeidsmengde i de tre emnene

Vi ønsket også å få vite hvilke av de tre emnene studenten vurderte som mest utfordrende og krevende. I evalueringen har derfor spurt om hvordan deltakerne vurderte de tre ulike emnene i forhold arbeidsmengde og krav til dem som studenter.

Resultanten viser at emne 1, *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling*, er det emne som oppleves som *svært lite* utfordrende, kun 6 % oppgir dette emne som mest krevende og hele 67 % mener at emne 1 var minst krevende (tabell 140). Emne 3, *Lederrollen med fokus på styring og administrasjon* er det emne som flest av respondentene oppgir som mest krevende. Neste alle respondentene 89.6 % mener at dette emne har krevd mest av dem (tabell 142). Emne 2, *Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring* er det litt mindre enn halvparten av respondentene som mener var mest krevende (tabell 141). Som vi viste til i evalueringen av emne 3, skulle barnehageutviklingsprosjektet ferdigstilles i emne 3. At da emne 3 oppleves om mest krevende er ikke overraskende og har nok sammenheng med at dette arbeid og at eksamen/ slutt vurdering er i dette semesteret. En student skriver;

«Arbeidskrav 3 var vanskelig, og utviklingsprosjektet krever også mye tid. I tillegg bør ikke viktig informasjon om utviklingsprosjektet komme frem på siste samling slik det gjorde nå».

En annen sier;

«Utviklingsprosjektet har vært krevende utenpå jobb og arbeidskravene. Vil anbefale at det heller blir flere arbeidskrav og evt muntlig i forhold til disse».

Årsaken til at emne 1 oppleves som minst krevende kan ha sammenheng med faginnhold oppleves som en videreføring av grunnutdanningen. En student sier det slik i det siste åpne spørsmålet i evalueringen av emne 1;

«mye av innholdet opplevedes som kjent fra grunnutdanningen».

Tabell 140: Hvilke av de tre emneområdene har krevd mest av deg? Emne 1: Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling	46	Prosent
1 mest krevende	0	0,0 %
2	3	6,5 %
3	5	10,9 %
4	7	15,2 %
5	13	28,3 %
6 minst krevende	18	39,1 %

Tabell 141: Hvilke av de tre emneområdene har krevd mest av deg? - Emne 2: Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging. veiledning av personalet, utvikling og endring	46	Prosent
1 mest krevende	6	13,0 %
2	14	30,4 %
3	23	50,0 %
4	2	4,3 %
5	1	2,2 %
6 minst krevende	0	0,0 %

Tabell 142: Hvilke av de tre emneområdene har krevd mest av deg? - Emne 3: Lederrollen med fokus på styring og administrasjon	47	Prosent
1 mest krevende	32	68,1 %
2	10	21,3 %
3	3	6,4 %
4	2	4,3 %
5	0	0,0 %
6 minst krevende	0	0,0 %

5.2 Oppsummering; Hvilke faglige emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevante?

Emne 2 personalledelse, er det emne som peker seg ut som det emne som respondentene mener er mest relevant både med hensyn til innhold og vurdert læringsutbytte. Etterfulgt av emne 3, administrativ ledelse. Emne 1, faglig-pedagogisk ledelse får dårligst rangering både på læringsutbytte og relevant innhold. I opplevd arbeidsmengde og krav til studenten er det emne 3 som vurderes høyest, og emne 1 som det emne som krevde minst av dem. Kun 1/3 av informantene synes også at det har vært god sammenheng mellom de tre emnene i studiet.

Svarene på de to åpne spørsmålene om hvilke fagemner som de anbefaler at skal ut av studiet og hva de ønsker mer av underbygger også at personalledelse er den den ledelsesoppgaven som vurderes som mest nyttig og relevant å lære mer om. Faglig-pedagogisk ledelse og fagtemaer som i stor grad er knyttet til dette emne ønsker respondentene nedprioritert. De som sier noe om hvorfor de ikke ønsker mer vekt på faglig-pedagogisk ledelse, oppgir at dette er kjent de fra grunnutdanningen. Det de ønsker mest av er ledertrening og emner knyttet til emne 2.

Sammenlikner vi disse resultatene med resultatene fra spørreskjema til studenten der de ble spurt om sine forventinger til studiet (jfr. Kap 4.1.3), viser resultatene fra denne delen av undersøkelsen at respondenten også før de startet på studiet hadde størst forventinger til å lære mer om personalledelse og minst til faglig-pedagogisk ledelse. Disse resultatene samlet peker begge i retning av at styrere primært ønsker er å få mer kunnskap om personalledelse.

Sett i lys av føringer i Utdanningsdirektoratets sitt konkurransegrunnlag til innhold og mål kan vår evaluering peke i retning av at deltageren har en annen oppfatning av hvilken kompetanse som er viktigst for styrerfunksjonen å få ny kunnskap om, enn sentrale myndigheter.

5.3 Hvordan har deltagerne opplevd kombinasjon deltidstudent og styrere?

For å belyse studentenes egen vurdering av hvordan det har vært å være både student og styrer har vi spurt om, hvordan de opplever å være både deltidstudent og styrer om kravene til studiet har vært som forventet og forholdet til leder / barnehageeier.

Resultatene fra evalueringen fra de tre emnene har vist at studentene har opplevd det å delta på studiet som krevende og at mange har opplevde det som mer krevende enn forventet. Vi ønsket derfor å få vite hvordan studenten vurderer dette når de ser på studiet under ett.

Svarene på påstanden; «*jeg synes det har vært mer arbeidskrevende enn jeg forventet*» svarer hele 80 % av informantene at studiet har krevd mer av dem enn de forventet (tabell 143). Det samme gjelder «*Jeg synes det har vært utfordrende å kombinere student og styrerrollen*» på den påstanden svarer nesten like mange at de synes det har vært krevende (tabell 144). På begge spørsmålene er det kun 3 respondenter som er helt uenige i dette.

Tabell 143: Jeg synes det har vært mer arbeidskrevende enn jeg forventet	47	Prosent
1.helt enige	19	40,4 %
2	14	29,8 %
3	6	12,8 %
4	5	10,6 %
5	2	4,3 %
6 Helt uenige	1	2,1 %

Tabell 144:	47	Prosent
Jeg synes det har vært utfordrende å kombinere student og styrerrollen		
1.helt enige	19	40,4 %
2	17	36,2 %
3	7	14,9 %
4	1	2,1 %
5	0	0,0 %
6 Helt uenige	3	6,4 %

5.3.2 Jeg har fått god oppfølging fra barnehageeier/ min overordnede

Kun 27.7 % sier at de har fått god oppfølging fra barnehageeier/ sin overordnede i løpet av studiet. Noen flere 36 % svarer at de ikke har hatt god oppfølging fra sin leder i løpet studiet. Resultatene viser at færre av respondenten oppgir god oppfølging fra leder når de ser på studiet under ett enn når de har svart på tilsvarende spørsmål underveis i studiet.

Tabell 145:	47	Prosent
Jeg har fått god oppfølging fra barnehageeier/ min overordnede		
1.helt enige	6	12,8 %
2	7	14,9 %
3	7	14,9 %
4	10	21,3 %
5	5	10,6 %
6 Helt uenige	12	25,5 %

5.3.3 Fri fra arbeidsgiver til selvstudium

Arbeidsgiver/ barnehageeier måtte godkjenne at styrere skulle delta på studiet og arbeidsgiver skulle dekke utgifter til reise og gi fri til tilrettelagt undervisning/ samlingene. Ut over tid til samlinger har det vært opptil hver enkelt barnehageeier om det skal gis mer frikjøp fra arbeidet.

Vi ønsket derfor å få vite om hvor mange av deltakeren som hadde fått fri fra arbeidsgiver utover å delta på samlingene. Dataene viser at litt over halvparten av studenten har fått bruke arbeidstida til å arbeide med studiet utover samlingene.(tabell 146).

Tabell 146:	47	Prosent
Har du fått fri fra arbeidet ditt/ fått bruke arbeidstida di til å arbeide med studiet, utover tid på samlingene?		
Ja	25	53,2 %
Nei	22	46,8 %

I tillegg hadde vi et oppfølgingsspørsmål der vi ber vi de som hadde svart at de hadde fått lov til å bruke arbeidstida til selvstudier å angi gjennomsnittlig hvor mye tid per uke de hadde fått til selvstudier. 22 av de 25 som har fått lov å bruke arbeidstida til studier har svart på spørsmålet. Resultatene viser store variasjoner på hvor mye tid respondenten har fått lov til å bruke. Av disse har 13 angitt timer per uke, to respondenter har fått fri 5- 6 timer pr uke, fire respondenter har fått fri 3- 4 timer og syv respondenter 1- 2 timer pr uke. Seks respondenter har oppgitt dager, og her varierer svarene fra 3 dager (to) 5, 9, 7 og til 15 dager. Tre respondenter har svart at de har kunnet styre selv hvor mye tid de kunne bruke til studier i arbeidstida. Ser vi svarene på spørsmålene – oppfølging av leder og ekstra tid til selvstudium sammen, kan vi si at ca. halvparten av informantene har hatt arbeidsgiver som har vist stor imøtekommenhet og gitt deltakeren rom innenfor arbeidstida til å arbeide med studiene ut over deltakelse på samlingene (jfr. tabell 145 og 146).

5.3.4 Hvor mye tid har du brukt i gjennomsnitt pr. uke på studiet i tillegg til samlingene?

Vi ønsket også å få vite hvor mye tid informantene mente de hadde brukt i snitt per uke, i tillegg til samlingene. Et flertall på 69.7 % av informantene har brukt 3- 5 timer i uka og 17 % kun 1-2 timer pr uke. Noen få har brukt fra 6 - 10 timer pr uke eller mer. Hvis vi summerer og beregner et gjennomsnitt, utgjør brukt tid til studier ut over samlinger ca. 4 timer i uka.¹

¹ gjennomsnitt er beregnet ut av middelverdien i hver svargruppe, tabell 147.

		Prosent	Standard avvik
Tabell 147: Hvor mye tid har du brukt i gjennomsnitt pr. uke på studiet i tillegg til samlingene?	47		1,02
1-2 timer i uka	8	17,0 %	
3- 5 timer i uka	29	61,7 %	
6-10 timer i uke	7	14,9 %	
11- 15 timer	1	2,1 %	
mer enn 15 timer i uka	0	0,0 %	
Annet	2	4,3 %	

Tatt i betraktning at studiet er 30 studiepoeng som skal tilsvare et halvt årsverk dvs fra 750-900 arbeidstimer, er de oppgitte tall på bruk av tid til studiet fra informantene ikke høye. Gjennomsnitt studenten har da brukt 456² timer totalt (deltakelse på samlinger og oppgitt tid til studier utenom samlingene). 456 timer utgjør 60 prosent av 750 timer som er beregnet arbeidsmengde for 30 studiepoeng.

Selv om det knytter seg mye usikkerhet og feilkilder til selvrapportering av tid, mener vi å kunne si at evalueringen viser at studiet ikke her krevd mer tid enn veiledende arbeidsmengde for 30 studiepoeng på masternivå. Det kan heller se ut til at kravet til arbeidsmengde for å gjennomføre studiet har vært noe mindre enn veiledende arbeidstimer. Det er derfor interessant å se dette i lys av at såpass mange har sagt at de synes studiet har vært mer krevende enn forventet. Om det er studiet innhold og krav som er årsak til dette, eller om det er kombinasjon student og lederstilling gir ikke våre data grunnlag til å fastslå. Men å kombinere student og lederstilling vil nok av de fleste oppleves som svært krevende. (Som nevnt er gjennomsnittlig bruk av tid til studier i tillegg til samlinger er 4 timer pr uke (jfr. tabell 147). Ser vi dette i sammenheng med antall timer den halvparten av respondentene som hadde fått lov å bruke arbeidstida, har ca2/ 3 av disse fått tilsvarende tid til å jobbe med studiet innenfor arbeidstida.

² grunnlaget for utregning er 4 t til selvstudium pr uke: 20 uker pr semester: deltakelse på samling 3 dager a 8timer x 3 samlinger. Samlinger (3 samling a 3 dager) (8 tx3 x3)=72x 3 semester) + selvstudium ((4 x 20 =80)x3 semestre= 240timer. Tid til samlinger 215 + selvstudium 240= Totalt tidsforbruk: 456 timer

Dette mener vi igjen understreker at det må gis tydeligere informasjon til søkere ved nye opptak om krav og arbeidsmengde. Vi vil anbefale at Utdanningsdirektoratet gir midler også til noe frikjøp av tid til selvstudier ut over fri til deltakelse på samlingene ved oppstart av nye opplæringsprogram.

Behovet for mer tid til studier kommer fram i flere av de åpne svarene og en student skriver:

«Synes studiet har vært meget bra, jeg har de siste mnd. hatt noen studiedager - arbeidet hjemme - Dette skulle jeg ha hatt også tidligere i alle semestrene har brukt mye ferie/fritid - (dette var også forventet/planlagt) men jeg synes man bør anbefale å sette av 20 % stilling til dette arbeidet...Dersom dette anbefales i brev fra HiOA ville jeg ha søkt om permisjon med lønn for dette + planlagt arbeide i barnehagen ihht dette».

5.4 Oppsummering: Hvordan har deltageren opplevd kombinasjon deltidsstudent og styrere?

Resultatene viser at studenten har opplevd det å være deltidsstudent og leder på samme tid som svært krevende. I emne evalueringen er det også ca. halvparten av studenten som har vurdert å slutte på studiet i løpet av opplæringen og en av hovedårsakene som ble oppgitt var at studiet var mer krevende enn forventet. Ser vi dette sammen med at frafallet på studiet har vært 27 % (29 %) (fra 74 til 54/(52 som gikk opp til eksamen) kan det også indikere at deltakerne har opplevd studie som krevende. Når det gjelder rapportert tidsbruk til studier kan vi ikke si at studiet har krevd mer enn veiledende arbeidsmengde for 30 studiepoeng på master nivå. Kombinasjonen leder og deltidsstudent er krevende for alle og i vårt utvalg er det også en stor andel som har relativt få år med erfaring som leder i barnehage. Dette kan også være medvirkende til at såpass mange mener at det har vært mer krevende enn de forventet.

I tillegg viser studentene til at det er belastende at arbeidsoppgaver som de skulle ha gjort på egen arbeidsplass blir liggende og må tas igjen når de er tilbake fra samlingen. Det er ingen som tar deres oppgaver når de er på samlinger. En student beskriver det slik;

«Synes det har vært vanskelig å være en aktiv student samtidig som man har en hektisk arbeidshverdag ved siden av. Rom til lesing og studier har vært vanskelig å finne. I

tillegg har det vært slitsomt å være borte 3 hele dager fordi det da ligger 3 dager arbeid og venter som jeg har vært nødt til å gjøre på kveldstid fir å komme ajour.»

En annen student skriver:

Vært altfor mye arbeidskrav ift. at det er ment at man skal jobbe ved siden av. Føler ikke at det er lagt opp til jobb ved siden av.

5.5 I hvilken grad deltakeren på studiet mener at studiet har vært relevant for styrerrollen?

Studiet mål har vært å være praksisnært og integrere teori og praksis samt at det skulle være formålstjenlig for utøvelse av styrer funksjonen. (vedlegg 2 konkurransegrunnlaget). Vi ønsket derfor få studentenes synspunkter på studies relevans og praksisnærhet. Studenten ble bedt om å ta stilling til seks ulike påstander.

På påstanden «Jeg synes studiet har klart å være praksisnært og relevant for mitt arbeid i barnehagen» er det 38.2 % av respondentene som er *helt enige* i at det har vært praksisnært, 51 % er *delvis enig* i og kun 10. 7 % er *helt uenige* (tabell 148).

Tabell 148: Jeg synes studiet har klart å være praksisnært og relevant for mitt arbeid i barnehagen	47	Prosent
1.helt enige	9	19,1 %
2	9	19,1 %
3	18	38,3 %
4	6	12,8 %
5	3	6,4 %
6 Helt uenige	2	4,3 %

Den neste påstanden de skulle ta stilling til var «Jeg synes det er vanskelig å omsette det vi har lært på studiet til arbeidet i barnehagen» Resultatene på dette spørsmålet viser at 46 % av respondentene mener at de har evnet å bruke kunnskap lært på studiet i egen barnehage. Bare 12,8 % (6) mener det har vært svært vanskelig å omsette kunnskap fra studiet i egen barnehage. (tabell 149).

Tabell 149:	47	Prosent
Jeg synes det er vanskelig å omsette det vi har lært på studiet til arbeidet i barnehagen		
1.helt enige	0	0,0 %
2	6	12,8 %
3	11	23,4 %
4	8	17,0 %
5	12	25,5 %
6 Helt uenige	10	21,3 %

«Jeg syntes studiet har vært svært teoritungt» Om studentene har opplevd studiet for teoritungt kan også belyse i hvilken grad studiet har klart å integrere praksis og teori. Resultatene viser at nesten halvparten av respondentene svarere at de er *helt enige* i at studiet har vært for teoritungt og kun 17 % mener at det ikke er fro teoritungt (tabell 150).

Tabell 150:	47	Prosent
Jeg syntes studiet har vært svært teoritungt		
1.helt enige	8	17,0 %
2	14	29,8 %
3	15	31,9 %
4	2	4,3 %
5	8	17,0 %
6 Helt uenige	0	0,0 %

«Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet meg ny kunnskap»

På spørsmålet om de har gjort endringer i egen barnehage, har 59,6 % av informantene svart at de har gjort endringer som følge av hva de har lært på studiet. Kun 8.5 % (4) av informantene har ikke gjort noen endringer (tabell 151).

Tabell 151: Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet meg ny kunnskap	47	Prosent
1. helt enige	11	23,4 %
2	17	36,2 %
3	13	27,7 %
4	2	4,3 %
5	3	6,4 %
6 Helt uenige	1	2,1 %

Informantene ble spurt om å tas tilling til følgende påstand; «*Jeg har fått økt selvinnsikt ved å delta på studiet*» Nesten alle (82.9 %) er helt enige i påstanden om at studiet er bidratt større selvinnsikt. Kun fire respondenter er helt uenige denne påstanden (tabell 152).

Tabell 152: Jeg har fått økt selvinnsikt ved å delta på studiet	47	Prosent
1. helt enige	16	34,0 %
2	23	48,9 %
3	6	12,8 %
4	1	2,1 %
5	1	2,1 %
6 Helt uenige	0	0,0 %

«*Jeg synes studiet i sin helhet har vært lærerikt for utøvelse av styrer funksjonen*» Tabell 153 viser at 70 % er helt enige i at studiet i sin helhet har vært lærerikt for utøvelse av styrer funksjonen og kun 1 respondenter er helt uenig.

Tabell 153: Jeg synes studiet i sin helhet har vært lærerikt for utøvelse av styrer funksjonen	47	Prosent
1.helt enige	13	27,7 %
2	20	42,6 %
3	11	23,4 %
4	2	4,3 %
5	0	0,0 %
6 Helt uenige	1	2,1 %

5. 6 Oppsummering: I hvilken grad deltakeren på studiet mener at studiet har vært relevant for styrerrollen?

Disse seks påstandene som alle belyser deltakerens vurdering av studiet viser en variasjon i vurderingen om studiet har vært nyttig og praksisnært (tabell 148-153). Når de ble bedt om å vurdere studiet under ett var det hele 70 % som mener at studiet som en helhet har evnet å være relevant og praksisnært og vært relevant for styrere funksjonen (tabell 107). Samme gode resultat viser også spørsmålet om studiet har gitt studentene økt selvinsikt. Omtrent halvparten av respondentene mener de har fått omsatt kunnskap til handling og at studiet ikke har vært for teoritung, men kun ca. 40 % er helt enig i at det har klart å være praksisnært. På alle spørsmålene er det fra 1- 9 informanter er helt uenige.

Det som er litt overaskende i resultat er at det er relativt stor forskjell på svarene på disse spørsmålene, hvis vi ser på de fire øverste verdiene om studiet oppleves som relevant og nyttig for styrer funksjonen og om det har klart å være praksisnært. Hele 30 % flere svarer at studiet i sin helhet har vært relevant enn at det har vært praksisnært. Dette kan forstås som at respondenten har noe ulike tolkning av disse to spørsmålene. Vi som har stilt spørsmålet har hatt til hensikt at det er to sider av samme sak. Dvs at hvis studiet har evnet å være praksisnært har vi antatt at det også har vært nyttig for styrefunksjonen.

Til tross for denne forskjellen, mener vi at resultatene fra disse seks spørsmålene samlet kan være gode indikatorer på om studiet i sin helhet har vært relevant og evnet å ha teori og fagemner som er praksisnære, siden så få (fra 1- 9) respondenter er svært misfornøyd. Vi mener at vi på grunnlag av evalueringen kan si at studiet på tilfredsstillende måte har evnet å oppnå målet om å være nyttig og relevant for styrerfunksjonen.

5.7 Hvilken grad de vil anbefale tilsvarende utdanningen for andre styrere?

5.7.1 Master studiet – er det ønsket av studentene?

Som sagt i innledningskapitlet er det første gang det er gjennomført et eget opplæringsprogram for lederutdanning for styrer i barnehagen på masternivå i Norge på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet. Kravet til tilbyderer var at studiet skal kunne innpasses i en mastergrad i ledelse. Vi ønsket derfor å få vite hva deltakeren selv mente om lederutdanning for styrere i barnehagen på masternivå.

Studenten ble spurt om; *Hvis du skal gi råd om å opprette nye tilbud for å styrke kompetansen for styrere i barnehager, hvilken type utdanning vil du anbefale?*

Resultatene viser at av 2/ 3 av respondentene anbefaler studier på masternivå. De to svarkategoriene; «studier som kan innpasses i andre masterprogrammer» og «egne masterprogram i barnehageledelse» er de to forslagene flest av informantene vil anbefale. (henholdsvis 37 % på begge). Kun 6.5 % av informantene anbefaler kursrekker på utvalgte temaer og samme antall respondenter anbefaler videreutdanning på BA nivå.

Tabell 154:	46	Prosent
Hvis du skal gi råd om å opprette nye tilbud for å styrke kompetansen for styrere i barnehager, hvilken type utdanning vil du anbefale? Sett kun et kryss		
Kurs / kursrekker i utvalgte temaer uten studiepoeng	3	6,5 %
Videreutdanning med studiepoeng (på bachelor nivå)	3	6,5 %
Studiet på masternivå som kan inngå i en mastergrad	17	37,0 %
Full masterutdanning i barnehageledelse	17	37,0 %
Annet	1	2,2 %
Vet ikke	5	10,9 %

Derimot ønsker kun 13 % av respondentene å fortsette på masterstudie og ta en full mastergrad. Resultanten viser også at det er like mange som ikke veit om de ønsker å fortsette på masterstudier som de som sier at de ikke ønsker å fortsette, 36, 7 % (tabell 155).

Tabell 155: Hvis du får muligheten til å fortsette på masterstudiet, ville du da fortsette å ta en mastergrad?	47	Prosent
Ja	13	27,7 %
nei	17	36,2 %
Vet ikke	17	36,2 %

Det er derfor interessant å se at langt flere vil anbefale lederutdanning er på masternivå, enn de som selv ønsker å gå videre og at en full mastergrad. Vi har ikke data på hvorfor så få ønsker å ta master studie, men i spørsmålet der studenten kunne komme med anbefalinger sier en student det slik;

«Det frister å gå videre, men det tar en god del tid fra egne barn!»

Informantene ble også spurt om de vil anbefale studiet de hadde deltatt på til andre styreere. Halvparten av informantene vil strekt anbefale andre å delta på tilsvarende studie og bare 6 % (3) ville ikke gjøre det. (tabell 156)

Tabell 156: Nå når du har gjennomført hele studiet ber vi deg tenke på studiet som en helhet og angi din enighet eller uenighet på følgende utsagn. - Jeg vil anbefale andre styreere og delta på tilsvarende studiet	47	Prosent
1.helt enige	14	29,8 %
2	16	34,0 %
3	10	21,3 %
4	4	8,5 %
5	2	4,3 %
6 Helt uenige	1	2,1 %

5.7.2 Oppsummering: I hvilken grad de vil anbefale tilsvarende utdanningen for andre styrere?

Studenten vil anbefale at lederutdanning for styrere er på masternivå, men kun 13 % av informantene ønsker å ta en full mastergrad i ledelse. Derimot vil ca. 2/3 av studenten anbefale andre styrere å delta på tilsvarende utdanningsprogram. Dette må også kunne tolkes som en indikator på at deltakeren er relativt godt fornøyd med studiet.

6.0 Oppsummering og drøfting

Som vi viste til i innledningskapitlet var Utdanningsdirktoratets overordnede mål med opplæringsprogrammet at deltakere skulle ha styrket sin handlingskompetanse etter endt utdanning. Videre var det klare føringer på at de ønsket et opplæringsprogram som var praksisnært og evnet å knytte praksis og teori sammen.

I vår evaluering har vi sett på ulike variabler som vi mener belyser i hvilken grad HIOA-konsortiet LØST sitt opplæringsprogram har evnet å imøtekomme dette. Evalueringens overordnede problemstilling har vært:

I hvilken grad deltakerne har opplevd studiet som relevant for deres yrkesrolle?

I tillegg vil vi drøfte følgende underproblemstillinger.

- Hvilke emner og arbeidsmåter oppleves som mest relevant og hvilke minst relevant for yrkesrollen?
- I hvilken grad har arbeidsmetoder og vurderingsformer bidratt til praksisnærhet og i hvilken grad har studiet evnet å knytte teori og praksis sammen?

I drøftingen vil vi se på de to underproblemstillingene for å besvare den overordnede problemstillingen; i hvilken grad deltakerne har opplevd studiet som relevant for deres yrkesrolle?

6.1 Hvilke emner og arbeidsmåter i studiet oppleves som mest relevant og hvilke minst relevant?

Følgende tre emner ble vurdert: 1) *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling*
2) *Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring* 3) *Lederrollen med fokus på styring og administrasjon.*

Det er helt tydelig at emne 1) Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling er vurdert som minst relevant av deltakerne. Dette fremkommer både på spørsmål om emne i sin helhet og på vurderingen av læringsmålene og arbeidsoppgavene i de tre emnene. På alle disse indikatorene får emne 1 lavest skår, deretter er det emne 3, og emne 2 som evalueres høyest. Også resultatene fra spørsmålene om forventinger til studiet følger samme mønster. Emne 1 var det emne de hadde minst forventinger til og emne 2 det de hadde størst forventninger til. Gjennomgående for alle tre emner er at læring knyttet til læringsutbyttebeskrivelser innen *ferdigheter* er de som i gjennomsnitt gis lavest skår.

I innledningen viste vi til at studieplanen har mange læringsutbyttebeskrivelser innen hvert emne, og mange av disse igjen har generelle formuleringer og kan dermed være vanskelig å skille fra hverandre. Denne kritikken av studieplanene vises det også til i den eksterne evalueringen fra Oxford Research (Oxford Research 2013). I deres evaluering av progresjon, sammenheng og vektlegging i HiOA- konsortiets- LØST sitt opplæringsprogram sier de «*De valgte læringsmål har enkelte kjennetegn som kan gjøre det vanskelig å forholde seg til dem*» (ibid s. 31). Videre viser de til at noen av målene/ læringsutbyttebeskrivelser er mer beskrivelser av innhold og andre er mer overordnede og lite konkrete (ibid). Dette kan være noe av forklaringen på at det er såpass stor forskjell på svarene knyttet til læringsmål for ferdighet og læringsutbyttebeskrivelser for kunnskap og generell kompetanse.

Som vi viste i kapittel 2 var det sterke faglige føringer i Utdanningsdirektoratet kravspesifikasjon på at faglig- pedagogisk ledelse (tolket som barns læring og utvikling) var et viktig tema og skulle gis stor plass i opplæringsprogrammet for styrere. Slik vi ser det har HiOA – konsortiet LØST ved utforming av studieplanen ivaretatt dette temaet i den formelle vedtatte planen ved at dette temaet utgjør 1/ 3 av studiet.

Oxford Research AS (2013) eksterne evaluering viser til at de fem tilbyderne har tolket oppdraget ulikt. De to institusjonene som har lang tradisjon med å tilby førskolelærerutdanning både på bachelor og masternivå, DMMH og HIOA, har vektlagt dette temaet mer enn de andre tilbydere. Begge disse opplæringsprogrammene kommer ut med minst fornøyde studenter evalueringen til Oxford Research (2013).

Den eksterne evalueringen viser også at barnehagens oppgaver og mandat er tolket ulikt mellom de fem tilbyderne. Som vi skrev i kapittel 2.3 viser den eksterne evalueringen at HiOA ser barnehagen som en del av et helhetlig utdanningsløp, Dronning Mauds Minne forståelse av barnehagens mandat bygger på barnehagens kjerneoppgaver som er *barns utvikling og læring*, ikke ulikt HiOA. Universitet i Agder vektlegger ledelse av barnehager i

en samfunnsmessig kontekst og evalueringen viser til at Handelshøgskolen BI forståelsesramme av barnehagens mandat ikke er tydeliggjort.(Oxford Research AS 2013).

NOKUT viser til i sin evaluering av førskolelærerutdanningen, at faglig – pedagogisk ledelse vektlegges i dagens førskolelærerutdanning (bachelor grad), og at mer omfattende personallederkompetanse derfor bør legges til videreutdanning eller til masternivå (NOKUT 2010).

Denne ulike oppfatningen av hva som er viktig og relevant kunnskap kan ut fra Godlands (i Gudem 2008) analyseverktøy om lærerplanens ulike nivåers fremtredelsesformer, i stor grad ses på som et resultat av ulike aktørenes tolkninger og diskurser om hva som er relevant kunnskap, holdninger og ferdigheter innen et område. Det politiske nivået, her ved føringer i kravspesifikasjonene til opplæringsprogrammet, er blitt tolket og implementert på ulikt vis av de fem tilbydere.

For HiOA – konsortiet LØST kan det i denne sammenheng drøftes om det er deres implementering, den iverksatte planen, det vil si utvelgelse av faglig innhold og arbeidsmetoder, undervisning -og evalueringsformer, som har vært lite engasjerende, eller om det er temaet i seg selv som ikke vurderes som relevant av deltakeren. På bakgrunn av at våre resultater er sammenfallende med Oxford Research AS ekstern evaluering, som begge viser at studenten ikke ser emne 1, *Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling som det sentralt i en lederopplæring for styrere*, mener vi å kunne si at det i første rekke er emnet som ikke vurderes som relevant å tilegne seg ny kunnskap om.

En student skriver;

«Studiet burde ha større fokus på verktøy for at vi som ledere skal klare å påvirke pedagogisk praksis. Hvordan vi som ledere skal nå barnehagens mål gjennom de ansatte. Personalledelse er en stor og krevende del av styrerarbeidet, og burde vært gitt større oppmerksomhet i studiet».

Oxford Research AS (2013) nevner også at det har vært utfordringer med hensyn til faglig ståsted og ulik tolkning av studieplanen innad i HiOA- konsortiets LØST. Rapporten viser til at det i intervjuene av deltakere på HiOA- konsortiet LØST kom det tydelig fram at: *«det er en utfordring å drive et studie med så mange involverte personer og institusjoner, samtidig som en skal i varta helhet og sammenheng»* (ibid s. 32). Sett i lys av HiOA utfordringer med partnerens ulike forståelsesrammer og tolking av studiets innhold og krav,

mener vi dette kan ha påvirket den iverksatte studieplanen og som en følge av det, studentens opplevelse av liten sammenheng i studiet.

Vår evaluering kan tolkes slik at deltakerens på HiOA- konsortiet LØST sitt opplæringsprogram for styrere har en annen oppfatning av hvilke kunnskaper og ferdigheter som er mest relevant for dem å tilegne seg ny kompetanse, enn Utdanningsdirektoratet politiske føringer og HiOA konsortiet – LØST sin vedtatte og iverksatte studieplan tilsier. Beskrivende for denne oppfatningen vises av flere informanter i det åpne spørsmålet om hvilke fagemner de ønsker å ha mindre av i opplæringsprogrammet:

«Delemne 1 har ikke hatt mye relevans. Med tanke på at et av kravene for å delta på studiet var at man var utdannet førskolelærer, så har vi hatt dette emnet i den utdanningen».

«Emne 1 bør heves et nivå opp, det var som å ta førskolelærerutdanningen om igjen. Lek og barns utvikling er grunnleggende kunnskap, som dekkes i grunnutdanningen. Dette temaet bør ikke ta av den begrensede tiden som er avsatt. Ledelse er utdanningens fokus og bør være gjennomgående hele veien».

6.2 I hvilken grad har arbeidsmetoder og vurderingsformer bidratt til praksisnærhet og i hvilken grad har studiet evnet å knytte teori og praksis sammen?

6.2.1 Arbeidskravene i de tre emnene - praksisnærhet og relevans

Ikke bare faginnhold, men også arbeidsmetoder og vurderingsformer i studiet har betydning for hvordan studenten opplever og erfarer den iverksatte studieplanen. I følge HiOA sin studieplan er det læringsmål knyttet til ferdighetekompetanse og arbeids- og vurderingsformer som skulle bidra til å sammenbinde praksis og teori. Vurderingsformene- arbeidskravene i alle tre emne og barnehageutviklingsprosjektet (sluttevalueringen), skulle forankres i egen arbeidssituasjon. Videre var også intensjonen med arbeidskravene at de skulle være steg på veien for barnehageutviklingsprosjektet. (jfr. kap. 2).

Som resultatene har vist er det forskjellig fra emne til emne hvilken grad studenten mener dette har lyktes. Emne 1 er det ca. 1/3 og emne 3 ca. halvparten av respondenten som mener arbeidskravet har gitt godt læringsutbytte. Derimot er det hele 90 % som mener

arbeidskravet i emne 2 har gitt god læring. Også arbeidet med barnehageprosjektet vurderes som nyttig både underveis og som sluttvurdering av mer enn halvparten av studentene. Videre viser resultatene noe mer misnøye med veiledning knyttet til arbeidskravet i emne 2, enn det var i emne 1. For emne 3 er det også kun 1/3 av informantene som mener de har hatt svært godt læringsutbytte av veiledningen. At respondentene til dels er misfornøyde med veiledning fra faglærere kan også være utslagsgivende i opplevelsen av hva som gir best læring. Arbeid med et arbeidskrav er krevende og det kan hende at studentene først etter en tid ser læringsutbytte de har hatt ved dette arbeidet.

Men resultatene viser også at over halvparten av studenten sier at de har gjort endringer i egen barnehage på bakgrunn av hva de har lært i studiet. Videre har også ca. 2/3 prøvd ut ulike styringsverktøy i egen barnehage (som lå til et av arbeidskravene). Derimot viser evalueringen at læringsmål som er knyttet til ferdighet og ferdighetstrening gjennomgående er de målene som gis dårligst evaluering i alle tre emnene. Disse noe divergerende resultater peker på kompleksiteten og utfordringene som ligger i samspillet av praktisk og teoretisk basert kunnskap, men vi mener å kunne si at studiet delvis har gjort studentene i stand til å omsette teoretisk kunnskap til handling.

6.2.2 Teori og praksis

Evalueringen viste at nesten halvparten av respondentene svarer at de er *helt enige* i studiet har vært for teoritunget og kun 17 % mener det ikke har vært for teoritunget (jfr. tabell 150).

NOKUT sin konklusjon om at førskolelærerutdanningene bygger på praksisbasert kunnskap i større grad enn teoretisk -vitenskapelig basert kunnskap, kan være et bakteppe for å forstå at studenten vurderer deltakelse på masterstudie som for teoritunget og krevende.

HiOA sine studenter har også relativt kort arbeidserfaring som styrere, sammenliknet med gjennomsnittstudenten på landsbasis i de fem opplæringsprogrammene (Oxford Research rapport side 61, tabell 11 og 12). Gudem (2008) påpeker at både studentens erfaringer, kunnskap og sosiale -og kulturelle bakgrunn har betydning for hvordan studieplanene oppleves og erfares, det vil si om de opplever at innholdet er relevant for dem. Derfor kan også ulike erfaringsbakgrunn som styrere ha en medvirkende årsak til at temaer blir verdsatt ulikt og oppleves som krevende.

Dette spenningsfeltet mellom praksisbasert kunnskap og teoretisk -vitenskapelig basert kunnskap mener vi også er synlig i føringene fra Utdanningsdirektoratet til opplæringsprogrammet for styrerutdanning. På den ene siden ønsker de et opplæringsprogram

på masternivå, masterstudier som tradisjonelt er forankret i teoretisk og vitenskapsbasert kunnskap og på den andre siden ønsker de en praktisk tilnærming (økt handlingskompetanse).

I tillegg var det et krav til tilbydere om å ha samarbeid med private lederopplæringsaktører. Om sistnevnte kan tolkes som en mistro til akademiske utdanningsinstitusjoner når det gjelder å utvikle studier med praksisnærhet, eller om det er disse utdanningsinstitusjonens mangel på kompetanse knyttet til ledelsefaget, sies det ikke noe om i kravspesifikasjonene. Ut fra vår evaluering mener vi å kunne si at både den formelle, vedtatte og iverksatte studieplanen og studentenes vurdering av studiet spiller at utfordring mellom akademisk- vitenskapelig tilnærming og praksis ikke har vært lett å få til. Evalueringen viste at på spørsmål som var direkte om emners relevans og praksisnærhet er resultatene også noe divergerende med hensyn til opplevd praksisnærhet. Når studentene ble bedt om å vurdere studiet under ett, om det har vært relevant for utøvelse av styrerfunksjonen, svare hele 70 % at de er helt enig i dette. Tilnærmet like mange studenter svare at studiet har gitt dem økt selvinnsikt og at de har gjort endringer i egen barnehage som følge av tilegnes av ny kunnskap. Men bare i underkant av halvparten av respondentene mener de har fått omsatt kunnskap til handling. Det som er litt overaskende i resultatene er at det er relativt stor forskjell på svarene på disse spørsmålene. Spesielt når det gjelder « å ha gjort endringer i egen barnehage og omsette «kunnskap til handling. Dette kan forstås som at respondenten har lagt ulike tolkning av disse to spørsmålene. Vi som har stilt spørsmålene har hatt til hensikt å få fram at det er to sider av samme sak. Det vil si at hvis ny kunnskap har medført endringer i egen barnehage, har studiet har evnet å være praksisnært.

Til tross for denne forskjellen, mener vi at resultatene samlet kan være gode indikatorer på om studiet i sin helhet har vært relevant, og langt på vei har evnet å ha teori, fagemner og arbeidsmåter som er relevante for studentenes handlingskompetanse, siden få (fra 1- 9) respondenter er svært misfornøyd. Vi mener derfor at studiet på en tilfredsstillende måte har evnet å oppnå målet om å være nyttig og relevant for styrerfunksjonen. Dette samsvarer også med Oxford Research AS(2013) sin eksterne evaluering av de ulike programmene. De viser i sin evaluering til at 63 prosent av HiOA- konsortiet LØST deltakere svarer at de mener studiet har vært relevant for deres barnehagehverdag. Av de fem opplæringsprogrammene kommer HiOA -konsortiet LØST sitt program dårligst ut på dette spørsmålet. Gjennomsnittet for de fem programmene er at hele 86 % av deltakeren mener opplæringsprogrammet har god relevans. (Oxford Research AS- Rapport side 52, figur 39).

6.3 I hvilken grad deltakerne har opplevd studiet som relevant for deres yrkesrolle?

Utdanningsdirektoratet ønsket et opplæringsprogram som var praksisnært og som skulle styrke styrerens handlingskompetanse. Ut fra vår evalueringen mener vi å kunne si at resultatene samlet viser at studentens egen vurdering av opplæringsprogrammet til HIOA-konsortiet LØST oppleves som relevant for yrkesrollen. Resultatene fra både evalueringen av de tre emnene hver for seg og evaluering etter endt studiet viser gode evalueringer på de spørsmålene der vi ber om en mer helhetlig vurdering av opplæringsprogrammet. En inforamt skriver:

«Fantastisk studie. Kost meg skikkelig. Vil gjerne ha mer, og har anbefalt det videre. Har vervet en student til neste runde».

Men evalueringen viser også at det er relativt entydig at deltagere har vurdert emne 1. Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling som lite relevant. Dette begrunnes i første rekke med at det er kjent fra grunnutdanningen.

Litteraturliste:

- Gundem, Bjørg Brandtzæg (2008): *Perspektiv på lærerplanen*. Fagbokforlaget, Oslo
- Johannessen, Asbjørn, Tuft Per Arne og Christoffersen Line (2010): *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode*. 4. utgave Abstrakt Forlag AS, Oslo
- Helgøy Ingrid, Homme Anne og Ludvigsen Kari (2010): *Mot nye arbeidsdelingsmønstre og autoritetsrelasjoner i barnehagen*. Tidsskrift for velferdsforskning vol 13, no 1, side 43-57. 2010. Fagbokforlaget
- HIO: Studieplan for nasjonal lederutdanning for styrere i barnehager (30 studiepoeng)
- Deltidsutdanning: Godkjent av rektor 1. juni 2011
- HiO: Revidert tilbud: *Nasjonal leder opplæring for styrere i barnehagen*, Sak 103743: Ephorte
- Kunnskapsdepartementet (2007): *Strategi for kompetanseutvikling i barnehagesektoren 2007 – 2010*. Oslo: Kunnskapsdepartementet
- Kunnskapsdepartementet (2007 – 2011): *Strategi for rekruttering av førskolelærere til barnehagen*.
- Kunnskapsdepartementet (2009): *Stortingsmelding nr. 41 (2008/2009) Kvalitet i barnehagen*. Kunnskapsdepartementet; Oslo
- NOKUT (2010): *Evaluering av førskolelærerutdanning I Norge 2010*. Del 1 Hovedrapport
- Utdanningsdirektoratet (2010): *Konkurransesgrunnlag med forhandlinger. Konkurransen om nasjonal leder opplæring for styrere i barnehagen*. Sak 2010/3588. Vedlegg 1. Sjekkliste, Vedlegg 2. *Kompetanse for styrere i barnehager – forventninger og krav*. Sak 2010/3588.
- Oxford Research AS (2013): *Forventinger innfris på forskjellig vis. Evaluering av nasjonal utdanningstilbud i ledelse for styrer i barnehagen*. Delrapport 1. Programkvalitet og gjennomføringskvalitet.
- Aasen, W.(1999):*Barnehagens arbeidslag mellom tradisjon og nye utfordringer*. Bergen: Norsk Lærerakademi.

Vedlegg 1: Tabeller studentenes forventninger til studiet

Vedlegg 2: Tabeller evaluering emne 1

Vedlegg 3: Tabeller evaluering emne 2

Vedlegg 4: Tabeller evaluering emne 3

Vedlegg 1: Tabeller: kapitel 4.1-4.1.3:

Bakgrunnsvariabler og forventinger til studiet: Tabell: 1-15

Tabell 1: Kjønn

Tabell 2: Er du ansatt i privat eller offentlig barnehage?

Tabell 3: Hvor lenge har du vært i din nåværende stilling?

Tabell 4: Hvor mange ansatte er det i barnehagen(e) du er leder i?

Tabell 5: Hvor mange barn er det i barnehagen du er leder i?

Tabell 6: I hvilken grad har du satt deg inn i studiet mål, innhold og arbeidsformer?

Tabell 7: I hvilken grad *forventer* du at deltakelse på studiet vil gi deg økt kunnskap om, *Faglig-pedagogisk ledelse*

Tabell 8: I hvilken grad *forventer* du at deltakelse på studiet vil gi deg økt kunnskap om, - Personalledelse?

Tabell 9: I hvilken grad *forventer* du at deltakelse på studiet vil gi deg økt kunnskap om, - Administrativt ledelse?

Tabell 10: Studiets innhold består av tre hovedemner, hvilke av disse emneområdene mener du er viktigst for deg å tilegne seg mer kunnskap om i forhold til styrerfunksjonen? -

1) Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling.

Tabell 11: Studiets innhold består av tre hovedemner, hvilke av disse emneområdene mener du er viktigst for deg å tilegne seg mer kunnskap om i forhold til styrerfunksjonen? -

2) Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring

Tabell 12: Studiets innhold består av tre hovedemner, hvilke av disse emneområdene mener du er viktigst for deg å tilegne seg mer kunnskap om i forhold til styrerfunksjonen? -

3) Lederrollen med fokus på styring og administrasjon.

Tabell 13: Hvis du må rangere de tre hovedemnene i studiet i forhold til hverandre, angi din rangering der 1 er det viktigste emne og 3 er det minst viktige emne. - 1) Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling.

Tabell 14: Hvis du må rangere de tre hovedemnene i studiet i forhold til hverandre, angi din rangering der 1 er det viktigste emne og 3 er det minst viktige emne. - 2) Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring.

Tabell 15: Hvis du må rangere de tre hovedemnene i studiet i forhold til hverandre, angi din rangering der 1 er det viktigste emne og 3 er det minst viktige emne. - 3) Lederrollen med fokus på styring og administrasjon.

Tabell 1: Kjønn	Antall	prosent
Totalt	60	
Kvinne	50	91,7
Mann	5	8,3

Tabell 2: Er du ansatt i privat eller offentlig barnehage?	61	prosent
Privat barnehage	29	47,5 %
Offentlig barnehage	31	50,8 %
Jeg er både barnehageeier og styrere i privat barnehage	1	1,6 %

Tabell 3: Hvor lenge har du vært i din nåværende stilling?	61	prosent
Mindre enn 2 år	27	44,3 %
3-5 år	22	36,1 %
5-10 år	7	11,5 %
mer enn 10 år	5	8,2 %

Tabell 4: Hvor mange ansatte er det i barnehagen(e) du er leder i?	61	prosent
inntil 10	16	26,2 %
11-15	20	32,8 %
16-19	9	14,8 %
20 eller flere	16	26,2 %

Tabell 5: Hvor mange barn er det i barnehagen du er leder i?	61	prosent
mindre enn 40	19	31,1 %
40-60	14	23,0 %
60 -80	12	19,7 %
80 eller flere	16	26,2 %

Tabell 6: I hvilken grad har du satt deg inn i studiet mål, innhold og arbeidsformer?	61	prosent
Svært godt	5	8,2 %
Godt	48	78,7 %
Dårlig	7	11,5 %
Svært dårlig	1	1,6 %

Tabell 7: I hvilken grad forventer du at deltakelse på studiet vil gi deg økt kunnskap om, Faglig-pedagogisk ledelse	61	prosent
Store forventninger	51	83,6 %
Noe forventninger	9	14,8 %
Små forventninger	1	1,6 %
Ingen forventninger	0	0,0 %

Tabell 8: I hvilken grad forventer du at deltakelse på studiet vil gi deg økt kunnskap om, - Personalledelse?	61	prosent
Store forventninger	55	90,2 %
Noe forventninger	6	9,8 %
Små forventninger	0	0,0 %
Ingen forventninger	0	0,0 %

Tabell 9: I hvilken grad forventer du at deltakelse på studiet vil gi deg økt kunnskap om, - Administrativt ledelse?	61	prosent
Store forventninger	40	65,6 %
Noe forventninger	16	26,2 %
Små forventninger	5	8,2 %
Ingen forventninger	0	0,0 %

Tabell 10: Studiets innhold består av tre hovedemner, hvilke av disse emneområdene mener du er viktigst for deg å tilegne seg mer kunnskap om i forhold til styrerfunksjonen? – 1) Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling.	60	prosent
Svært viktig	23	38,3 %
Viktig	33	55,0 %
Lite viktig	4	6,7 %
Ikke viktig	0	0,0 %

Tabell11: Studiets innhold består av tre hovedemner, hvilke av disse emneområdene mener du er viktigst for deg å tilegne seg mer kunnskap om i forhold til styrerfunksjonen? 2) Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring	61	prosent
Svært viktig	57	93,4 %
Viktig	4	6,6 %
Lite viktig	0	0,0 %
Ikke viktig	0	0,0 %

<p>Tabell 12: Studiets innhold består av tre hovedemner, hvilke av disse emneområdene mener du er viktigst for deg å tilegne seg mer kunnskap om i forhold til styrerfunksjonen?</p> <p>3) <u>Lederrollen med fokus på styring og administrasjon.</u></p>	59	prosent
Svært viktig	28	47,5 %
Viktig	28	47,5 %
Lite viktig	3	5,1 %
Ikke viktig	0	0,0 %

<p>Tabell 13: Hvis du må rangere de tre hovedemnene i studiet i forhold til hverandre, angi din rangering der 1 er det viktigste emne og 3 er det minst viktige emne. -</p> <p>1) <u>Lederrollen med fokus på barns læring og utvikling.</u></p>	60	prosent
1 viktig	6	10,0 %
2 noe viktig	29	48,3 %
3 minst viktig	25	41,7 %

<p>Tabell 14: Hvis du må rangere de tre hovedemnene i studiet i forhold til hverandre, angi din rangering der 1 er det viktigste emne og 3 er det minst viktige emne. -</p> <p>2) <u>Lederrollen med fokus på samarbeid og organisasjonsbygging, veiledning av personalet, utvikling og endring.</u></p>	60	prosent
1 viktig	46	76,7 %
2 noe viktig	13	21,7 %
3 minst viktig	1	1,7 %

<p>Tabell 15 Hvis du må rangere de tre hovedemnene i studiet i forhold til hverandre, angi din rangering der 1 er det viktigste emne og 3 er det minst viktige emne. -</p> <p>3) <u>Lederrollen med fokus på styring og administrasjon.</u></p>	60	prosent
1 viktig	8	13,3 %
2 noe viktig	18	30,0 %
3 minst viktig	34	56,7 %

Vedlegg 2: Tabeller emne1. kapittel, 4.3-4.3.4

Tabell 16- 48.

Tabell 16: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg relevant kunnskap om barnehagens utfordringer knyttet til barns læring og utvikling.

Tabell 17: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg relevant kunnskap om organisasjonsteori, styrings- og ledelsesteori.

Tabell 18: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg relevant kunnskap over barnehagen som institusjon i samfunnet.

Tabell 19: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg inngående forståelse for egen lederrolle.

Tabell 20: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å anvende relevante kartleggingsverktøy.

Tabell 21: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere hva som er relevant dokumentasjon.

Tabell 22: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere enkeltbarns utviklingsprosesser.

Tabell 23: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere barnehagens situasjon.

Tabell 24: Generell kompetanse: Jeg kan beherske lederrollen i barnehagen.

Tabell 25: Generell kompetanse: Jeg kan kommunisere med foreldre og barn.

Tabell 26: Generell kompetanse: Jeg kan anvende barnehagelov med forskrift/rammeplan for barnehagen.

Tabell 27: Generell kompetanse: Jeg har innsikt i aktuelle NOU- rapporter og andre utredninger som omhandler barn og oppvekstpolitikk.

Tabell 28: Når jeg tenker på hva jeg har lært i emne 1 som en helhet er jeg svært fornøyd med mitt læringsutbytte.

Tabell 29: Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene.

Tabell 30: Jeg har stort utbytte av å arbeide med arbeidskravet.

Tabell 31: Jeg stort utbytte av veiledningen knyttet til arbeidskravet.

Tabell 32: Jeg har hatt stort læringsutbytte av forelesningene.

Tabell 33: For meg er det svært bra at alle forelesninger er tilgjengelige på Fronter.

Tabell 34a: Jeg stort utbytte av å lese faglitteratur.

Tabell 34b: Jeg synes pensumet er relevant og spennende fagstoff.

Tabell 35: Arbeidet med arbeidskravet har vært nyttig for å komme i gang med utviklingsprosjektet.

Tabell 36: Jeg har hatt stor personlig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet / utviklingsprosjektet.

Tabell 37: Jeg har hatt stor faglig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet / utviklingsprosjektet.

Tabell 38: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet?

Tabell 39: Hvor ofte logger du deg på Fronter?

Tabell 40 a: Jeg har hatt stort læringsutbytte av skriftlig medstudentrespons som arbeidsform, dvs. gitt eller mottatt respons til/fra medstudenter på skriftlige studieoppgaver.

Tabell 40b: Har du benyttet skriftlig medstudentrespons som arbeidsform, dvs. gitt eller mottatt respons til/fra medstudenter på skriftlige studieoppgaver?

Tabell 41a: Har du sett den streamet forelesning som ligger på Fronter?

Tabell 42: Jeg har vært en aktiv student og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger.

Tabell 43: Hvor stor andel av pensum har du lest?

Tabell 44: Har du på noen tidspunkt vurdert å slutte på studiet?

Tabell 44 b: Hva er årsaken til at du har vurdert å slutte på studiet?

Tabell 45: Jeg synes det har vært vanskelig å kombinere rollene student og styrer i barnehagen.

Tabell 46: Jeg har hatt god kommunikasjon med min leder/ barnehageeier underveis i studiet.

Tabell 47 a: Har du informert dine medarbeidere i din barnehage om arbeidskravet?

Tabell 47b: Har du informert din arbeidsgiver / barnehageeier om arbeidskravet?

Tabell 48: Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet med ny kunnskap i løpet av emne1.

Spørsmål 18. Hvis du har andre forhold du ønsker å formilde til oss, kan du skrive det her.

Vedlegg 2: Tabeller emne 1:

Tabell 16: Kunnskap: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært mye kunnskap" og 6 "ingen ny kunnskap" - Jeg har tilegnet meg relevant kunnskap om barnehagens utfordringer knyttet til barns læring og utvikling.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært mye kunnskap	2,2 %	1
2 2	17,8 %	8
3 3	33,3 %	15
4 4	17,8 %	8
5 5	20,0 %	9
6 6 Ingen ny kunnskap	8,9 %	4
Total		45

Tabell 17 Kunnskap: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært mye kunnskap" og 6 "ingen ny kunnskap" - Jeg har tilegnet meg relevant kunnskap om organisasjonsteori, styrings- og ledelsesteori

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært mye kunnskap	0,0 %	0
2 2	13,3 %	6
3 3	42,2 %	19
4 4	22,2 %	10
5 5	15,6 %	7
6 6 Ingen ny kunnskap	6,7 %	3
Total		45

Tabell 18: Kunnskap: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært mye kunnskap" og 6 "ingen ny kunnskap" - Jeg har tilegnet meg relevant kunnskap over barnehagen som institusjon i samfunnet.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært mye kunnskap	2,2 %	1
2 2	11,1 %	5
3 3	44,4 %	20
4 4	22,2 %	10
5 5	11,1 %	5
6 6 Ingen ny kunnskap	8,9 %	4
Total		45

Tabell 19: Kunnskap: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært mye kunnskap" og 6 "ingen ny kunnskap" - Jeg har tilegnet meg inngående forståelse for egen lederrolle.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært mye kunnskap	2,2 %	1
2 2	17,8 %	8
3 3	35,6 %	16
4 4	22,2 %	10
5 5	17,8 %	8
6 6 Ingen ny kunnskap	4,4 %	2
Total		45

Tabell 20: Ferdigheter: Angi på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er "svært gode ferdigheter" og 6 er "ingen nye ferdigheter". - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å anvende relevante kartleggingsverktøy.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært gode ferdigheter	0,0 %	0
2 2	6,7 %	3
3 3	31,1 %	14
4 4	28,9 %	13
5 5	13,3 %	6
6 6 Ingen nye ferdigheter	20,0 %	9
Total		45

Tabell 21: Ferdigheter: Angi på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er "svært gode ferdigheter" og 6 er "ingen nye ferdigheter". - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere hva som er relevant dokumentasjon.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært gode ferdigheter	0,0 %	0
2 2	13,3 %	6
3 3	37,8 %	17
4 4	24,4 %	11
5 5	11,1 %	5
6 6 Ingen nye ferdigheter	13,3 %	6
Total		45

Tabell 22: Ferdigheter: Angi på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er "svært gode ferdigheter" og 6 er "ingen nye ferdigheter". - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere enkeltbarns utviklingsprosesser

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært gode ferdigheter	0,0 %	0
2 2	13,3 %	6
3 3	33,3 %	15
4 4	22,2 %	10
5 5	13,3 %	6
6 6 Ingen nye ferdigheter	17,8 %	8
Total		45

Tabell 23: Ferdigheter: Angi på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er "svært gode ferdigheter" og 6 er "ingen nye ferdigheter". - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere barnehagens situasjon.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært gode ferdigheter	0,0 %	0
2 2	24,4 %	11
3 3	33,3 %	15
4 4	20,0 %	9
5 5	13,3 %	6
6 6 Ingen nye ferdigheter	8,9 %	4
Total		45

Tabell 24: Generell kompetanse: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært god kompetanse" og 6 er "ingen ny kompetanse" - Jeg kan beherske lederrollen i barnehagen

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært god kompetanse	9,1 %	4
2 2	31,8 %	14
3 3	36,4 %	16
4 4	4,5 %	2
5 5	11,4 %	5
6 6 Ingen ny kompetanse	6,8 %	3
Total		44

Tabell 25: Generell kompetanse: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært god kompetanse" og 6 er "ingen ny kompetanse" - Jeg kan kommunisere med foreldre og barn

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært god kompetanse	31,1 %	14
2 2	24,4 %	11
3 3	17,8 %	8
4 4	4,4 %	2
5 5	2,2 %	1
6 6 Ingen ny kompetanse	20,0 %	9
Total		45

Tabell 26: Generell kompetanse: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært god kompetanse" og 6 er "ingen ny kompetanse" - Jeg kan anvende barnehagelov med forskrift/rammeplan for barnehagen

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært god kompetanse	11,1 %	5
2 2	51,1 %	23
3 3	11,1 %	5
4 4	4,4 %	2
5 5	6,7 %	3
6 6 Ingen ny kompetanse	15,6 %	7
Total		45

Tabell 27: Generell kompetanse: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært god kompetanse" og 6 er "ingen ny kompetanse" - Jeg har innsikt i aktuelle NOU-rapporter og andre utredninger som omhandler barn og oppvekstpolitikk

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Svært god kompetanse	7,0 %	3
2 2	30,2 %	13
3 3	34,9 %	15
4 4	9,3 %	4
5 5	11,6 %	5
6 6 Ingen ny kompetanse	7,0 %	3
Total		43

Tabell 28: Når jeg tenker på hva jeg har lært i emne 1 som en helhet er jeg svært fornøyd med mitt læringsutbytte. Svar på en skala fra 1- 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig"

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	2,2 %	1
2 2	17,8 %	8
3 3	35,6 %	16
4 4	24,4 %	11
5 5	11,1 %	5
6 6 Helt uenig	8,9 %	4
Total		45

Tabell 29: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	53,3 %	24
2 2	24,4 %	11
3 3	6,7 %	3
4 4	6,7 %	3
5 5	4,4 %	2
6 6. Helt uenig	4,4 %	2
Total		45

Tabell 30: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har stort utbytte av å arbeide med arbeidskravet

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	22,2 %	10
2 2	37,8 %	17
3 3	22,2 %	10
4 4	13,3 %	6
5 5	0,0 %	0
6 6. Helt uenig	4,4 %	2
Total		45

Tabell 31: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg stort utbytte av veiledningen knyttet til arbeidskravet

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	12,2 %	5
2 2	26,8 %	11
3 3	29,3 %	12
4 4	14,6 %	6
5 5	12,2 %	5
6 6. Helt uenig	4,9 %	2
Total		41

Tabell 32: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har hatt stort læringsutbytte av forelesningene

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	8,9 %	4
2 2	28,9 %	13
3 3	31,1 %	14
4 4	22,2 %	10
5 5	8,9 %	4
6 6. Helt uenig	0,0 %	0
Total		45

Tabell 33: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - For meg er det svært bra at alle forelesninger er tilgjengelige på Fronter

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	44,4 %	20
2 2	28,9 %	13
3 3	15,6 %	7
4 4	11,1 %	5
5 5	0,0 %	0
6 6 Helt uenig	0,0 %	0
Total		45

Tabell 34 a: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg stort utbytte av å lese faglitteratur

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	17,8 %	8
2 2	28,9 %	13
3 3	40,0 %	18
4 4	11,1 %	5
5 5	2,2 %	1
6 6. Helt uenig	0,0 %	0
Total		45

Tabell 34b: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg synes pensumet er relevant og spennende fagstoff.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	11,1 %	5
2 2	28,9 %	13
3 3	28,9 %	13
4 4	15,6 %	7
5 5	8,9 %	4
6 6 Helt uenig	6,7 %	3
Total		45

Tabell 35: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Svar å en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Arbeidet med arbeidskravet har vært nyttig for å komme i gang med utviklingsprosjektet.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1. Helt enig	46,7 %	21
2 2	35,6 %	16
3 3	6,7 %	3
4 4	6,7 %	3
5 5	0,0 %	0
6 6 Helt uenig	4,4 %	2
Total		45

Tabell 36: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har hatt stor personlig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet / utviklingsprosjektet

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1. Helt enig	15,6 %	7
2 2	28,9 %	13
3 3	31,1 %	14
4 4	8,9 %	4
5 5	8,9 %	4
6 6 Helt uenig	6,7 %	3
Total		45

Tabell 37: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har hatt stor faglig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet / utviklingsprosjektet

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1. Helt enig	15,6 %	7
2 2	31,1 %	14
3 3	31,1 %	14
4 4	8,9 %	4
5 5	6,7 %	3
6 6 Helt uenig	6,7 %	3
Total		45

Tabell 38: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet?

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Ja	80,0 %	36
2 Nei	20,0 %	9
Total		45

Tabell 39: Hvor ofte logger du deg på Fronter?

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Daglig	0,0 %	0
2 5-6 ganger i uken		2,2 %
3 3-4 ganger i uka	22,2 %	10
4 1-2 ganger i uka	31,1 %	14
5 Sjeldnere enn 1 gang i uken	42,2 %	19
6 Aldri	0,0 %	0
7 Annet	2,2 %	1
Total		45

1

Tabell 40 a: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har hatt stort læringsutbytte av skriftlig medstudentrespons som arbeidsform, dvs. gitt eller mottatt respons til/fra medstudenter på skriftlige studieoppgaver

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	4,7 %	2
2 2	2,3 %	1
3 3	11,6 %	5
4 4	16,3 %	7
5 5	20,9 %	9
6 6. Helt uenig	44,2 %	19
Total		43

Tabell 40b: Har du benyttet skriftlig medstudentrespons som arbeidsform, dvs. gitt eller mottatt respons til/fra medstudenter på skriftlige studieoppgaver?

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Ja	22,2 %	10
2 Nei	77,8 %	35
Total		45

Tabell 41a: Har du sett den streamet forelesning som ligger på Fronter?

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Ja	77,8 %	35
2 Nei	22,2 %	10
Total		45

Tabell 41b: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har hatt stort læringsutbytte av den streamede forelesningen på Fronter.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	9,1 %	4
2 2	13,6 %	6
3 3	29,5 %	13
4 4	15,9 %	7
5 5	22,7 %	10
6 6. Helt uenig	9,1 %	4
Total		44

Tabell 42: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har vært en aktiv student og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	22,2 %	10
2 2	55,6 %	25
3 3	20,0 %	9
4 4	2,2 %	1
5 5	0,0 %	0
6 6 Helt uenig	0,0 %	0
Total		45

Tabell 43: Dere har ca 800 sider i pensumlitteratur i emne 1. Hvor stor andel av pensum har du lest? Angi antall sider.

Svarene på det åpne spørsmålet er systematisert og lagt inn i tabellen

Antall sider	Verdi
200 eller mindre	4
201-300	4
301-400	12
401-500	4
501-600	4
601- 700	6
Hele pensum	3
Veit ikke	1
Totalt	41

Tabell 44: Har du på noen tidspunkt vurdert å slutte på studiet?

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Ja	35,6 %	16
2 Nei	64,4 %	29
Total		45

Tabell 44 b: Hvis du svarte "ja" jeg har vurdert å slutte på spørsmål 16. Hva er årsaken til at du har vurdert å slutte på studiet? Sett kryss i de svarkategoriene som var viktigst for deg.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Forhold på egen arbeidsplass	25,0 %	4
2 Opplevde studiet som lite relevant	43,8 %	7
3 Personlig forhold, som ikke er relevant for jobb eller studiet	18,8 %	3
4 Arbeidsmengden var større enn jeg forventet	50,0 %	8
5 Jeg var ikke motivert for studiet	6,3 %	1
6 Annet	37,5 %	6
Total		16

- ✓Jeg startet opp på grunn av at jeg ønsket å få tilført kunnskap i fht ulike lederoppgaver. Mye av det som vi har hatt i emne 1 har ikke vært relevant for meg.
- ✓slitsomt med hurtige skiftninger og liten tid til forberedelse i forkant til forelesningene.
- ✓Usikkerhet på innleveringsoppgave
- ✓Fullt opp med familie, jobb og studier
- ✓Vanskelig å komme igang med det skriftlige og litt lite gjennomgang på krav. Dette burde kanskje ikke vært tatt første dag men litt utpå da jeg var kommet "igang"
- ✓Har ikke fått noe nytt ut av emne1
- ✓Burde kanskje også krysset studiets innhold, men føler ikke at det blir helt rettferdig, da mye av det har vært bra.
- ✓Jeg hadde nok håper på mer lederteori helt fra starten av.

Tabell 45: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg synes det har vært vanskelig å kombinere rollene student og styrer i barnehagen

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	13,3 %	6
2 2	24,4 %	11
3 3	26,7 %	12
4 4	2,2 %	1
5 5	20,0 %	9
6 6 Helt uenig	13,3 %	6
Total		45

Tabell 46: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har hatt god kommunikasjon med min leder/ barnehageeier underveis i studiet.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	33,3 %	15
2 2	20,0 %	9
3 3	20,0 %	9
4 4	13,3 %	6
5 5	6,7 %	3
6 6 Helt uenig	6,7 %	3
Total		45

Tabell 47 a: Har du informert dine medarbeidere i din barnehage om arbeidskravet?

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Ja	95,6 %	43
2 Nei	2,2 %	1
3 Annet	2,2 %	1
Total		45

47b Har du informert din arbeidsgiver / barnehageeier om arbeidskravet?

Alternativer	Prosent	Verdi
1 Ja	95,6 %	43
2 Nei	2,2 %	1

3	Annet	2,2 %	1
Total			45

Tabell 39: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg synes det har vært god variasjon i arbeidsmåter i løpet av emne 1

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	20,0 %	9
2 2	44,4 %	20
3 3	22,2 %	10
4 4	6,7 %	3
5 5	6,7 %	3
6 6 Helt uenig	0,0 %	0
Total		45

Tabell 48: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet meg ny kunnskap i løpet av emne 1.

Alternativer	Prosent	Verdi
1 1 Helt enig	4,5 %	2
2 2	22,7 %	10
3 3	43,2 %	19
4 4	9,1 %	4
5 5	9,1 %	4
6 6 Helt uenig	11,4 %	5
Total		44

Spørsmål 18. Hvis du har andre forhold du ønsker å formidle til oss, kan du skrive det her.

- ✓ Å få forelesningene skriftlig på Fronter FØR samlingene er veldig viktig for meg. Da kan jeg benytte tiden til å notere det som blir sagt ekstra, i stedetfor å konsentrere meg om det som står på powerpoint. På den måten kan jeg tilegne meg enda mer kunnskap.
- ✓ Synes til tider forelesningene er preget av for mye pedagogikk og "førskolelærerstudium". Ønsker mer input på hvordan man faktisk skal benytte den pedagogikken og kunnskapen man allerede har, som leder og ikke pedagog. Gode forelesninger på dette i høst har vært: Torgeir Alvestad og Vibeke/Tone
- ✓ Jeg synes nivået på innholdet er for lavt. Store deler av pensummet denne høsten er egnet for pedledere, ikke styrere. Jeg opplever å ha et svært lavt læringsutbytte av semesteret fordi ingenting har vært nytt, eller blitt presentert i nytt lys eller i nye perspektiver. Det er
- ✓ veldig hyggelig å få bekreftelser på at det man driver med til daglig er bra, men ikke lærerikt.
- ✓ Kunnskap om om organisasjonsutvikling, organisasjonslæring og hvordan drive utviklingsprosjekter, kartleggings og
- ✓ evalueringsverktøy ville det vært nyttig å lære mye mere om, desverre var det lite av det dette semesteret, men mye om barns
- ✓ utvikling, lek og læring. Det siste her mener jeg at man som førskolelærer eller annen pedagog skal ha tilegnet seg god kunnskap om allerede i grunnutdanningen.
- ✓ Til nå har det vært for lite lederfokusert. Mye av forelesningen er forelesning i pensum som vi allerede innehar. Siste innhop av Tone
- ✓ Guldash da Nordahl ikke kom var imidlertid veldig bra. Mer av dette:)
- ✓ Arbeidskrav og veiledning er et kapittel for seg selv. Veileder tar over hele seansen og er flisespikker. Dersom jeg ønsker veiledning
- ✓ på noe må jeg få veiledning på dette. Veileder bør lytte mer enn det hun prater. er det ikke min refleksjon.
- ✓ Det er viktig at det ikke avhenger av hvilken veileder du har om du består arbeidskrav eller ikke. Det må ligge like krav til grunn for alle.

- ✓ I tillegg er det viktig at det er et større fokus på lederrollen i forelesningene. Flere av forelesningene har hatt preg av temaer fra førskoleutdanningen. Selv om vi har godt av å friske opp, så er dette en lederutdanning og derfor bør det være et stort fokus på ledelse
- ✓ Tiden med prosessveilederne er veldig verdifull og nyttig. Jeg synes det er god utnytting av dagene vi er samlet, kan kanskje begynne litt tidligere på mandagene. Det har vært mange fine forelesninger og flott at det ligger forelesningsnotater på fronter.
- ✓ God mat og god stemming:)
- ✓ Forelesningene er svært varierende i kvalitet og relevans
- ✓ Har hatt mest utbytte av selvvalgt litteratur med større lederfokus (Eva Skogens rapport var relevant!)
- ✓ Prosesskriving med tilbakemelding fra medstudenter, ble forelest om, men ikke fulgt opp. Det ble signalisert at dette skulle organiseres gjennom høyskolen, men ble ikke tatt opp igjen senere.
- ✓ Jeg ønsker at prosessveilederne rullerer, men at gruppene opprettholdes. Opplever prosessveileder som uklar og lite målrettet og synes det hadde vært fint å få oppleve veilederne fra IMTEC i prosessveiledningen.
- ✓ Ønsker også mer innspill/ forelesninger fra representantene fra IMTEC! "Stunt"-forelesningen på siste dag på siste samling var en av de mest relevante og inspirerende vi har hatt dette semesteret!
- ✓ Interessant, mye jeg selv relaterer til leder rolle.
- ✓ Flotte forelesninger og ny giv til hverdagen
- ✓ Der noen står i forelesning og sier: slik og slik om innleveringsoppgaven.
- ✓ Så får man tilbakemelding som ikke henger sammen med det man får høre på forelesning om krav. Da er det veldig demotiverende og man mister tro på egen evne.
- ✓ Jeg opplever forelesninger vi har hatt så langt som lite relevant for min lederrolle. Som førskolelærer har vi tilstrekkelig kunnskap om lek, språkutvikling o.l - det er pensum i en grunnutdanning. Som daglig leder i en privat barnehage har vi stort ansvar og mange oppgaver å ivareta. Jeg hadde forventet at denne videreutdanningen skulle fokusere mere på lederrollen. Jeg har tatt organisasjon og ledelse ved Høgskolen i Hedmark, avd Hamar i 2005 - et studie jeg var veldig fornøyd med. Der lærte jeg mye om lederrollen. Hadde trodd at en satsning som Nasjonal lederutdanning for styreere i barnehagen ville ha et stort fokus på en leders mange viktige oppgaver - ikke bruke et halvt år på ting vi burde kunne fra før.
- ✓ Det mest nyttige ved dette studiet så langt er diskusjoner og refleksjon i grupper.
- ✓ Et bra og interessant studie som har tatt seg opp med et større fokus på ledelse etterhvert. Det er der vi trenger støtte, siden vi tilhører en litt "ensom" yrkesgruppe sånn i hverdagen. Balansen mellom våre medarbeidere og eiere er også en faktor vi lever med. Gode forelesninger er viktig og vi er heldig å ha hatt dyktige veiledere (ref. siste samling hvor Tone og Vibeke tok det på sparket!)
- ✓ Opplever at jeg og mange med meg synes det er for lite ren ledelsesteori. Det er tross alt dette vi "mangler". Viktig at dere merker dere at forelesningen som Tone og Vibeke tok på sparket var den som svært mange synes de hadde størst læringsutbytte av. Dette bør få konsekvenser for hvilke forelesere dere velger!
- ✓ Svært mye av det som har stått på programmet hører til i grunnutdanningen, eller videreutdanning for pedagogiske ledere, ikke på styrernivå.
- ✓ Ønsker helt klart større fokus på personalledelse!
- ✓ Opplever alt for lite fokus på lederrollen. Faglig påfyll får jeg i rikt monn av arbeidsgiver. Meldte meg på studiet for å lære mer om det jeg
- ✓ har minst teoretisk ballast på= ledelse.
- ✓ Jeg skulle ønske det var høyere nivå på forelesningene. Det var mye bra, men også endel som ikke klarte å løfte det opp på styrernivå. Synes mange av forelesningene minnet veldig om grunnutdanningen, og mener det burde vært større fokus på lederrollen, samt tilpasset at vi faktisk er utdannet og jobber som styreere.
- ✓ Dere gjør en flott jobb og planlegger og gjennomfører samlingene på en glimrende måte. Den siste samlingen med dere som forelesere er den samlingen jeg har vært mest fornøyd med og gitt meg mest læringsutbytte --- flott. Gleder meg til våren med større fokus på lederrollen. Ønsker dere et riktig godt nyttår.

-
- ✓ Savner et annet pensum enn det jeg hadde på førskolelærerstudiet. Det meste fra emne 1 er repetisjon.
 - ✓ Jeg hadde ønsket at pensum og forelesningene var mer knyttet mot ledelse. Jeg er klar over at det er stor sprik i ledererfaringen til studentene, men målet med studiet er økt ledelseskompetanse? Forelesningen til Torgeir Alvestad var akkurat det jeg savner. Han hadde fokus på oss som ledere. Det virker litt meningsløst å sitte å ha forelesninger med flerspråklige læringsmiljøer og lek, uten at det er vinklet mot oss som ledere. Dette er også nyttig, men det er ikke derfor jeg har valgt studiet.
 - ✓ Jeg synes det har vært utfordrende å finne frem til artikler og pensum, og har derfor ikke lest så mye som jeg skulle ønske. Je synes
 - ✓ også det har vært vanskelig å finne tid til å sette meg ned å lese, pga familie, jobb små barn og tillitsvern utenfor studier. Dette
 - ✓ selvsagt mitt ansvar, og ikke skolens.

Vedlegg 3: Tabeller emne 2:

Kapitel 4.4- 4.4.4: Tabell 49-89

Tabell 49: Kunnskap: - Jeg har tilegnet meg kunnskap i grunnleggende forståelse for organisasjonsbygging, derav betydningen av rekruttering.

Tabell 50: Kunnskap: - Jeg har tilegnet meg inngående kunnskap om ledelses- og organisasjonsteori.

Tabell 51: Kunnskap: - Jeg har tilegnet meg inngående kunnskap om egen lederadferd.

Tabell 52: Kunnskap: - Jeg har tilegnet meg innsikt i sentrale ledelsestemaer som ledelsesfunksjoner, lederroller, lederstil, makt, ansvar, ansvarlighet og lojalitet.

Tabell 53: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg kunnskap om endringsledelse.

Tabell 54: Ferdigheter: - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å bruke grunnleggende arbeidsformer og verktøy innenfor veiledning.

Tabell 55: Ferdigheter: - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere og forholde seg kritisk til egen lederadferd.

Tabell 56: Ferdigheter: - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å vurdere medarbeideres kompetanse og kompetanseutviklingsbehov.

Tabell 57: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å beherske konflikthåndtering.

Tabell 58: Ferdigheter: - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å anvende veiledning.

Tabell 59: Generell kompetanse: - Jeg kan vurdere relevante problemstillinger knyttet til egen barnehages situasjon.

Tabell 60: Generell kompetanse: Jeg kan kommunisere med personale og eiere.

Tabell 61: Generell kompetanse: -Jeg behersker kritikk og kommunikasjon omkring egen kompetanse og utviklingsbehov.

Tabell 62: Generell kompetanse: -Jeg kan reflektere over og har innsikt i egen lederadferd.

Tabell 63: Generell kompetanse: - Jeg opptrer med trygghet i lederrollen.

Tabell 64: Generell kompetanse: -Jeg anvender ulike måter å utøve ledelse på.

Tabell 65: Generell kompetanse: -Jeg har forståelse for ledelse som samhandling og praksisfellesskap.

Tabell 66: Når jeg tenker på hva jeg har lært i emne 2 som en helhet er jeg svært fornøyd med mitt læringsutbytte.

Tabell 67: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av forelesningene.

Tabell 68: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av å lese faglitteratur.

Tabell 69: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? – Jeg har hatt stort læringsutbytte av å benytte Fronter.

Tabell 70: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene.

Tabell 71: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av arbeidet i læringsgruppen/ basisgruppene.

Tabell 72: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg har stort utbytte av å arbeide med arbeidskravet i emne 2.

Tabell 73a: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av veiledningen knyttet til arbeidskravet.

Tabell 73b: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Jeg har hatt stor faglig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet.

Tabell 74: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Jeg har hatt stor personlig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet.

Tabell 75: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Arbeid med arbeidskravet i emne 2 har gitt meg større selvsinn.

Tabell 76: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Arbeidet med arbeidskravet har vært nyttig og relevant for utviklingsprosjektet.

Tabell 77a: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet?

Tabell 77 b: Hvorfor benyttet du deg ikke av tilbudet om veiledning? Velg de/den svarkategoriene som er viktigst for deg.

Tabell 78: Arbeidskravet er den eneste vurderingsformen både i emne 1 og 2. Jeg synes et arbeidskrav i hvert av emnene er tilstrekkelig vurdering.

Tabell 79: Jeg synes to samlinger med tre dager er mange nok samlingsdager er nok tilrettelagt undervisning.

Tabell 80a: Hvor mange sider av pensum studentene oppgir å ha lest

Tabell 80 b: - Jeg synes pensumet er relevant og spennende fagstoff.

Tabell 81 a: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet?

Tabell 81 b: Hvis du svarte nei på spørsmål 9, hvorfor benyttet du deg ikke av tilbudet om veiledning? Velg de/den svarkategori som er viktigst for deg.

Tabell 82: Jeg synes det har vært vanskelig å kombinere rollene student og styrer i barnehagen.

Tabell 83a: Har du på noen tidspunkt vurdert å slutte på studiet?

Tabell 83 b:Hvis du svarte "ja" jeg har vurdert å slutte på spørsmål 16. Hva er årsaken til at du har vurdert å slutte på studiet? Sett kryss i de svarkategoriene som var viktigst for deg.

Tabell 84: Jeg har vært en aktiv student og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger.

Tabell 85: - Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet med ny kunnskap i løpet av emne 2.

Tabell 86a: Har du informert din arbeidsgiver / barnehageeier om innholdet/ tema du har valgt i arbeidskravet i emne 2?

Tabell 86b: Har du informert dine medarbeidere i din barnehage om hva som er innholdet i arbeidskravet du har jobbet med i emne 2?

Tabell 86b: Har du informert dine medarbeidere i din barnehage om hva som er innholdet i arbeidskravet du har jobbet med i emne 2?

Tabell 87: -Jeg har hatt god kommunikasjon med min leder/ barnehageeier underveis i emne 2.

Tabell 88: -Jeg har brukt Fronter mer aktivt i emne 2, enn i emne 1.

Tabell 89: -Jeg synes det har vært god variasjon i arbeidsmåter i løpet av emne 2.

Vedlegg 3: Tabeller emne 2:

Tabell 49: Kunnskap: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært mye kunnskap" og 6 "ingen ny kunnskap" - Jeg har tilegnet meg kunnskap i grunnleggende forståelse for organisasjonsbygging, derav betydningen av rekruttering.	50	prosent
1 Svært mye kunnskap	4	8,0 %
2	21	42,0 %
3	15	30,0 %
4	9	18,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %

Tabell 50: Kunnskap: - Jeg har tilegnet meg inngående kunnskap om ledelses- og organisasjonsteori.	50	
1 Svært mye kunnskap	8	16,0 %
2	30	60,0 %
3	6	12,0 %
4	4	8,0 %
5	2	4,0 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %

Tabell 51: Kunnskap: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært mye kunnskap" og 6 "ingen ny kunnskap" - Jeg har tilegnet meg inngående kunnskap om egen lederadferd.	50	
1 Svært mye kunnskap	18	36,0 %
2	26	52,0 %
3	4	8,0 %
4	1	2,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %

Tabell 52: Kunnskap:- Jeg har tilegnet meg innsikt i sentrale ledelsestemaer som ledelsesfunksjoner, lederroller, lederstil, makt, ansvar, ansvarlighet og lojalitet.	50	
1 Svært mye kunnskap	12	24,0 %
2	28	56,0 %
3	7	14,0 %
4	2	4,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %

Tabell 53:Kunnskap: Jeg har tilegnet meg kunnskap om endringsledelse.	49	
1 Svært mye kunnskap	6	12,2 %
2	32	65,3 %
3	6	12,2 %
4	2	4,1 %
5	3	6,1 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %

Tabell 54: Ferdigheter: Angi på en skala fra 1 til 6, hvor 1 er "svært gode ferdigheter" og 6 er "ingen nye ferdigheter". - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å bruke grunnleggende arbeidsformer og verktøy innenfor veiledning.	49	
1 Svært gode ferdigheter	2	4,1 %
2	13	26,5 %
3	21	42,9 %
4	7	14,3 %
5	4	8,2 %
6 Ingen nye ferdigheter	2	4,1 %

Tabell 55: Ferdigheter: - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å analysere og forholde seg kritisk til egen lederadferd.	49	
1 Svært gode ferdigheter	7	14,3 %
2	31	63,3 %
3	8	16,3 %
4	2	4,1 %
5	1	2,0 %
6 Ingen nye ferdigheter	0	0,0 %

Tabell 56: Ferdigheter: - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å vurdere medarbeideres kompetanse og kompetanseutviklingsbehov.	49	
1 Svært gode ferdigheter	3	6,1 %
2	11	22,4 %
3	24	49,0 %
4	7	14,3 %
5	4	8,2 %
6 Ingen nye ferdigheter	0	0,0 %

Tabell 57: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å beherske konflikthåndtering.	49	
1 Svært gode ferdigheter	1	2,0 %
2	11	22,4 %
3	22	44,9 %
4	12	24,5 %
5	1	2,0 %
6 Ingen nye ferdigheter	2	4,1 %

Tabell 58: Ferdigheter: - Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å anvende veiledning.	49	
1 Svært gode ferdigheter	2	4,1 %
2	16	32,7 %
3	16	32,7 %
4	8	16,3 %
5	4	8,2 %
6 Ingen nye ferdigheter	3	6,1 %

Tabell 63: Generell kompetanse: Jeg opptrer med trygghet i lederrollen.	50	
1 Svært god kompetanse	8	16,0 %
2	26	52,0 %
3	11	22,0 %
4	4	8,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %

Tabell 59: Generell kompetanse: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært god kompetanse" og 6 er "ingen ny kompetanse" - Jeg kan vurdere relevante problemstillinger knyttet til egen barnehages situasjon.	50	
1 Svært god kompetanse	7	14,0 %
2	31	62,0 %
3	8	16,0 %
4	2	4,0 %
5	2	4,0 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %
Tabell 60: Generell kompetanse: Jeg kan kommunisere med personale og eiere.	50	
1 Svært god kompetanse	12	24,0 %
2	26	52,0 %
3	9	18,0 %
4	1	2,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kompetanse	1	2,0 %

Tabell 64: Generell kompetanse: Jeg anvender ulike måter å utøve ledelse på.	50	
1 Svært god kompetanse	8	16,0 %
2	32	64,0 %
3	8	16,0 %
4	1	2,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %

Tabell 65: Generell kompetanse: Jeg har forståelse for ledelse som samhandling og praksisfellesskap.	49	
1 Svært god kompetanse	6	12,2 %
2	31	63,3 %
3	10	20,4 %
4	1	2,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %

Tabell 61: Generell kompetanse: Jeg behersker kritikk og kommunikasjon omkring egen kompetanse og utviklingsbehov.	50	
1 Svært god kompetanse	6	12,0 %
2	29	58,0 %
3	12	24,0 %
4	3	6,0 %
5	0	0,0 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %
Tabell 62: Generell kompetanse: Jeg kan reflektere over og har innsikt i egen lederadferd.	50	
1 Svært god kompetanse	9	18,0 %
2	35	70,0 %
3	3	6,0 %
4	2	4,0 %
5	1	2,0 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %

Tabell 66: Når jeg tenker på hva jeg har lært i emne 2 som en helhet er jeg svært fornøyd med mitt læringsutbytte. Svar på en skala fra 1- 6, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig"	50	
1 Helt enig	15	30,0 %
2	22	44,0 %
3	5	10,0 %
4	4	8,0 %
5	4	8,0 %
6 Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 67: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av forelesningene	50	
1 Helt enig	25	50,0 %
2	21	42,0 %
3	3	6,0 %
4	1	2,0 %
5	0	0,0 %
6. Helt uenig	0	0,0 %
Tabell 68: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av å lese faglitteratur	49	
1 Helt enig	14	28,6 %
2	18	36,7 %
3	14	28,6 %
4	3	6,1 %
5	0	0,0 %
6. Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 69: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? – Jeg har hatt stort læringsutbytte av å benytte Fronter	50	
1 Helt enig	0	0,0 %
2	3	6,0 %
3	13	26,0 %
4	15	30,0 %
5	13	26,0 %
6. Helt uenig	6	12,0 %
Tabell 70: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene	50	
1 Helt enig	32	64,0 %
2	14	28,0 %
3	0	0,0 %
4	2	4,0 %
5	2	4,0 %
6. Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 71: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av arbeidet i læringsgruppen/ basisgruppene.	50	
1 Helt enig	10	20,0 %
2	13	26,0 %
3	22	44,0 %
4	3	6,0 %
5	1	2,0 %
6. Helt uenig	1	2,0 %

Tabell 72: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg har stort utbytte av å arbeide med arbeidskravet i emne 2	50	
1 Helt enig	12	24,0 %
2	20	40,0 %
3	13	26,0 %
4	3	6,0 %
5	1	2,0 %
6. Helt uenig	1	2,0 %
Tabell 73a: Hvordan vurder du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av veiledningen knyttet til arbeidskravet	49	
1 Helt enig	5	10,2 %
2	9	18,4 %
3	16	32,7 %
4	6	12,2 %
5	6	12,2 %
6. Helt uenig	7	14,3 %

Tabell 73b: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Jeg har hatt stor faglig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet	50	
1. Helt enig	14	28,0 %
2	17	34,0 %
3	16	32,0 %
4	1	2,0 %
5	0	0,0 %
6 Helt uenig	2	4,0 %

Tabell 74: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Jeg har hatt stor personlig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet	50	
1. Helt enig	11	22,0 %
2	20	40,0 %
3	17	34,0 %
4	1	2,0 %
5	0	0,0 %
6 Helt uenig	1	2,0 %
Tabell 75: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Arbeid med arbeidskravet i emne 2 har gitt meg større selvinnsikt	50	
1. Helt enig	17	34,0 %
2	21	42,0 %
3	10	20,0 %
4	1	2,0 %
5	0	0,0 %
6 Helt uenig	1	2,0 %

Tabell 76: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet/ utviklingsprosjektet? Arbeidet med arbeidskravet har vært nyttig og relevant for utviklingsprosjektet.	50	
1. Helt enig	19	38,0 %
2	13	26,0 %
3	11	22,0 %
4	3	6,0 %
5	2	4,0 %
6 Helt uenig	2	4,0 %

Tabell 77a: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet?	50	
Ja	34	68,0 %
Nei	16	32,0 %
Tabell 77 b: Hvorfor benyttet du deg ikke av tilbudet om veiledning? Velg de/den svarkategoriene som er viktigst for deg.	16	
Veileder har vært lite tilgjengelig	0	0,0 %
Jeg var for seint ute med arbeidet til at jeg kunne be om veiledning	7	43,8 %
Har fått hjelp fra andre enn veileder	7	43,8 %
Har ikke hatt behov for noe veiledning	2	12,5 %
Annet	0	0,0 %

Tabell 78: Arbeidskravet er den eneste vurderingsformen både i emne 1 og 2. Jeg synes et arbeidskrav i hvert av emnene er tilstrekkelig vurdering.	50	
1 Helt enig	22	44,0 %
2	19	38,0 %
3	7	14,0 %
4	0	0,0 %
5	1	2,0 %
6 Helt uenig	1	2,0 %

Tabell 79 : Jeg synes to samlinger med tre dager er mange nok samlingsdager er nok tilrettelagt undervisning.	49	
1 Helt enige	20	40,8 %
2	7	14,3 %
3	8	16,3 %
4	7	14,3 %
5	4	8,2 %
6 Helt uenig	3	6,1 %

Tabell 80a: Hvor mange sider av pensum studentene oppgir å ha lest

Antall sider	verdi
200 eller mindre	2
201-300	2
301-400	7
401-500	10
501-600	9
601-700	7
701-800	7
Veit ikke	2
Totalt	46

Tabell 80 b: Angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn ut fra erfaringer i dette semestret (emne 2). Der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg synes pensumet er relevant og spennende fagstoff.	50	
1 Helt enig	20	40,0 %
2	20	40,0 %
3	8	16,0 %
4	1	2,0 %
5	1	2,0 %
6 Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 81 a: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet?	50	
Ja	34	68,0 %
Nei	16	32,0 %
Tabell 81 b: Hvis du svarte nei på spørsmål 9, hvorfor benyttet du deg ikke av tilbudet om veiledning? Velg de/den svarkategori som er viktigst for deg.	16	
Veileder har vært lite tilgjengelig	0	0,0 %
Jeg var for seint ute med arbeidet til at jeg kunne be om veiledning	7	43,8 %
Har fått hjelp fra andre enn veileder	7	43,8 %
Har ikke hatt behov for noe veiledning	2	12,5 %
Annet	0	0,0 %

Tabell 82: Jeg synes det har vært vanskelig å kombinere rollene student og styrer i barnehagen	50	
1 Helt enig	10	20,0 %
2	15	30,0 %
3	10	20,0 %
4	4	8,0 %
5	3	6,0 %
6 Helt uenig	8	16,0 %

Tabell 83 a: Har du på noen tidspunkt vurdert å slutte på studiet?	50	
Ja	22	44,0 %
Nei	28	56,0 %
Tabell 83 b: Hvis du svarte "ja" jeg har vurdert å slutte på spørsmål 16. Hva er årsaken til at du har vurdert å slutte på studiet? Sett kryss i de svarkategoriene som var viktigst for deg.	21	
Forhold på egen arbeidsplass	5	23,8 %
Opplevde studiet som lite relevant	2	9,5 %
Personlig forhold, som ikke er relevant for jobb eller studiet	2	9,5 %
Arbeidsmengden var større enn jeg forventet	14	66,7 %
Jeg var ikke motivert for studiet	1	4,8 %
Annet	6	28,6 %

Tabell 84: Jeg har vært en aktiv student og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger.	50	
1 Helt enig	8	16,0 %
2	22	44,0 %
3	18	36,0 %
4	1	2,0 %
5	1	2,0 %
6 Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 85: - Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet med ny kunnskap i løpet av emne 2.	50	
1 Helt enig	10	20,0 %
2	25	50,0 %
3	13	26,0 %
4	2	4,0 %
5	0	0,0 %
6 Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 86a: Har du informert din arbeidsgiver / barnehageeier om innholdet/ tema du har valgt i arbeidskravet i emne 2?	50	
Ja	35	70,0 %
Nei	15	30,0 %
Annet	0	0,0 %

Tabell 86b: Har du informert dine medarbeidere i din barnehage om hva som er innholdet i arbeidskravet du har jobbet med i emne 2?	49	
Ja	43	87,8 %
Nei	4	8,2 %
Annet	2	4,1 %

Tabell 87: Jeg har hatt god kommunikasjon med min leder/ barnehageeier underveis i emne 2.	49	
1 Helt enig	6	12,2 %
2	16	32,7 %
3	10	20,4 %
4	6	12,2 %
5	6	12,2 %
6 Helt uenig	5	10,2 %

Tabell 88: Jeg har brukt Fronter mer aktivt i emne 2, enn i emne 1.	50	
1 Helt enig	3	6,0 %
2	11	22,0 %
3	11	22,0 %
4	4	8,0 %
5	9	18,0 %
6. Helt uenig	12	24,0 %

Tabell 89: Jeg synes det har vært god variasjon i arbeidsmåter i løpet av emne 2	50	
1 Helt enig	9	18,0 %
2	25	50,0 %
3	14	28,0 %
4	2	4,0 %
5	0	0,0 %
6 Helt uenig	0	0,0 %

23. Hvis du har andre forhold du ønsker å formidle til oss, kan du skrive det her.

- ✓ Den siste samlingen hadde lite gruppearbeid. Jeg synes det er en fordel å ha en god kombinasjon med forelesning og arbeid i basisgruppene.
- ✓ Det må gis eks. 20% fri for å jobbe med studiet. Alt som skjer på jobben mens jeg er på studiet må taes igjen...
- ✓ Jeg synes det er betenkelig at Høyskolen viser så lite fleksibilitet i forhold til bruk av jobbmail til å gi informasjon om endringer/ beskjeder i fronter. Dere burde ta høyde for at vi arbeider 100% og har en krevende arbeidssituasjon. Dere greier det med eierne av barnehagene. Så at dere ikke greier det med oss er kun egenrådighet!
- ✓ Jeg synes den muntlige eksamensformen det er lagt opp til er meget bakstrebersk. Jeg tok det helt for gitt at det var vi som satt standarden for hva vi skulle snakke om i den muntlige eksamen, ved å forsvare/utdype oppgaven vår om utviklingsprosjektet, og at sensor kommer med uttildypende spørsmål ved behov. Dette har jeg fått inntrykk av ikke stemmer. At det er sensor som kommer med spørsmål fra pensum og vi som skal svare. Dette tenker jeg er helt bakvendt. Det er en utdattert eksamensform som i svært liten grad benyttes ved andre høyskoler. I en eksamenssituasjon er det jo studentene som

skal briljere med sin kunnskap ikke sensor som skal

- ✓ lete etter mangler! Jeg oppfordrer dere sterkt til å vurdere eksamensformen på nytt! Ta en titt på eksamensopplegget til andre høyskoler, blandt annet Østfold og Vestfold.
- ✓ Jeg er i en arbeidsgruppe med svært uerfarene styreere i en og to avdeling barnehage hvor de selv er en del av personalet. Jeg jobber i en stor barnhage med flere års erfaring og opplever lite relevante diskusjon/erfarings utveksling. Jeg tenker at arb.gruppen bør være satt sammen med tanke på og løfte hverandre. Mine utfordringer i bhg. var lite relevant for de andre og ta del i. og for meg ble det mest type ped.leder utfordringer de hadde. Jeg gjorde mitt for å ta del i det, men de hadde ingen erfaring til å hjelpe meg.Ukjent område!
- ✓ Det er fortsatt store variasjoner på tilbakemeldinger fra veilederne. Noen er veldig fokusert på antall timer vi har til rådighet, andre ikke.
- ✓ Noen er veiledere gir andre tilbakemeldinger på hva om bør være med i arbeidskrav 2 og ikke
- ✓ Synes det har vært vanskelig å være en aktiv student samtidig som man har en hektisk arbeidshverdag ved siden av. Rom til lesing og studier har vært vanskelig å finne. I tillegg har det vært slitsomt å være borte 3 hele dager fordi det da ligger 3 dager arbeid og venter som jeg har vært nødt til å gjøre på kveldstid fir å komme ajour.
- ✓ Litt vanskelig å få klarhet i hvordan jeg bør jobbe med utklingsprosjektet mitt, og hva som forventes av dette arbeidet.
- ✓ Ønsker også tydelig informasjon om hva vi kan forvente på muntlig eksamen - om vi kun blir spurt i forhold til faglitteratur vi har brukt i oppgaven, eller fra alt pensum fra alle 3 emner. Det bør vi få vite snarest.
- ✓ Jeg opplever det som svært vanskelig å ta et så pass omfattende studie, samtidig som jeg er leder. Mye er relevant for barnehagen, og vil gagne barnehagen på sikt, men det er til tider vanskelig å prioritere nok tid til studier.
- ✓ MAssé læringsutbytte, viktig at foiler er ute i GOD tid.
- ✓ Forstår det er vanskelig ved sykdomsfrfall.
- ✓ BEdre tid til veiledning på samlinger er smart, å få tilbud om veiledning etter avslutning siste samlingsdag er litt håpløst mht reise, og at man da er sliten og mindre utbytte. Noe

- veiledning i mellom øktene hadde vært fint. At man får en veileder i nærheten av hvor man bor
- ✓ er heller ikke dumt. dere er jo spredt på deler av østlandet...
 - ✓ ALT i alt fantastisk matnyttig studie. Gleder meg til samlingene
 - ✓ Samlingene og læringsutbyttet der har vært til stor støtte og veiledning på å fortsette videre.
 - ✓ Det har vært utrolig spennende å jobbe i emne 2.
 - ✓ Bi har et helt annet opplegg, med andre krav til studentene. Det burde ha blitt samkjørt i og med det er den samme utdannelsen. De har ikke prosjekt, arbeidskrav, ei heller muntlig eksamen. det må da gå an å snakke sammen og samkjøre. Kan ikke være så vanskelig å kutte ut prosjektet og ha en hjemme eksamen i stede. slik som de andre har. Selv om planen er lagt, så må det gå an å gå tilbake på den og si, beklager vi har gjort feil.
 - ✓ Mange av forelesningene oppleves litt på si av det som er målet for tema. Når har vi gått igjennom veiledning? jeg har vært tilstede på alle forelesningene og lest meg igjennom omtrent alt som skal leses.
 - ✓ Synes arbeidskravene kunne vært tettere knyttet opp til sluttrapporten.
 - ✓ Morsomt å lese men noe tøft å kombinere med studier. Takk for mye ny kunnskap.

Vedlegg 4: Tabeller emne 3:

Kapitel 4.5- 4.5.4: Tabell: 90-128

Tabell 90: Kunnskap: - Jeg har tilegnet meg innsikt i systemtenkning og helhetlige organisasjonsteorier med vekt på strategi og styring

Tabell 91:Kunnskap: -Jeg har tilegnet meg inngående innsikt i strukturelle perspektiver, menneskelige ressurser og organisasjonskultur

Tabell 92:Kunnskap: -Jeg har tilegnet meg inngående innsikt i makt og konflikter, ledelse og organisasjonsatferd

Tabell 93:Kunnskap: -Jeg har tilegnet meg innsikt i kompetanse i økonomi og budsjettering

Tabell 95: Kunnskap: -Jeg har tilegnet meg kunnskap om saksbehandling

Tabell 96:Kunnskap: -Jeg har tilegnet meg grunnleggende innsikt i partenes rettigheter

Tabell 97: Kunnskap: - Jeg har tilegnet meg grunnleggende faglig kunnskap om barnehagen som institusjon og organisasjon

Tabell 98:Kunnskap: - Jeg har tilegnet grunnleggende faglig innsikt i barnehagens formål og funksjon i et moderne samfunn

Tabell 99: Kunnskap: -Jeg har tilegnet meg innsikt i prinsipper for forvaltning og styring av offentlige virksomheter

Tabell 100: Ferdigheter: -Jeg har tilegnet meg ferdigheter i budsjettering

Tabell 101: Ferdigheter: -Jeg har tilegnet meg ferdigheter i bruk av aktuelle styringsverktøy

Tabell 102: Ferdigheter: -Jeg har tilegnet meg ferdigheter å ta beslutninger

Tabell 103: Ferdigheter: -Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å utforme mål og vurdere måloppnåelse

Tabell 104: Generell kompetanse: - Jeg har kunnskap og ferdigheter som bidrar til effektivisering

Tabell 105:Generell kompetanse: Jeg kan bidra med kritiske perspektiver opp mot egen organisasjonskultur

Tabell 106: Generell kompetanse: Jeg skjønner perspektiver ut fra mangfold i eierskap

Tabell 107: Når jeg tenker på hva jeg har lært i emne 3 som en helhet er jeg svært fornøyd med mitt læringsutbytte.

Tabell 108: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av forelesningene.

Tabell 109: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av å lese faglitteratur.

Tabell 110: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene.

Tabell 111: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av arbeidet i læringsgruppen/ basisgruppene.

Tabell 112: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene.

Tabell 113: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg har stort utbytte av å arbeide med arbeidskravet i emne 3.

Tabell 114: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av veiledningen knyttet til arbeidskravet.

Tabell 115: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3? Arbeidet med arbeidskravet i emne 3 har vært nyttig og relevant for barnehageutviklingsprosjektet.

Tabell 116: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3. Jeg har hatt stor faglig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet i emne 3.

Tabell 117: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3? Jeg har hatt stor personlig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet i emne 3.

Tabell 118: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3? Arbeid med arbeidskravet i emne 3 har gitt meg større selvinnsikt

Tabell 118 a: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet i emne 3?

Tabell 118 b: Hvis du svarte nei på spørsmål 14, hvorfor benyttet du deg ikke av tilbudet om veiledning på arbeidskravet? Velg de svarkategoriene som er viktigst for deg.

Tabell 118 c: Hvis du svarte ja på spørsmål 14 og benyttet deg av veiledning. Hvilket forarbeid gjorde du til veiledningen?

Tabell 119: Vurderingsgrunnlaget i hvert emne er et arbeidskrav. I hvilken grad er du enig i at et arbeidskrav i hvert av emnene er tilstrekkelig vurdering?

Tabell 120: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn.

Tabell 121: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne3).For meg er det svært bra at alle forelesninger er tilgjengelige på Fronter

Tabell 122: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter. -Jeg har brukt Fronter mer aktivt i emne 3, enn i emne 2.

Tabell 123: Hvor mange sider av pensum angir studentene å ha lest.

Tabell 124: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3). Jeg synes pensumet i emne 3 er relevant og spennende fagstoff.

Tabell 125: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), - Jeg har vært en aktiv student og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger.

Tabell 125: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), - Jeg har vært en aktiv student og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger.

Tabell 126 a:Har du på noen tidspunkt vurdert å slutte på studiet i løpet av emne 3?

Tabell 126 b: Hvis du svarte "ja" på spørsmål 22. Hva er årsaken til at du har vurdert å slutte på studiet?

Tabell 127: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3). Jeg synes det har vært vanskelig å kombinere rollene student og styrer i barnehagen i emne.

Tabell 128: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3). Jeg har hatt god kommunikasjon med min leder/ barnehageeier underveis i emne 3

Tabell 129: Har du tatt i bruk noen av verktøyene/ arbeidsmetoder dere har lært i løpet av studiet i din(e) barnehage(r)?

Tabell 130: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), - Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet med ny kunnskap i løpet av emne 3.

Vedlegg 4. tabeller emne 3:

Tabell 90:Kunnskap: Svar på en skala fra 1 – 6, der 1 er "svært mye kunnskap" og 6 "ingen ny kunnskap" - Jeg har tilegnet meg innsikt i systemtenkning og helhetlige organisasjonsteorier med vekt på strategi og styring	47	
1 Svært mye kunnskap	0	0,0 %
2	25	53,2 %
3	12	25,5 %
4	9	19,1 %
5	1	2,1 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %
Tabell 91: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg inngående innsikt i strukturelle perspektiver, menneskelige ressurser og organisasjonskultur	47	
1 Svært mye kunnskap	0	0,0 %
2	20	42,6 %
3	15	31,9 %
4	9	19,1 %
5	3	6,4 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %
Tabell 92:Kunnskap: Jeg har tilegnet meg inngående innsikt i makt og konflikter, ledelse og organisasjonsatferd	46	
1 Svært mye kunnskap	0	0,0 %
2	19	41,3 %
3	14	30,4 %
4	11	23,9 %
5	2	4,3 %
6 Ingen ny kunnskap	0	0,0 %
Tabell 93:Kunnskap: Jeg har tilegnet meg innsikt i kompetanse i økonomi og budsjettering	47	
1 Svært mye kunnskap	0	0,0 %
2	4	8,5 %
3	11	23,4 %
4	21	44,7 %
5	8	17,0 %
6 Ingen ny kunnskap	3	6,4 %
Tabell 94:Kunnskap: Jeg har tilegnet meg inngående kjennskap til lovgrunnlaget for offentlige og private barnehager	47	
1 Svært mye kunnskap	1	2,1 %
2	15	31,9 %
3	11	23,4 %
4	15	31,9 %
5	4	8,5 %
6 Ingen ny kunnskap	1	2,1 %

Tabell 95: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg kunnskap om saksbehandling	47	
1 Svært mye kunnskap	1	2,1 %
2	12	25,5 %
3	14	29,8 %
4	14	29,8 %
5	3	6,4 %
6 Ingen ny kunnskap	3	6,4 %
Tabell 96:Kunnskap: Jeg har tilegnet meg grunnleggende innsikt i partenes rettigheter	44	
1 Svært mye kunnskap	1	2,3 %
2	14	31,8 %
3	10	22,7 %
4	15	34,1 %
5	3	6,8 %
6 Ingen ny kunnskap	1	2,3 %
Tabell 97: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg grunnleggende faglig kunnskap om barnehagen som institusjon og organisasjon	47	
1 Svært mye kunnskap	3	6,4 %
2	16	34,0 %
3	16	34,0 %
4	9	19,1 %
5	2	4,3 %
6 Ingen ny kunnskap	1	2,1 %
Tabell 98:Kunnskap: Jeg har tilegnet grunnleggende faglig innsikt i barnehagens formål og funksjon i et moderne samfunn	47	
1 Svært mye kunnskap	4	8,5 %
2	18	38,3 %
3	14	29,8 %
4	7	14,9 %
5	3	6,4 %
6 Ingen ny kunnskap	1	2,1 %
Tabell 99: Kunnskap: Jeg har tilegnet meg innsikt i prinsipper for forvaltning og styring av offentlige virksomheter	46	
1 Svært mye kunnskap	0	0,0 %
2	12	26,1 %
3	18	39,1 %
4	12	26,1 %
5	3	6,5 %
6 Ingen ny kunnskap	1	2,2 %

Tabell 100: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i budsjettering	47	
1 Svært gode ferdigheter	0	0,0 %
2	1	2,1 %
3	13	27,7 %
4	12	25,5 %
5	9	19,1 %
6 Ingen nye ferdigheter	12	25,5 %
Tabell 101: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i bruk av aktuelle styringsverktøy	47	
1 Svært gode ferdigheter	1	2,1 %
2	15	31,9 %
3	17	36,2 %
4	6	12,8 %
5	7	14,9 %
6 Ingen nye ferdigheter	1	2,1 %
Tabell 102: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter å ta beslutninger	47	
1 Svært gode ferdigheter	2	4,3 %
2	18	38,3 %
3	9	19,1 %
4	11	23,4 %
5	5	10,6 %
6 Ingen nye ferdigheter	2	4,3 %
Tabell 103: Ferdigheter: Jeg har tilegnet meg ferdigheter i å utforme mål og vurdere måloppnåelse	47	
1 Svært gode ferdigheter	4	8,5 %
2	22	46,8 %
3	13	27,7 %
4	5	10,6 %
5	3	6,4 %
6 Ingen nye ferdigheter	0	0,0 %

Tabell 104: Generell kompetanse: - Jeg har kunnskap og ferdigheter som bidrar til effektivisering	47	
1 Svært god kompetanse	0	0,0 %
2	20	42,6 %
3	19	40,4 %
4	5	10,6 %
5	3	6,4 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %

Tabell 105: Generell kompetanse: Jeg kan bidra med kritiske perspektiver opp mot egen organisasjonskultur	47	
1 Svært god kompetanse	4	8,5 %
2	25	53,2 %
3	13	27,7 %
4	4	8,5 %
5	1	2,1 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %

Tabell 106: Generell kompetanse: Jeg skjønner perspektiver ut fra mangfold i eierskap	47	
1 Svært god kompetanse	2	4,3 %
2	17	36,2 %
3	18	38,3 %
4	9	19,1 %
5	1	2,1 %
6 Ingen ny kompetanse	0	0,0 %

Tabell 107: Når jeg tenker på hva jeg har lært i emne 3 som en helhet er jeg svært fornøyd med mitt læringsutbytte.	47	
1 Helt enig	5	10,6 %
2	14	29,8 %
3	12	25,5 %
4	10	21,3 %
5	5	10,6 %
6 Helt uenig	1	2,1 %

Tabell 108: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av forelesningene	47	
1 Helt enig	2	4,3 %
2	23	48,9 %
3	12	25,5 %
4	8	17,0 %
5	1	2,1 %
6. Helt uenig	1	2,1 %

Tabell 109: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av å lese faglitteratur	47	
1 Helt enig	4	8,5 %
2	17	36,2 %
3	20	42,6 %
4	6	12,8 %
5	0	0,0 %
6. Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 110: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene	47	
1 Helt enig	27	57,4 %
2	8	17,0 %
3	6	12,8 %
4	2	4,3 %
5	3	6,4 %
6. Helt uenig	1	2,1 %

Tabell 111: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg har hatt stort læringsutbytte av arbeidet i læringsgruppen/ basisgruppene.	47	
1 Helt enig	12	25,5 %
2	14	29,8 %
3	10	21,3 %
4	4	8,5 %
5	7	14,9 %
6. Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 112: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg synes det er viktig for læringsutbytte at jeg må delta på alle samlingene	47	
1 Helt enig	27	57,4 %
2	8	17,0 %
3	6	12,8 %
4	2	4,3 %
5	3	6,4 %
6. Helt uenig	1	2,1 %

Tabell 113: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg har stort utbytte av å arbeide med arbeidskravet i emne 3	47	
1 Helt enig	6	12,8 %
2	18	38,3 %
3	14	29,8 %
4	2	4,3 %
5	5	10,6 %
6. Helt uenig	2	4,3 %

Tabell 114: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike de arbeidsmåter? Jeg stort utbytte av veiledningen knyttet til arbeidskravet	47	
1 Helt enig	9	19,1 %
2	13	27,7 %
3	15	31,9 %
4	5	10,6 %
5	2	4,3 %
6. Helt uenig	3	6,4 %

Tabell 115: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3? Arbeidet med arbeidskravet i emne 3 har vært nyttig og relevant for barnehageutviklingsprosjektet.	47	
1. Helt enig	6	12,8 %
2	16	34,0 %
3	9	19,1 %
4	10	21,3 %
5	2	4,3 %
6 Helt uenig	4	8,5 %

Tabell 116: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3. Jeg har hatt stor faglig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet i emne 3	47	
1. Helt enig	9	19,1 %
2	14	29,8 %
3	13	27,7 %
4	5	10,6 %
5	3	6,4 %
6 Helt uenig	3	6,4 %

Tabell 117: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3? Jeg har hatt stor personlig utvikling ved å arbeide med arbeidskravet i emne 3	46	
1. Helt enig	8	17,4 %
2	11	23,9 %
3	15	32,6 %
4	4	8,7 %
5	3	6,5 %
6 Helt uenig	5	10,9 %

Tabell 118: Hvordan vurderer du eget læringsutbytte knyttet til arbeid med arbeidskravet i emne 3? Arbeid med arbeidskravet i emne 3 har gitt meg større selvinnsikt	47	
1. Helt enig	7	14,9 %
2	10	21,3 %
3	13	27,7 %
4	10	21,3 %
5	2	4,3 %
6 Helt uenig	5	10,6 %

Tabell 118 a: Har du benyttet deg av muligheten til å få veiledning knyttet til arbeidskravet i emne 3?	46	
Ja	40	87,0 %
Nei	6	13,0 %
Tabell 118 b: Hvis du svarte nei på spørsmål 14, hvorfor benyttet du deg ikke av tilbudet om veiledning på arbeidskravet? Velg de svarkategoriene som er viktigst for deg.	6	
Veileder har vært lite tilgjengelig	0	0,0 %
Jeg var for seint ute med arbeidet til at jeg kunne be om veiledning	1	16,7 %
Har fått hjelp fra andre enn veileder	2	33,3 %
Har ikke hatt behov for veiledning	2	33,3 %
Annet	1	16,7 %

Tabell 118 c: Hvis du svarte ja på spørsmål 14 og benyttet deg av veiledning. Hvilket forarbeid gjorde du til veiledningen?	40	
Leverte veiledningsgrunnlaget i god tid	13	32,5 %
Leverte tekst på forhånd	18	45,0 %
Leste oppgaveteksten	0	0,0 %
Leste anbefalt litteratur	3	7,5 %
Har ikke gjort noe spesielt før veiledning	0	0,0 %
Annet	6	15,0 %

Tabell 119: Vurderingsgrunnlaget i hvert emne er et arbeidskrav. I hvilken grad er du enig i at et arbeidskrav i hvert av emnene er tilstrekkelig vurdering?	47	
1 Helt enig	14	29,8 %
2	14	29,8 %
3	8	17,0 %
4	6	12,8 %
5	2	4,3 %
6 Helt uenig	1	2,1 %
Vet ikke	2	4,3 %

Tabell 121: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn: For meg er det svært bra at alle forelesninger er tilgjengelige på Fronter	47	
1 Helt enig	23	48,9 %
2	17	36,2 %
3	5	10,6 %
4	1	2,1 %
5	1	2,1 %
6 Helt uenig	0	0,0 %

Tabell 122: Hvordan vurderer du ditt eget læringsutbytte ved bruk av ulike arbeidsmåter? Svar på en skala fra 1 til 6- Jeg har brukt Fronter mer aktivt i emne 3, enn i emne 2	47	
1 Helt enig	2	4,3 %
2	3	6,4 %
3	8	17,0 %
4	7	14,9 %
5	12	25,5 %
6. Helt uenig	15	31,9 %

Tabell 123: Hvor mange sider av pensum angir studentene å ha lest.		
Antall sider	verdi	
200 eller mindre	4	
201-300	1	
301-400	5	
401-500	11	
501-600	9	
601-700	8	
701-800	3	
Veit ikke	1	
ubesvart	5	
Totalt	42	

Tabell 126 b: Hvis du svarte "ja" på spørsmål 22. Hva er årsaken til at du har vurdert å slutte på studiet? Sett kryss i de svarkategoriene som var viktigst for deg.		
Forhold på egen arbeidsplass	4	25,0 %
Opplevde studiet som lite relevant	2	12,5 %
Personlig forhold, som ikke er relevant for jobb eller studiet	1	6,3 %
Arbeidsmengden var større enn jeg forventet	14	87,5 %
Jeg var ikke motivert for å fortsette på studiet	2	12,5 %
Annet	4	25,0 %

Tabell 124: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn Jeg synes pensumet i emne 3 er relevant og spennende fagstoff.		
	47	
1 Helt enig	7	14,9 %
2	10	21,3 %
3	14	29,8 %
4	8	17,0 %
5	5	10,6 %
6 Helt uenig	3	6,4 %

Tabell 127: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Jeg synes det har vært vanskelig å kombinere rollene student og styrer i barnehagen i emne 3		
	47	
1 Helt enig	14	29,8 %
2	17	36,2 %
3	7	14,9 %
4	1	2,1 %
5	3	6,4 %
6 Helt uenig	5	10,6 %

Tabell 125: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har vært en aktiv student og bidratt i faglige diskusjoner i gruppa og i fellesforelesninger.		
	47	
1 Helt enig	4	8,5 %
2	19	40,4 %
3	17	36,2 %
4	4	8,5 %
5	2	4,3 %
6 Helt uenig	1	2,1 %

Tabell 128: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn. Jeg har hatt god kommunikasjon med min leder/ barnehageeier underveis i emne 3		
	47	
1 Helt enig	8	17,0 %
2	14	29,8 %
3	5	10,6 %
4	3	6,4 %
5	6	12,8 %
6 Helt uenig	11	23,4 %

Tabell 126 a: Har du på noen tidspunkt vurdert å slutte på studiet i løpet av emne 3?		
	47	
Ja	16	34,0 %
Nei	31	66,0 %

Tabell 129: Har du tatt i bruk noen av verktøyene/ arbeidsmetoder dere har lært i løpet av studiet i din(e) barnehage(r)?		
	47	
Ja	45	95,7 %
Nei	2	4,3 %

Tabell 130: Ut fra erfaringer i dette semestret (emne 3), angi din enighet eller uenighet på en skala fra 1 til 6 på følgende utsagn, der 1 er "helt enig" og 6 er "helt uenig" - Jeg har gjort endringer i min barnehage fordi jeg har tilegnet med ny kunnskap i løpet av emne 3.	47	
1 Helt enig	6	12,8 %
2	14	29,8 %
3	10	21,3 %
4	7	14,9 %
5	6	12,8 %
6 Helt uenig	4	8,5 %

Svar på åpne spørsmål emne 3:

Spørsmål 42: Hvis du svarte ja på spørsmål 41, hvor mye tid har du hatt utover deltakelse på samlingen? Skriv ned ca hvor mange timer pr uke.

- En dag pr arbeidskrav, to dager til utviklingsprosjektet
- 7,5 pr 2 uke
- 7,5 t hver 14 dag
- 3 dager fri per semester, samt tid jeg trengte til prosjektet, selvdisponering.
- 3timer
- 2
- 2
- 1-2 timer
- 2
- 5 timer
- 2
- 5-6 timer
- har tillrettelagt dette selv.
- 3
- 2
- 5 dager
- 1
- 15 dager i studiet
- Vanskelig å sette ned tid, det har gått litt mer i bolker ettersom det er det som jeg har fått til
- 1 dag per Arbeidskrav
- Styrst selv
- fikk permisjon en dag i uken fra oktober fram til eksamen. ellers hadde det ikke gått.

43. Hvis du mener at noen temaer i studiet skulle vært gitt mer plass, skriv ned hvilke temaer du ville ønsket mer fokus på.

- Praktisk ledelse, ledelsesstiler
- Lederstilen, veiledning, verktøy
- Generelt om ledelse fra starten av. Mer fokus på emne 2 og 3 samt økonomi. Økonomi har det vært lite om
- Ledelse
- Mer fokus på praktisk ledelse
- Det burde vært satt av tid til ledertrening
- Lederadferd og -kartlegging (Form og innhold på emne to burde vært hovedfokus gjennom hele studiet.)
- Organisasjonslære
- Endringarbeid
- Emne 2
- Generelt om ledelsemer caser i grupper
- Emnene har vært gode, men lederperspektivene innenfor hvert av temaene kunne komme mer frem-
- Ledelse
- Emne 2 var spekket med flotte forelesninger og tema, som jeg gjerne skulle hørt mer om og brukt mer tid på. Noen av emnene som gikk

direkte på lederrollen skulle vært behandlet gjennom alle 2 semestre, med ulike innfallsvinkler i forhold til emnet.

- hele semester to
- juss
- Savner at studiet kunne favne mer om samfunnsmandat, politiske føringer, dagsaktuell problematikk. Pausene har vært mye brukt til å utveksle erfaringer fra hverdagen vår. Mer refleksjon rundt driftsformer, organisering, gruppestørrelser, førskolelærere kontra barne- og ungdomsarbeidere, Hvor vil Norge med sine barnehager? Styrrerrollen i dette bildet?
- Mye mer fra emne to.
- Mer vedr. lederrollen ift. å lede andre mennesker.
- emne 2 og emne 3 burde hatt en ekstra samling hver. Kunne fått gått grundigere inn i tema.
- Jeg ville ønsket mere fokus på delemne 2 og minder tid på delemne 1. Det tror jeg de fleste kjenner seg veldig sikker i forhold til uansett.
- Jeg opplevde det også som viktig at vi skulle velge prosjekt i løpet av delemne 1, og opplever selv at jeg av den grunn skyndtet fram noe som ikke var ferdig tenkt. Det er noe med å være i prosessene. Arebidskrav 1 kunne kanskje vært vinklet annerledes.
- styring, økonomi, barnehagejus,
- Emne 2 burde vært gitt større plass, det oppleves som mest relevant.
- Ulike ledelsesverktøy
- Team
- Veiledning
- emne 2
- selve styrrerrollen, oppgavene, budsjett, gode verktøy å bruke

44. Hvis det er temaer i studiet som du mener ikke er relevant for styrrerrollen, skriv ned hvilke emner dette er.

- Delemne 1 har ikke hatt mye relevans. Med tanke på at et av kravene for å delta på studiet var at man var utdannet førskolelærer, så har vi hatt dette emnet i den utdanningen.
- Offentlig forvaltning, resultatstyring
- Barns lek i første modul
- Emne 1 bør heves et nivå opp, det var som å ta førskolelærerutdanningen om igjen.

- Lek og barns utvikling er grunnleggende kunnskap, som dekkes i grunnutdanningen. Dette temaet bør ikke ta av den begrensede tiden som er avsatt. Ledelse er utdanningens fokus og bør være gjennomgående hele veien.
- Veilederne bør ha spesiell ledelseskompetanse!!!
- Emne 1
- Siste emne var vektlagt for mye i forhold til hvor aktuelt det er for min situasjon.
- Falgelig, alt for mye tid ble brukt til innhold so er basiskunnskap for alle førskolelærere, unyttig og demotiverende.
- Noe er teoritunget
- Ingen
- Emne 3
- Emne 3 var svært vanskelig å knytte til min praksis i egen barnehage. Det ble for tungt og teoretisk, og det var vanskelig å knytte sammenheng til min hverdag som leder i barnehagen. Opplevde delvis at svært mange av studentene ikke sitter så tett på utvikling av eget budsjett at mye av det som ble behandlet ble for fjernt. De få som sitter med hele budsjett alene, ville kanskje hatt mer av dette, og gjerne mer konkret. Jeg hører til i sistnevnte gruppe.
- Det ble vanskelig å knytte teori til praksis, og for dårlig med eksempler som kunne vise oss hvordan dette kunne vært nytte i egen virksomhet.
- Ble også veldig mye prat om offentlig virksomhet for min del; styring og organisasjon i offentlig sektor
- Emne en burde vært nedtonet eller vinklet på en annen måte. Dette er grunnutdanning.
- Emne tre burde vært mer praktisk rettet. Dette er ikke vårt fagfelt, da bør det knyttes til relevante eksempler slik at vi kan se sammenhengen og nytten enklere.
- Temaet i emne 1
- barn læring
- Emne 1 er ikke relevant, de som deltar på et lederstudie bør ha grunnleggende kjennskap til lek, språkutvikling, minoritetsspråklige, osv.
- Det er stor del av grunnutdanning for å bli førskolelærer.
- Barns lek emne 1 bør løftes opp på et høyere pedagogisk nivå med og knyttes til lederperspektiver/rollen som øverste pedagogiske ansvarlige og rettes mer inn mot personalarbeid/utviklingsarbeid og kompetanseheving av personalet det var mye som var rettet mot kommunale bhg. det bør

være en likevekt her mellom privat og kommunale bhg. tema som del tre var innom skulle ha vært rettet mer mot bhg og mye av det fyllstoffet som ble lagt fram er ikke relevant.

- Eva Skogen sitt prosjekt med Nes kommune er ikke relevant for oss og styrerrollen,

47. Hvis du har andre forhold du ønsker å formidle til oss, kan du skrive det her.

- Det er viktig at forelesningene er relevante i forhold til barnehagen, vi har knapt med tid til studiet og studiet er såpass spisset at det burde være en selvfølge.
- Ha samme opplegg som er på" rektorskole"
- Det å skulle levere et veldig krevende arbeidskrav 1 måned før BUP skal leveres oppleves som ugreit. Det er krevende å skrive BUP, arbeidskrav og samtidig være i full jobb. Når det i tillegg kommer relevant informasjon vedr skrivning av BUP 3 uker før innlevering, går det utover innholdet i oppgaven. Vi har heller ikke fått beskjed om når vi kan forvente å få beskjed om vi har bestått BUP og kan gå opp til muntlig eksamen. Dette har medført en veldig stresset situasjon og jeg er redd for at dette har fått negative konsekvenser for min oppgave.
- Jeg har opplevd at det er en del tilfeldigheter ut å går, det er klart avgjørende å få en veileder fra IMTEC. De er fantastiske. Jeg er en av de som fikk ny veileder midt i emne 3, har da vært heldig å få en veileder som gir meg et læringsutbytte.
- Studiet har vært til tider uorganisert. Hadde det ikke vært for IMTEC hadde dette studiet ikke vært bærekraftig. Har vært mange gode forelesere, og dette er veldig interessant. Studiet burde vært lenger, og siste modul kunne med fordel hatt et halvt år til, slik at det ikke hadde blitt så hektisk. Kan bli mye ved siden av full jobb. Essensiell informasjon ift barnehageutviklingsprosjektet kom siste dag på siste samling. Dette er for dårlig. Burde vært dukket med direkte ned i ledelse fra første emne, men dette har tatt seg veldig opp.
- Savner som sagt mer på økonomi, og resultatstyring i offentlig sektor kunne vi med fordel brukt mye lenger tid på.
- Fantastisk studie. Kost meg skikkelig. Vil gjerne ha mer, og har anbefalt det videre. Har vervet en student til neste runde.
- Studiet bør "effektiviseres" slik at ikke arbeid med arbeidskrav 3 og utviklingsprosjektet

- kommer i samme semester. Arbeidskrav 3 var vanskelig, og utviklingsprosjektet krever også mye tid. I tillegg bør ikke viktig informasjon om utviklingsprosjektet komme frem på siste samling slik det gjorde nå.
- Ellers har stort sett foreleserne holdt godt nivå og temaene vært interessante
 - Veiledere og forelesere bør ha god kjennskap til den generelle grunnkompetansen i gruppa.
 - Veiledere og forelesere må ha høy ledelsesteoretisk kunnskap.
 - Fokus på praktisk ledelse må være tydeligere, og må følges opp av prosessveilederne!
 - Arbeidskravet i emne 3 burde enten vært droppet, eller lagt inn i utv.posjektoppgaven.
 - Samarbeide med BI kanskje? Har inntrykk av at det er høyere fokus på ledelse der!
 - Utviklingsprosjektet har vært krevende utenpå jobb og arbeidskravene. Vi anbefale at det heller blir flere arbeidskrav og evt muntlig i forhold til disse.
 - Alt i alt, så har jeg opplevd godt utbytte av studiet, men det er gjerne enkeltemner, foredrag og veiledere som trekker opp. Jeg ser at det er svært stor variasjon hos studentene, og alle ønsker seg forskjellige ting. En mulighet hadde vært å samarbeide med feks BI om noen av forelesningene, så kunne studentene valgt bort noe, og valgt inn noe annet som er relevant for dem. Læringsgruppene har også vært bra, men jeg opplevde at arbeidet i gruppene var altfor dårlig strukturert, mye småsnakk og egen hverdag og altfor lite fokus på å holde seg til oppgaven. Kanskje man kunne byttet læringsgrupper underveis, slik at det ikke utvikler seg til sykklubb- dynamikk underveis.
 - Masterstudie over flere år, i kombinasjon med jobb. Og mye veiledning på oppgava...
 - Det frister å gå videre, men det tar en god del tid fra egne barn!
 - Min opplevelse av studiet er at det har vært mye rot i gjennomføringen. Pensum ble endret (etter at bøker ble kjøpt inn og brukt i arbeidskrav 1). Vært altfor mye arbeidskrav ift. at det er ment at man skal jobbe ved siden av. Føler ikke at det er lagt opp til jobb ved siden av.
 - Jeg tror det hadde vært mer nyttig å jobbe med pensumlitteratur i form av case.
 - Den praktiske tilretteleggingen på samlingene har vært veldig bra!
 - Studiet burde ha større fokus på verktøy for at vi som ledere skal klare å påvirke pedagogisk praksis.Hvordan vi som ledere skal nå
- barnehagens mål gjennom de ansatte. Personalledelse er en stor og krevende del av styrerarbeidet, og burde vært gitt større oppmerksomhet i studiet.
- Takk for et meget lærerik og godt organisert og gjennomført studie!
 - Synes studiet har vært meget bra, jeg har de siste mnd. hatt noen studiedager - arbeidet hjemme - Dette skulle jeg ha hatt også tidligere i alle semesterne har brukt mye ferie/fritid - (dette var også forventet/planlagt) men jeg synes man bør anbefale å sette av 20% stilling til dette arbeidet...Dersom dette anbefales i brev fra hioa ville jeg ha søkt om permisjon med lønn fo dette + planlagt arbeide i barnehagen ihht dette. Jeg søkte kun om fri til samlingene + eksamen. Med dette som utgp. ble det for hektisk. Har anbefalt studiet videre DERSOM man kan arbeide 80% i bha + ha 20% til studiet, som selvfølgelig også er bhg arbeid :)
 - De ansatte fra Høgskolen har vist arroganse og lite hyggelig atferdt i sin kommunikasjon med både meg og flere av de andre styrere.
 - Imtec burde ha hatt dette studiet alene, Høgskolen har ikke kompetansen som trengs. Det gjelder alle de som har vært fra høgskolen foruten Stine. Det er vel kun hun som har opptrådt på en god måte